

Jugoslavija se je poslovila od B. Kraigherja

Desettisoči so se včeraj poklonili spominu velikega človeka ob žari z njegovim pepelom – Žari s posmrtnimi ostanki Borisa Kraigherja in njegovega sina so položili v grobnico na Žalah – Ob odprtem grobu so govorili O. Karabegović, J. Blažević, F. Popit, B. Megušar, E. Kardelj

GENERALI POLAGAJO ŽARO V GROB — Ob koncu pogrebnih slovesnosti v Gaju borcev in talcev na Žalah v Ljubljani so generali JLA Sekirnik, Poglajen in Svava ponesli žaro s pepelom pokojnega Borisa Kraigherja do male kamnite grobnice. Foto: Busić

LJUBLJANA, 6. januarja. Nenadoma so se zvoki godbe pretrgali. V tišini, ki je zazijala, so brnele samo filmske in televizijske kamere. V niti meter dolgi, odprti nizki grobnici iz mrzlega belega kamna sta ležali dve majhni, črni žari. V tihi bolesti se je na ljubljanskih Žalah, kjer so danes z vsemi častmi pokopali posmrtni ostanke podpredsednika zveznega izvršnega sveta Borisa Kraigherja in njegovega sina Janeza, začel še zadnji mimohod sorodnikov, prijateljev, delegacij, ljudstva

Žari s pepelom Borisa Kraigherja in njegovega sina Janeza, ki sta izgubila življenje v tragični nesreči, so že uro pred pogrebom, ki je bil dočlen za 15. uro, prepeljali v Gaj borcev in talcev na Žalah in ju položili na rdečo pregrnjeno mizo ob grobu. Spuščeni na pol droga, sta žalno viseli zastavi zraven točnega Boljkovega spomenika medvojnega trpljenja ob vhodu na novi del pokopališča, kamor se je zdaj vrnil po toliko letih svobode in miru tudi nekdanji komisar glavnega štaba NOV in POS, skupno s svojim sinom, ki je nosil do svoje smrti isto ime, kot je bilo njegovo v partizanih — Janez. In še enkrat smo Slovenci v svoji najnovejši revolucionarni in narodni zgodovini izgubili Borisa, za Borisom Kidričem — Borisa Kraigherja. Med mladostjo, z zmrazjenim življenjem prekrito smreko, in golim, a vselej kljubujočim hrastom so se ob žarah, sredi mešanih šopki in venci, svetili na dveh baržunastih blazinah osamel red narodnega heroja in druga visoka pokopnikova odlikovanja.

Poleg vena njegove družine in sorodnikov so bili tu venci predsednika skupščine SR Slovenije in drugih ustanov ter političnih organizacij, delovnih kolektivov in posameznikov. Na visokem podstavku za tem poslednjim odrom pa je visel velik venec rdečih nageljnov predsednika republike Tita.

Pretrgani in nemi v bolečini so stali v hladnem popoldnevju slovesa na steptanem snegu pred prostorom pokopnikov otroci, člani družine in najbližji sorodniki. »Hojka, Nevenka, Meta, Duško...« so

vprasevali za imena otrok in si zapisovali imena iz vseh strani, ki so prišli še enkrat zapisat poročilo o srečanju z enim prvih državljanov Jugoslavije.

Med spalirjem zastav Zvezice borcev ter drugih političnih in družbenih organizacij, raz katere so viseli črni trakovi žalovanja, so bili prijetni ljudje iz Ljubljane, iz vse Slovenije in vse Jugoslavije.

Med prvimi je prišel predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj, za njim drugi najvidnejši predstavniki, ki jim je bila danes dana težka dolžnost, da se v imenu svojih skupnosti in vodstev še enkrat poslovijo od revolucionarja, voditelja in človeka Borisa Kraigherja. Ko je zraven Edvarda Kardelja, Jakova Blaževića, Osmara Karabegovića in Franca Popita pristopil še peti — mlad fant, solski tovariš ponesrečenega Janeza Kraigherja, Borut Megušar, se je vsa krutost nesreče pokazala še očitneje. Sleherna smrt je krivična, krivična tudi zaradi tega, ker jemlje ljudi sredi polnega dela; a smrt mladega človeka, ki je življenje sramaj zaenkrat, je kruta še toliko bolj.

Vsi so molče zavzeli svoja mesta. Na levi, neposredno zraven sorodnikov so se na čelu predstavniških in političnih delegacij zbrali podpredsednik republike Koča Popović, predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić, član predsedstva CK ZKJ Miha Marinko, predsednik skupščine SR Slovenije Ivan Maček, predsednik sabora SR Hrvatske Ivan Krajačić, podpredsednik zvezne skupščine Zvonko Brkić in drugi. Vrstile so se delegacije CK ZKJ, zvezne skupščine in zveznega izvršnega sveta, zvezne konference SZDL, centralnega sveta sindikatov Jugoslavije in Zvezice borcev NOV. Poleg predstavnikov iz domače Slovenije so delegacije zastopale tudi vse druge republike: SR Srbijo za avtonomno pokrajino Vojvodino in Kosmetom, SR Hrvatsko, SR Makedonijo, SR Bosno in Hercegovino, SR Črno goro, glavno mesto Beograd... Razumljivo, največ je bilo zastopnikov iz same Slovenije in Ljubljane, od predsednika izvršnega sveta Janka Smoleća dalje, za zastopniki skupščine, izvršnega sveta in vsakovrstnih odborov, občinskih skupščin, političnih in družbenih ter kulturnih organizacij, delovnih kolektivov, zdravstvenih, prosvetnih in kulturnih ustanov; od rektorja univerze prof. inž. Alberta Struna do izlita iz Litostroja in mariborskih tekstilcev, občine v Slovenski Gradci in predstavnikov trgovskih podjetij iz Kopra. Delegaciji korokih in izraskih Slovencev od roditeljem dr. Borisa Rebera, Karla Prusnika in dr. Francija Zwitterja sta položili vence pred žari že dopoldne, zdaj pa so znova pristopili k nememu delu lepega slovesa, saj je bil mogoče toliko znan in toliko zaslužen v našem osvobodilnem boju, kot prvi Boris Kraigher. Zraven črno oblečenih velebojnih rudarjev so se razporežili modro uniformirani železnikarji, na spet ženice z rutami na glavah in s popotnimi torbami v rokah tja do črno oblečenih konzularnih zastopnikov tujih držav, ki so se sponzorirano pridružili sodelovanju ob bolečini sredine, v kateri živijo.

Točno ob 15. uri, kot je bil navajen delati vselej natančno pokopni Boris Kraigher, je v vse bolj mrazu petkovo popoldne odjeknil klic komandanta častnega bataljona JLA: »Mirno! Vojška godba je imenitna! Začetek lenivosti posmrtnih korakov...« Življenje ste dali, ste vse žrtvovali... se je oglašila pesem Partizanov, ki je bila glasba časa in boja in evolucije.

Slava tovarišu Borisu Kraigherju!

Slava tovarišu Janezu Kraigherju!

Govore J. Blaževića, F. Popita, B. Megušarja in E. Kardelja objavljamo na 2. strani.

• Nadaljevanje na zadnji strani

Stara izročila in še posebno njih umetniške upodobitve vedo velikokrat povedati, da se narava nekako vzemir, če kaj silnega zadene človeštvo, bodisi v dobrem bodisi v zlem. Kaže, da prav to, koliko se kakšna zgodovinska doba ali posameznik v njej vdaja iluziji o skrivni povezanosti človeštva s stvarstvom, ki potem odgovarja na njegovo početje in nehanje z grozom in bliskom ali mavrico, oziroma koliko tej izsajani utvari nasprotuje in nas kot zavedna bitja enači z vsem naravnim, povzroča bistven razkol med dvema glavnima pogledoma na svet.

Boris Kraigher, ki smo se od njega in njegovega sinu včeraj v Ljubljani poslovali, dedič evropske materialistične misli in Oktobra, kar mu je v razmerah, v katerih se je oblikoval in bojeval za to družbeno ureditev, neogibno namenilo vsebino in vlogo revolucionarja, bi bil gotovo zadnji, ki bi v poteku svojega zadnjega zemskega dne, sivega dne zimske Ljubljane, zaslužil kanček kakršnekoli skrivne ali nedoumljive prispevke. Verovatno v navaden dan in navadne ljudi, pa v velikega človeka in velika dejanja, je historična vsebina in s tem vrednota, enakouredna vsem doslej najintenzivnejše izsajanim zamislom o človeku na svetu in njegovi poti. Potrjena in izpolnjena, ko jo v ni-

hajočem, največkrat skrajnjem iskanju potrjuje zavest človeške zgodovine.

Zato na zadnji dan telesnega obstoja Borisa Kraigherja med nami iz globokega vrednotenja njegovega pogleda na svet in življenje, iz spoštovanja do bistva akcijskega družbenega programa, kakršnega je kot človek pomagal načrtovati in izpolnjevati, opustimo milobne opise žalovanja ozačja in tal. In če že ne moremo mimo impresije, ne iščimo prispodobe v naravi, ki nas nezavedno in ne za vedno šivi, temveč v človeški zgodovini. Zapišimo zatorej, da je včerajšnja Ljubljana s svojo zmrzaljo, snegom in meglo in črnim, širokim sprevedom ljudi, počasi pritekajočim k vrnitvi dveh žar in palači izvršnega sveta ter odtekačim proti ulicam, na katerih promet ni bil ustavljen, nazaj v pisarne, delavnice, tovarne, šole in kuhinje, spominjala na Oktober. Na valovanje in pretakanje množice, ki jo — razenolko, vseuprek čustvujočo, razmišljajočo in delujočo — le redkokdaj v zgodovini človeštva naenkrat in za čas poenoti v vistsosmeri sila, kakršna je bila tudi revolucija, kateri je služil tudi Boris Kraigher. Taka je prihajala k njegovi žari in take bi je bil v svojem razumevanju življenjskega usakdanjika in v svojem svet preurejajočem vitalizmu gotovo tudi vesel.

JOŽE SNOJ

Izgubili smo velikega človeka

Prvi se je od pokojnega Borisa Kraigherja poslovil Osman Karabegović

LJUBLJANA, 6. jan. — V imenu CK ZKJ se je od Borisa Kraigherja poslovil Osman Karabegović, ki je dejal:

»Teško se je sprizniti s krutim dejstvom, da revolucionarja in borca, dolgoletnega člana in voditelja Zvezice komunistov, tovariša Borisa Kraigherja ni več med nami. Naša žalost je tem večja, ker je v tem tragičnem dogodku izgubil življenje tudi mladi Janez, Borisov sin.

V tem bolečem trenutku, ko je v srcih vseh naših narodov in vseh delovnih ljudi naše dežele globoka žalost zaradi prezgodnje in tragične smrti tovariša Borisa, mi je naložena boleča in težavna dolžnost, da se kot njegov dolgoletni sodelavec in tovariš tukaj poslovim od njega v imenu centralnega komiteja Zvezice komunistov Jugoslavije.

Vse življenje tega pogumnega in vztrajnega človeka, kakršne je bil naš dragi Boris, je en sam težaven dolgoletni boj za njihovo boljšo prihodnost, za popolno uresničitev velikih idealov socializma. Ze od svoje zgodnje mladosti, v dijaških in študentskih vrstah, je obustiti njegov revolucionarni žar in elan. Bil je organizator mnogih študentskih političnih akcij, bорец in voditelj revolucionarne slovenske organizacije, član ilegalne komunistične partije Jugoslavije, eden od njenih organizatorjev in voditeljev.

Zaradi revolucionarne dejavnosti je tovariša Borisa prejel buržoazni režim v bivši Jugoslaviji. Kot mladenč, član ilegalne komunistične partije Jugoslavije, eden od njenih organizatorjev in voditeljev.

Veliko je tudi njegova vloga v boju za odpravo posledic hudih vojnih razdejanih, za okrepitev naše ljudske oblasti, za utrditev in razvoj našega političnega sistema.

V obdobju, ko se je naša dežela upirala hudim stalističnim pritiskom in se borila za ohranitev svoje neodvisnosti in ko je naša družba delala prve velike revolucionarne korake v razvoju naše socialistične demokracije in sistema samoupravljanja s tem, da je izročila podjetja v upravljanje delavcem, je tovariš Boris tudi v tem boju napeel vse svoje sile. Zrasel je v prekaljenega borca širokih gledišč in se v praksi uveljavil kot človek, ki globoko razume revolucionarne procese, nastajajoče v naši družbi.

Najpomembnejše obdobje, v katerem prihajajo do izraza vzvišene vrline in velike politične izkušnje revolucionarja in državnik tovariša Borisa, je tisto obdobje, v

katerem se začela široka družbena in politična dejavnost naše Zvezice komunistov za čim popolnejšo vlogo neposrednih proizvajalcev na področju družbene reprodukcije in za konstituiranje vse naše družbe na temeljih samoupravljanja. V tej veliki dejavnosti in boju, ki se je začel razvijati v naši državi za nove družbene odnose, za čim širše in popolnejše pravice tistih, ki ustvarjajo nove vrednote, se je tovariš Boris vsestransko angažiral z vso močjo svojega revolucionarnega bistra in je vnašal v ta boj novega elana in bogatih izkušenj revolucionarja, državnika, marksista. Tega dela se ni loteval praktično, ampak je znal po vezati svoje bogato teoretično znanje in svojo analitično metodo s problemi iz vsakdanje prakse. Zanj razvoj socialističnih odnosov ni bil spontan proces, n zato je stalno poudarjal potrebo po čim širši družbeni in politični dejavnosti, da bi čim popolneje ustvarili družbo na temeljih samoupravljanja.

V svoji politični in družbeni aktivnosti je zmeraj jasno izražal ideje in hotenja naše Zvezice komunistov ter realno opozarjal na vse tiste težave in nesprotja, ki nas čakajo pri uresničevanju našega cilja in ki jih je mogoče odstranjevati ter razreševati samo v razmerah nadaljnega razvoja socialističnih odnosov in demokratičnih metod.

Vse to uvršča tovariša Borisa med tiste vidne borce in revolucionarje, ki so temeljito razumeli in domneli, da je z izvajanjem gospodarske reforme, reorganizacijo in uveljavljanjem novega mesta in vloge Zvezice komunistov v naši družbi potrebno na tej stopnji našega razvoja napraviti kvalitativne korake na področju proizvodnje in tudi na področju nadgradnje, da bi lahko vsa družba hitreje in uspešneje napredovala. V tem se je v osnovi izražala njegova do-

slednost in načelnost pri urejanju idej in nalog, ki so bile postavljene na VIII. kongresu naše Zvezice komunistov, in drugih sklepov. In ko se je v tej smeri začel boj za odstranjevanje vseh ovir pri nadaljnjem razvoju samoupravljanja in ko je na tej poti začela naša družba obravnavati z različnimi birokratskimi, etatističnimi in zarotniškimi elementi, je bil tovariš Boris v središču in na vseh tistihih tega boja.

S smrtjo tovariša Borisa Kraigherja je naša Zveza komunistov izgubila vztrajnega in prekaljenega borca za socializem, iskrenega tovariša in velikega človeka, ki se je z velikansko energijo in ognjem zavzemal za čim popolnejšo vlogo delovnih ljudi v naši družbi in za nadaljnjo graditev naše socialistične skupnosti.

Mi, komunisti, smo ponosni na tovariša Borisa Kraigherja, na njegovo revolucionarno delo in na njegov velik prispevek v boju za zgraditev naše države, k razvijanju bratstva in enotnosti naših narodov in za srečnejšo prihodnost naših delovnih ljudi.

S svojim revolucionarnim in poštenim delom je tovariš Boris zadobil vse nas komuniste in vse naše narode, da nadaljujemo po poti, po kateri je hodil. Trajno bomo ohranili spomin na njegov svetel lik in njegovo delo. To bo zglel mladim rodovom, kako se je treba bojevati in služiti delavskemu razredu in svojemu ljudstvu.

Tovariš Boris, Zveza komunistov in vsi naši narodi ti bodo večno hvaležni za tisto, kar si storil kot revolucionar, državnik in neutrudni delavec našega boja in evolucije.

Slava tovarišu Borisu Kraigherju!

Slava tovarišu Janezu Kraigherju!

Posvetil se je gospodarstvu, posebno uresničitvi reforme

Poslovilne besede podpredsednika ZIS J. Blaževića

Dragi Boris, zbrali smo se tu v Ljubljani, v tvoji dragi Sloveniji, ki si jo z žarom revolucionarja in po sinovsko ljubi, da na poslednjem slovesu, če ne dovolj z besedami, pa z občutji, z notranjimi meditacijami in bolečino izrazimo vse tisto, kar nas veže nanj, kar je tebe vezalo na vse nas.

Zbrali smo se tu iz vseh krajev naše socialistične skupnosti, naše Jugoslavije, ki si jo kot star revolucionar in graditelj tega novega nosil strastno od mladih nog v sebi kot sen prihodnosti in občutil kot naše skupno veliko delo.

Naučili smo se umirati v boju, toda to umiranje je vedno vsebovalo veličino in moč nenehne ustvarjalne in obnavljajočega napredovanja, vselej nas je čvrsteje povezovalo, nove mlade rodove pa navdihovalo za večji polet in dejanja.

Tvoja tragična smrt skupaj s tvojim otrokom, okoliščin, v katerih te je doletela, je simbolna za naš čas, za tisto ustvarjalni nemir in stalen občutek, da se nam čas izmika ne dovolj izkoristiti; simbolna je za ritem življenja, rodov, zraslih v naši revoluciji, zlasti tistih rodov, ki si jim ti pripadal, ki so hoteli se hitreje pomakniti kazele tempo naše zgodovine.

Tovariši, v tovariši! Ni več med živimi človeka, ki je strastno ljubil življenje in delo, ki se je do zadnjega porivilno trudil, da bi razvoj in izgradnja naše socialistične skupnosti potekala v znamenju nenehne napredka. Ni več našega tovariša Borisa. Ko se poslavljamo od njega v imenu zvezne skupščine in zveznega izvršnega sveta, v imenu njegovih tovarišev, s katerimi je leta delil radosti in tegobe skupnega dela, se zavedamo, da ni besed, ki bi zvesto izrazile, kako velika je naša izguba in kako huda je bolečina, ki teži vse nas. Tovariši Boris je bil celovita in bogata človeška osebnost: prekaljen revolucionar, neustrašen bорец, partizanski borec, organizator in voditelj, izobražen marksist — nadarjen človek dejanja in izgradnje naše nove socialistične družbe in skupnosti. Vsakemu od teh poglavičkov njegovega razmeroma ne dolgega, a bogatega življenja, in vsaki potezi njegove vsestranske osebnosti dolgujemo spoštovanje in priznanje. Zaradi vsega tega so ga tovariši in sodelavci ne samo upoštevali, ampak tudi iskreno ljubili.

Tak, kakršnega poznamo in ljubimo, se je Boris Kraigher začel oblikovati že v zgodnji mladosti. Bil je in ostal izreden in močan predstavniki generacije, ki je vse svoje življenje posvetila revolucionarnemu boju, osvoboditvi naših narodov in graditvi socialistične družbe. Ti cilji so bili hkrati tudi osebni motivi njegovega življenja. Njim je zaobiljubil vse, kar je bilo v njem najboljše. Zanje se je neutrudno bojeval, dokler ga ni smrt nen-

JAKOV BLAŽEVIČ

Vse, kar je delal, je delal iz najgloblje prepričanja. Popolnoma prepričan in v svesti si, da se demokratizacija in naša socialistična ureditev lahko nadalje uspešno razvijata samo na temeljih delavskega samoupravljanja, se je z vso svojo energijo, delovnim in organizatorskim sposobnostmi zavezal za čim bolj neposredno pot do tega, da bi neposredni proizvajalec omogočil razpolagati z ustvarjenim dohodkom, odločati o čim večjem delu akumulacije, ustvarjati kot širše in bogatejši možnosti, s katerimi bodo dokončno odpravljene stari izkoriščevalski družbeni odnosi. Zato je bil trdno prepričan, da naše gospodarstvo na današnji stopnji razvoja ne more iti po stari poti in uporabljati preživle metode. Kot marksist je iz naše teorije in neposredne prakse vedel, da so za nadaljnji naš razvoj te osnove in okvirji gospodarsko in družbeno-politično preokoli in preiskbi, da bi lahko v njih šli progresivno pot v socializem, kar pomeni svobodnejše, bogatejše in bolj vsestransko življenje naših ljudi. Vedel je, da lahko moderna socialistična Jugoslavija samo tako dohiti tempo obsega razvoja tako na tehnološko-tehniškem kakor tudi na znanstveno-kulturnem področju. Vedel je in se globoko zavedal, po kakšni poti se premaguje zaostalost in ujema korak z vsem tistim, kar imenujemo enopopravno sodelovanje v mednarodni de-

livi dela. Temu cilju se je ves posvetil, samopotrjevalno in v stanovitno. Imel je izredno razvit čut odgovornosti. Vsega dela se je lotil z zavestjo, da mu je zaupana velika naloga in da ji mora podrediti vse, kar je osebnega. Skrbno je spremljal rezultate reforme. Bil je poln ustvarjalnega nemira in želje po še večjem in hitrejšem napredovanju, zaradi česar je s svojimi sodelavci nenehno preverjal doseženo in iskal nove poti.

Boris Kraigher ni bil samo nadarjen in daljnoviden vodilni član kolektiva, ki ustvarja politiko, ampak tudi dosleden, brezkompromisen borec za uveljavljanje sprejetih sklepov. Prepričan je bil, da program, ki je pred nami, ustreza trajnim, resničnim interesom naših narodov in je bil pripravljen vztrajno izvajati sprejete sklepe, se do kraja boriti za svoja gledišča. Te lastnosti so bile izredno pomembne zlasti v času uresničevanja reforme, ki je ne samo sprožila ustvarjalne sile delovnih ljudi, ampak je hkrati izvajala odpor vseh tistih, ki jim inercija starega in preživlelega ni dala, da bi pojmovali in razumeli v novih perspektivah in relacijah.

Tovariši Kraigher je bil zelo odločen, ko se je bilo treba postaviti po robu etatskim konceptom, birokratskim recidivom, lokalističnim ozkornostim in vsem drugim tendencam, ki nasprotujejo naši splošni politiki, osnovni smeri našega razvoja. Hkrati je spoznaval vso raznolikost gospodarskih, zgodovinskih in nacionalnih razmer, v katerih se lahko in se mora uresničevati enotna jugoslovanska politika; vse tisto, sprito česar se naša večnacionalna socialistična skupnost razvija navzlic vsem raznolikostim v moderen socialistični družbeno-politični organizem. S to lastnostjo, s tem razvitim občutkom za enopopravne nacionalne odnose in za to, v čem so obsežni, je dal tovariši Kraigher tudi velik osebni prispevek h krepitevi bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Dragi tovariši Boris, ko se poslavljamo od tebe v tem očiščnem trenutku, budi ti nas neki odpor proti temu tragičnemu dogodku; ne moremo se še sprijazniti z neizprosni dejstvom, da te ni med nami; upramo se tvoji smrti kot nečemu nestvarnemu in nepojmljivemu — ker si bil še malo prej med nami, se upramo izgubi, ki se je zavedamo.

Vemo, da za nadaljevanje našega dela, našega velikega dejanja, izgubljamo človeka, ki se je vanj zatopil z vso svojo ustvarjalno močjo, z vdanostjo revoluciji in partiji — svojem ljudstvu in njegovi prihodnosti.

Izgubljamo te kot tovariša, ki ga je težko nadomestiti, in zato je naša žalost huda in velika. Hkrati bo tvoj spomin, tvoj lik trajno in neuničljivo živl v nas.

Naj ti bo večna slava!

Živel in delal je v razdobju, ki je zahtevalo celega moža

Govor sekretarja izvršnega komiteja CK ZKS F. Popita

Zbrali smo se v spomin-skem parku borec in talcev, da se poslovimo od Borisa Kraigherja in njegovega sina Janeza. Izredno moramo poslednjo zahvalo mrtvim oboževalcem in sinu. Izredno moramo besedo socialna občutljivost in željo, da naša bolečina stiska grlo, nam je v uteho samo to, da nismo v tej pogrebu svedenosti sami, da stojijo strnjene z nami množice delovnih ljudi Slovenije in Jugoslavije, ki so ob tragični nesreči izrazile svoje spoštovanje življenju in svojo pripadnost smotrom, za katere se je zavezaval komunist in državnik Boris Kraigher.

V izredno hudih socialnih in političnih razmerah in v jeku ostrih demonstracij proti režimu, ki je utesnjeval in dušil demokratične težnje, je mladi Boris spoznal, da je delavski razred tisto jedro, okrog katerega se zbirajo vse napredne družbene sile slovenskega naroda. Spoznanje pa je pri njem vedno pomenilo še tudi odločitev, že tudi čenjanje in akcijo. Od takrat dalje je njegovo življenje neprekinjen tok ustvarjalnega nemira in žrtovanja. Nič ga na tej poti ni moglo ustaviti. Ne dvopoletna robija, ne fašistični za por. Po vsaki preizkušnji je sumo rasel in dozoreval v odločnejšega borca, v sposobnejšega organizatorja socialistične revolucije in graditve na njenih osnovah.

Živel in delal je v revolucionarnih časih, ki so, zamkajmo brezskrbno mladost, zahtevali pokončnega moža. S sposobnostjo in prizadevanostjo, ki je ni mogoče povsem uskladiati z drobno postavom in skoraj deško podobno, se je izredno hitro uvrstil med vodilne slovenske in jugoslovanske politične kadre. Ob ustanovitvi Osvobodilne fronte je bil sekretar njegove okrožnega odbora za Ljubljano. Po smrti Tona Tomšiča je prevzel njegovo dolžnost in niti tridesetleten je postal odgovoren za politično delo celotne slovenske partizanske vojske.

Bil je vedno tam, kjer je bilo najtežje: v boju za samoodločitev, za rešitev tragičnega vprašanja, v boju za stabilnost političnega sistema, proti kontrarevolucionarnim poizkusom z desne in leve, na čelu družbeno gospodarske preobrazbe Slovenije in nato v federaciji v središču reforme. V njem je bila naravna kljubovalnost in vztrajnost, da je hotel razrešiti tisto, kar se je zdelo nerešljivo. Ničesar ni bolj preziral kot demoralizacijo, odstopanje, umikanje pred težavami. To se mu je zdelo podobno izdaji in kapitulaciji, brez pred lastnim ljudstvom in nezaupnica v ustvarjalno sposobnost svojega naroda.

Njegova brezkompromisna odločnost in pogum sta ga uvrstila med tiste vplivne

delavske voditelje, ki so ustvarili pogoje, da si je slovenski narod zagotovil pomembno gospodarsko in kulturno vlogo ne le v družbi jugoslovanskih narodov, pač pa daleč preko meja domovine. Pokojni Boris Kraigher je zavračal kompleks manjvrednosti in malodušnosti zaradi majhnega števila in ozkega življenjskega prostora svojega naroda. Bil je pobornik in organizator odprte socialistične skupnosti, boril se je za njeno celovito vključitev v gospodarske in kulturne tokove sodobnega sveta. Dajal je pobude za nove oblike povezovanja med narodi, zavezojoč se, da pripada socializmu zgodovinska naloga,

FRANC POPIT

da na nov način, brez podrejanja in krnjenja pravice, premaguje družbeno - ekonomske razlike med razvitim in nerazvitim svetom.

Z Janežem izgubljamo komunistu z izrednim političnim talentom. Bil je analitičnik, ki je znal prodreti v najbolj

subtilna družbena vprašanja. Izredna je bila njegov posluš za ocenjevanje pojavov za opredeljevanje družbenih silnic, za predvidevanje perspektiv. Še posebej je bil dober taktik s sposobnostjo hitrega reagiranja. Lahko bi rekli, da je eden ustanoviteljev naše izredne politične šole, v kateri je rasla v ognju političnih bitk generacija naprednih družbenih delavcev. Njegov življenjski opus, ki ga je smrt tako nesmiselno in tragično zaključila, bo nedvomno neizbraten vir spoznavanja strategije in taktike Zveze komunistov v postmezni in epahi njene samonikle slovenske in jugoslovanske poti v socializem.

V zadnjem času je bil Boris izredno dejaven v vladi, v partiji, na sestankih z delavci. Delal je prek svojih moči. Kakor bi slutil, da mora hiteti, da se mu bliža nekaj, česar ne bo mogel premagati. Ta ustvarjalni nemir je tudi eden vzrokov strašni nesreči, ki je zadela Jugoslavijo na prvi delovni dan novega leta.

Pokojnega Borisa ne bo več na sejah CK, ki jih pripravljamo v tem mesecu, prisotni pa bodo njegovi koncepti, njegova vztrajnost in pogum. Na sestanku slovenskih komunistov bodo prisotne misli, ki jih je razvil na skupni seji predsedstva izvršnega komiteja. Najbolje se bomo oddolžili njegovemu spominu, če bomo uspešni s pomočjo navodil mrtvega tovariša stniti okrog sebe komuniste in delavce v današnjih nemirnih mednarodnih razmerah, ki terjajo, da se kakor drevesa v viharju, svojih korenin zavezamo...

Bil nam je razsoden in plemenit tovariš

Borut Megušar v spomin prijatelju Janezu

Dragi Janez, dragi naš Jek! Se pred nekaj urami smo si stisnili roke in si zaželeli srečo v novem letu. Ti, Miha, Coje in jaz, stiri neizbrisni prijatelji našega taktičnega središča, smo bili pripravljeni na najtežje. Nazdravili smo mladenčemu letu in našli skupni smisel, ne da bi slutili, da boš že nekaj ur s tem omahnil v smrt. Kako grozljivo in kako nemudljivo je vse to. Ali veš, Jek, kako silovit in grozljiv udarec je to za nas vse!

V nedeljo smo bili zadnjič skupaj, ko si odhajal na Vogel. Tedaj smo pričakovali, da se snidemo ob tvojem povratku. Toda zaman. Ostalo nam je le tvoje zadnje sporočilo: v petek, fantje, vas pokličem iz Beograda! Toda tvoja usta so medtem zamrla. Prišla je le grozljiva vest, našega Jeka ni več!

In prav na ta dan smo se kot na tvojo željo zbrali vsi trije in z nami vsi tvoji nekdanji sošolci, kolegi in prijatelji, da ti v zadnje slovo povemo to, česar bi se ti morda za tvojega življenja sramovali povedati:

Jek, ti ne veš, kako si bil naš in kako radi smo te imeli. Bil si nam ne le prijatelj in sošolec, bil si nam tudi razsoden in plemenit tovariš, kateremu smo bili pripravljeni zaupati tudi svoja življenja.

Ce ti ne tem slovesu, ko nam drhti tvoja žara v naših mladih rokah, želimo izreči tisto, kar je med nami ostalo

še nedorečenega, tedaj smo ti dragi Jek dolžni reči:

Hvala ti za vse tvoje resnično in plemenito tovarštvo, hvala ti za vse, kar si nam dal s svojo preprostostjo in neposrednostjo. V naših srečih boš ostal tisti naš dober, tih Jek, ki mu je srce moglo vedno povedati več, kot vsa govornica tega sveta!

BORUT MEGUŠAR

Lokomotive so tulile v noč

Spream žar s posmrtnimi ostanki na ljubljanski železniški postaji

LJUBLJANA, 6. jan. Uradno sporočilo pove: »V petek, 6. januarja 1967 pripelejo ob drugi uri popoldne s posebnim vlakom iz Beograda v Ljubljano žari z upepeljenimi posmrtnimi ostanki pokojnega Borisa Kraigherja in njegovega sina Janeza.«

Kazalci ur kažejo poludrugo uro zjutraj, mrzaz grize, vlaki prihajajo in odhajajo; vse je kot po navadi — in ni.

Možje, ki so se v življenju pogosto srečavali s težkimi nalagami, so v čakajo, da opravijo še eno — prevzeti bodo morali žaro s posmrtnimi ostanki Borisa Kraigherja.

Med skupinami na peronu stoji tudi trije mladi fantje. Ni jim več kakor dvajset let in žalost se njihovem mladim obrazom ne poda. Zamisljeno zro čez tire in ko gre mimo

njih smučar s smučmi čez ramo, se jim obrzi zmrace.

Vedo, da se njihov prijatelj in sošolec Janez ne bo nikoli več smučal.

Kazalci na urah so kakor zamrznjeni. Zdi se, da se nikamor ne ganejo. Partijske, državne in narodne zastave mrtvo vise pod golimi drogov.

Cetr pred drugo začno prihajati na peron Ljubljanski. Na prazni ulici se luči iz teme postavja za postavo in peron se počasi polni z molčnimi ljudmi.

Nekaj minut pred drugo vse lokomotive na postaji presunljivo žalostno zatulijo v noč. Piski ne pomenjajo vse do dneva, ko prpelje na prvi peron posebni vlak »Sutjeska«.

Boris Kraigher in njegov sin Janez, ki sta se od Ljubljane poslovila šele pred tremi dnevi, se vračata...

Vrata prvega vagona se odpro; narodni heroj generalmajor Dušan Sveta, sprejme žaro z upepeljenimi posmrtnimi ostanki Borisa Kraigherja, žaro z upepeljenimi posmrtnimi ostanki njegovega sina Janeza njegov sošolec Borut Megušar. Kraigherjeva odličja JLA Miha Butara in Kosta Bizjak.

Lokomotive so utihnile. Skoci zaseneženo, tihno ljubljansko noč so nato prepele žari v posloje republiškega izvršnega sveta na Prešernovi cesti. E. J.

ŽARI Z UPEPELJENIMI POSMRTNIMI OSTANKI BORISA KRAIGHERJA IN NJEGOVEGA SINA JANEZA. Žaro podpredsednika ZIS je prevzel generalmajor Dušan Sveta, žaro njegovega sina Janeza pa Borut Megušar. Posebni vlak iz Beograda, ki je pripeljal v Ljubljano posmrtno ostanke obeh ponesrečencev, je na železniški postaji pričakalo več sto Ljubljancem.

Foto: S. Busic

Pridobil si je priznanje, zaupanje in avtoriteto pri vseh delovnih ljudeh

Zadnji se je od pokojnega Borisa Kraigherja poslovil Edvard Kardelj

Z breznemnim cinizmom stihlje je zahrbita smrt uničila dve dvojici življenj, življenje očeta in sina, ki sta oba še imela živeti in povedati. Bil je in ostal izreden in močan predstavnik generacije, ki je vse svoje življenje posvetila revolucionarnemu boju, osvoboditvi naših narodov in graditvi socialistične družbe. Ti cilji so bili hkrati tudi osebni motivi njegovega življenja. Njim je zaobiljubil vse, kar je bilo v njem najboljše. Zanje se je neutrudno bojeval, dokler ga ni smrt nen-

EDVARD KARDELJ

najpoldnejšega ustvarjalnega vzpona.

S smrtjo Borisa Kraigherja je tako poslastno prezgodaj ugasnilo še eno tistih življenj, ki so nerazdružno vtkana v daljnoljubna snovanja naše ljudske in socialistične revolucije. Obdobje, v katerem se je formirala revolucionarna osebnost Borisa Kraigherja, je bilo obdobje političnega razpadanja šestojanuarske diktature, ki je pod rastiščim socialno-revolucionarnim in narodnoosvobodilnim pritiskom delovnih množic na čelu z delavskim razredom vse bolj izgubljala moč in iskala nove re-

akcijske rešitve. To je bilo obdobje, v katerem je naša Komunistična partija gradila novo strategijo svoje borbe na čelu delovnih množic in v naloge neposredno vključila. Temu gibanju se je Boris pridružil z vsem srcem in brez pridržka, kakor hitro je kot mlad dijak spoznal, da je v revolucionarnem delavskem in ljudskem gibanju na čelu s Komunistično partijo tista edina realna družbena sila, ki lahko progresivno spreminja družbo. Od tega časa dalje je bil Boris nepretrgoma sredi boja in si tudi za trenutek ni dal miru.

Biografija Borisa Kraigherja — to so prelomni datumi odločilnih desetletij naše revolucije in narodnoosvobodilne borbe. V vsej tej nepretrgani verigi iskanj, bitk, naprov, žrtv, porazov in uspehov je bil Boris Kraigher borec in revolucionarni ustvarjalec. Niti na enem odločilnem razpotju naše revolucije in družbenega napredka ni Boris omahoval. Tudi težka kazniliška leta je podredil ideji, za katero se je boril, kajti izkoristil jih je za poglobljen teoretični študij. Boris je bil eden tistih naših revolucionarjev, ki so se za svojo revolucionarno prakso temeljito oborožili z orožjem znanosti. Njegov analitični in kritični duh ga je usmerjal k samostojnemu in vse globljeju ustvarjalnemu raziskovanju družbenih gibanj. Zato se je iz mladega študenta revolucionarnega aktivista zelo hitro razvil v enega najspodobnejših vodilnih ljudi komunističnega in demokratičnega gibanja na Slovenskem.

Mnogim od nas je bil Boris dolgo dobo sobojnik in prijatelj. A vselej smo imeli trden občutek, da so tam, kjer je on, stvari v dobrih rokah.

Sovražil je površno frazerstvo in se je odločil po temeljito proučevanju in zrelem preudarku. Obenem pa je bil v izvajanju sprejetih sklepov in nalog neposredno vključen in vsestranski iniciativen. Bil je nepriznanišče kritičen do sebe, pa tudi do svojih sodelavcev in soborcev. Včasih se je zaradi tega zapletel tudi v spore. Toda nikoli ni v tak spor vnašal ničesar osebnega ali takega, kar bi obremenilo iskrene odnose tovariškega sodelovanja. Vsakdo je vedel, da Boris govori tisto kar misli in da misli samo tisto, kar govori. Vselej mu je šlo za stvar, ne pa za osebne ambicije. Ni bil željan aplavzov, želel si je samo dejanske rezultate dela in akcije. Zato je bil v premagovanju težav, zaostalih pogledov in konservativnih navad sposoben plavati proti toku tudi tedaj, ko to ni bilo poplujamo in ko je marsikdo popuščal.

Prav zaradi takšnih svojih sposobnosti in lastnosti je Boris lahko tako uspešno opravljale tako številne in tako različne naloge ter funkcije v predvojnem revolucionarnem gibanju; med vojno na položajih partijskega delavca in funkcionarja Osvobodilne fronte ter političnega komisarja Glavnega štaba; po vojni pa na najbolj odgovornih in občutljivih položajih borbe za realizacijo smotrov socialistične revolucije ter gospodarskega in kulturnega napredka.

Ko je Boris prevzel delo v vodilnih organih federacije, si je v kratkem času pridobil priznanje, zaupanje in avtoriteto pri vseh narodnih Jugoslovij. Njegov veliki osebni ustvarjalni delež v naporih za izvajanje gospodarske in družbene reforme si je pridobil priznanje in podporo vseh tih, ki streme k nenehnemu

NEMO SLOVO — Pred odrom z žarama pokojnih Borisa Kraigherja in njegovega sina Janeza so se še poslednjč poslovlili člani družine in sorodniki.

POLAGANJE VENCEV — Ob vznožju odra z žarama so prvi položili venec predstavniki CK ZKS Miha Marinko, Albert Jakopič-Kajtimir in Franc Popit.

SIN OB OCETU — Zaro s pepelom mladega Janeza Kraigherja so položili v grob k žari s pepelom njegovega očeta sošolci Megušar, Milenkovič in Sluga.

VPISOVANJE V KNJIGO ŽALOSTI — Ob izhodnih vratih poslopja izvršnega sveta je bila žalna knjiga, v katero so se vpisali številni spoštovalci tragično preminulega Borisa Kraigherja.

PREDSTAVNIKI JUGOSLAVIJE — Na čelu predstavniških in političnih delegacij na pogrebu Borisa Kraigherja so bili med drugimi tudi podpredsednik republike Koča Popović, predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić in član predsedstva CK ZKJ Miha Marinko.

SLOVO OD KOLEGA, PRIJATELJA, SOBORCA ... — Najprej so se od pokojnega podpredsednika ZIS Borisa Kraigherja poslovili njegovi najbližji kolegi, sodelavci, prijatelji in soborci. Med njimi so bili tudi Vida Tomšič, Janko Smole, Ivan Maček, Franc Popit, Miha Marinko in Albert Jakopič.

Fotografirali: S. Buzić, E. Selhaus

ZADNJA ČASTNA STRAŽA — Zadnjih deset minut je stala ob odru z žarama častna straža, ki so jo sestavljali Edvard Kardelj, Ivan Maček, Vida Tomšič, Miha Marinko, Franc Leskošek in Albert Jakopič.

neogibne oblike, ki izvirajo iz industrijske in socialne strukture modernega življenja.

Vse, kar je novega, rojeva tudi odpor

Pogovor s Cirilom Mravljom — direktorjem združenega ŽTP Ljubljana o problemih železnice

Glede na aktualna dogajanja in probleme v združenem železniškem transportnem podjetju Ljubljana smo za prosti Cirila Mravljo — inženirja in direktorja tega podjetja, da našim bralcem osvetli nekaj najpomembnejših vprašanj.

Zadnji čas se je na železnici zvrstilo več dogodkov, ki so vašo gospodarsko organizacijo spet potisnili v središče javnega zanimanja. Nekateri izmed teh dogodkov so doživeli precejšnjo publiciteto, nekateri pa tudi zelo različna tolmačenja in reakcije v jugoslovanskem tisku, v javnosti in med prizadetimi. Slišati je bilo celo ocene, da gre tudi za nekatere spore na železnici pa tudi med železnico in drugimi. Predno bi si vam dovolili zastaviti nekaj konkretnih vprašanj, bi bilo za bralce najbrž zanimivo, če bi izrekli splošno mnenje o razlagi teh pojavov. Kaj je jedro vseh teh dogajanj, kateri je skupni imenovalec teh pojavov, ki imajo svoj izvor v čedalje večji ekonomski osveščenosti železničarjev?

Ne bi se strinjal z vami, da gre tu za kakšne spore, čeprav stvari zaradi nerazumevanja včasih tako prikazujejo. Gre pa res za zelo pomembna vprašanja, za pomembne premike v gospodarstvu na železnici, ki tudi močno zadevajo v ustajalne odnose med železnico in javnostjo, drugimi delovnimi organizacijami in samimi kolektivnimi železniškimi organizacijami. Prav prizadevanje dokazuje, da gre za pomembne stvari, saj za prazno govorjenje se ljudje ne vznemirjajo.

Res bi vse skupaj lahko postavili na skupni imenovalec. Železnice so že nekaj let, vsekakor pa zdaj v gospodarski reformi, pred neposredno izbiro: ali ti v korak s sodobnim tehničnim razvojem, si zagotovijo prostor v gospodarstvu na ravni poslovno visoko sposobne organizacije z visoko storilnostjo dela, visoko kakovostnimi storitvami in s konkurenčnimi cenami, ali pa se zapisiš počasnejšemu umirjanju. To bi pomenilo, da bi se javnost ne bi kar začela noč — počasi vendarle začela ozirati za drugimi načini prevoza, saj železnice zdaj nimajo več niti tehnične niti gospodarskega monopola. Že zdaj potniški promet v veliki meri odteka na ceste, prav tako pa tudi visoko vredno blago. To bi pomenilo obsojiti železnice na takšno poslovanje, ki je skoraj sinonim za počasnost, okorosteljenost, neekvaliteto in ki ni tuj vsakemu gospodarstveniku. Nam bi tu tudi potniški promet na raven najnižjih in čedalje manjših osebnih dohodkov. Kam bi to pripeljalo, je jasno! Bili smo že skoraj na točki, ko železnice za mlade, spodobnega in za napredkom stremčega človeka niso več bile zanimiva zaposlitev.

Če prav razumem te zadnje besede, to so se razmere vendarle že nekoliko spremenile; brzokone s tem, ko ste nekdanjo brezperspektivnost zamenjali z jasnimi odločitvami. Nam bi tu tudi potniški promet na raven najnižjih in čedalje manjših osebnih dohodkov. Kam bi to pripeljalo, je jasno! Bili smo že skoraj na točki, ko železnice za mlade, spodobnega in za napredkom stremčega človeka niso več bile zanimiva zaposlitev.

Kakšne so mogle biti odločitve ob takšni izbiri, je jasno samo po sebi: treba je hitro in z vsemi silami začeti z modernizacijo tehničnih naprav, čeprav to za organizacijo v gospodarsko nezavidljivem položaju ni lahka naloga. Treba se je otresti vsega tistega, kar je gospodarsko nesmotrno in v večji organizaciji navzdol. Na taki osnovi je treba začeti z bojem za pridobivanje potnikov in blaga in se tudi na železnici spriznati s komercialnim poslovanjem. Treba je doseči takšno organizacijo in sistem poslovanja, ki bosta ki najbolj sprostita ustvarjalno prizadevanje slehernega železničarja in hkrati zagotovila prednostne velike organizacije. To so hkrati tudi edine osnove, na katerih bo možno povečevati osebne dohodke.

Družbene organizacije lahko pomagajo pri premagovanju odporov

Da pa je takšna politika zadel na odpor pri vseh tistih, ki bi iz kakršnihkoli razlogov radi delali po starem, je skoraj nujno in tudi člove-

najboljše možno rešitev: s povečanim obsegom dela na drugih sorodnih področjih bomo zagotovili, da bo lahko vsak železničar ostal v naši organizaciji. Seveda bodo včasih potrebne tudi premejitve, prekvalifikacije in podobni ukrepi, ki za posameznike ne bodo prijetni. Samo mimogrede naj omenim, da je za nasprotnike takšne politike na železnici — ki so v bistvu tudi nasprotniki gospodarske reforme — položaj zelo ugoden. S hujškanjem dela zaradi modernizacije — opravili z nespremenjenim številom ljudi?

Ali ni reševanje problema, ki se pojavlja zaradi odvečne delovne sile, možno še v drugi smeri: da se namreč toliko poveča prevoz po železnici, da bi večji obseg dela zaradi modernizacije — opravili z nespremenjenim številom ljudi?

Da, tudi v tej smeri iščemo rešitev, čeprav večkrat modernizacija omogoča, da bi stvarno povečali obseg proizvodnje — pri nas pa prevoza — pogoj, ki sploh opravičuje modernizacijo!

»Za tovor in potnike se moramo boriti«

Zavedamo se, da nas prav na tem področju čaka velika naloga. Ne smemo samo čakati, kaj bo prišlo na železnico, ampak se moramo sami z vsjo silo boriti za pridobivanje tovora in potnikov. Od uspeha v tej akciji je v največji meri odvisen obstoj železnice, njena rentabilnost in njeni dohodki. Modernizacija nam nič ne koristi, če nima močnega prevoza. Zato smo tudi začeli z organiziranjem naše akvizicijske mreže vse od postaja navzgor. V upravi združenega podjetja smo organizirali poseben komercialni sektor, ki ga po prej naše železnice niso nikdar imele.

Znano je, da skušate na splošno uveljaviti takšno politiko, da bi pridobili kar največje tovore. Saj ste to hoteli doseči tudi s preudrženo tarifno politiko pri mednarodnih tranzitnih vozovjih? Ali ni v ekonomskem smislu pravičnejše, da vam skupnost jugoslovanskih železnic krani pravico, da bi sami došli tarife za mednarodni tranzit?

Seveda je nelogično, zato smo pa tudi sprožili spor pred zveznim ustavnim sodiščem. Tranzit iznosnega blaga je zaradi zemljepisne lege Slovenije za naše podjetje življenjskega pomena. Mednarodni tranzit z uvozem in izvozom namreč pomeni okoli 40 odstotkov vseh prevoznih storitev. In če bi pri tem doživeli neuspeh, se lahko postavili vprašaj nad vso našo modernizacijo. To še posebej velja za progo do Maribora. Če naj elektrificiramo progo preč Stajerske, se nam ta investicija splača samo v primeru, če bo proga služila svojemu osnovnemu namenu — da bo velika tranzitna magistrala — kar je vedno tudi bila.

Skupnost jugoslovanskih železnic pa je administrativno postavila tako visoke tarife za mednarodni promet, da naša nižja ekonomska cena zato ne more priti do izražanja in zato blago odteka na druge proge.

Kot vam je znano, smo omenjeni spor pred ustavnim sodiščem. SREJ izbrali Sodišče je ugotovilo, da ima Skupnost jugoslovanskih železnic formalno pravico, da

določa tarife v mednarodnem tranzitnem prometu. Sodišče pa je spoznalo pomembnost naših zahtev in bilo zato mnenja, naj bi o zadevi razpravljala zvezna skupščina.

Ko sva že spregovorila o konkretnih ekonomsko-komercialnih in tehničnih ukrepih, bi bilo zanimivo zvedeti za vaše namere in stališča, ki jih imate v zvezi z nerentabilnimi progami. V javnosti je dokaj razširjeno mnenje, da ste se brzokone preveč na veliko lotili uklinjanja prog. Morate bi tudi pojasnili, zakaj prav slovenski železničarji prednjačite v tej akciji?

Z vprašanjem zadevate v enega izmed bistvenih problemov novega sistema in funkcije železniškega gospodarstva v sestavi vsega gospodarstva. Temelji teh odnosov so v novem zakonu o organizaciji jugoslovanskih železnic in bi jih lahko zajeli v naslednji ugotovitvi: tudi železniško gospodarstvo se mora integrirati v mehanizem vsega gospodarstva in delovati po načelih, ki veljajo zanj; samo tak sistem in takšna funkcija lahko zagotovita železnici napredek, družbi pa njene optimalne koristi; železnice morajo poslovati po načelu rentabilnosti, kot vse drugo gospodarstvo, pri čemer je treba vedeti za rentabilnost vsake proge posebej.

Prav za administrativni sistem je značilno, da nikoli ni jasno, kaj je rentabilno in kaj ni, saj se v vsem gospodarstvu izgube slabših podjetij administrativno izravnavajo z višjimi dohodki uspešnih podjetij. To pa pelje do napačne usmeritve vsega gospodarstva in do njegovega nazadovanja, kar proizvajajo vse od kraja, ne glede na rentabilnost ali nerentabilnost. Težnja po avtarkiji je nujna posledica takšnega gospodarjenja.

Tudi republiški centralizem je škodljiv

Če smo do tega spoznanja prišli v vsem gospodarstvu in tak administrativni sistem že zdavnaj začeli opuščati, pa se je ta sistem še dolgo obdržal na železnici. Šele po dolgem času smo si izborili tak sistem, kot ga uzakonja zakon o organizaciji jugoslovanskih železnic. Pa še ob tem so si na nekaterih območjih priborila svojega vloga stališča, da je treba decentralizirati samo sistem enotnih jugoslovanskih tarif, na posameznih območjih — na primer ene republike — pa naj ostane sistem enotnih republiških tarif. Tako smo lahko na območju ene republike obdržali takšen sistem, kot ga je imela prej vsa jugoslovanska mreža z vsemi njegovimi slabostmi. Tako smo prišli do administrativne decentralizacije, ne pa do ekonomske, kar mnogi upravičeno kritizirajo, z mnenjem, da je to lahko še slabše kot tisto, kar smo imeli prej.

Namreč o ekonomski integraciji prihajamo tako do administrativne decentralizacije. Nismo še prišli do sistema, da bi imeli enotne tarife za posamezne proge — ne glede na to, na čigavem območju je posamezna proga. Edino v Sloveniji in Istri smo uvedli stroškovni sistem tarif po progah, s tem pa je izrazitejše odprlo tudi vprašanje rentabilnosti posameznih prog. Proces uklinjanja nerentabilnih prog je torej nadaljevanje istega procesa, ki smo ga začeli ustaviti, ampak bi morali nadaljevati s hitrim tempom, je dejal

Ali držijo obitki, da predlamskim ob preusmeritvi prometa na ceste ni bilo storjeno vse tisto, kar je bilo obljubljeno?

Očitno deloma držijo — zlasti se v primeru proge Jesenice-Kranjska gora. Družbeno-politične skupnosti so namreč že za minulo leto obljubile začetek rekonstrukcijskih del na cestnem odseku Kranjske gora—Jesenice, pa čeprav v skromnejšem obsegu. Kljub pomanjkanju denarja za vzdrževanje cest bi bili morali, po mojem, omenjeno obljubo izpolniti.

ci, kar so najvišji organi v Sloveniji načeloma povsem podprli.

Nerentabilne proge uklinjajo tudi drugod

Seveda ni vsaka proga, ki ima manjše dohodke, kot znašajo stroški, že nerentabilna s stališča vse železniške mreže določenega območja. Tudi dotok blaga s takih prog omogoča večji dohodek na visoko rentabilnih progah, ki imajo manjši dotok blaga. Prav zato železnice prelivajo dohodek z bolj rentabilnih prog na manj rentabilne ali nerentabilne. To se ji ekonomsko splača. Za takšno prelivanje pa so seveda tudi ekonomske meje. Če mora zaradi kritja izgub na nerentabilnih progah toliko zvišati tarife na visoko rentabilnih progah, da previšoka tarifa ogrozi uspešnost poslovanja tudi na visoko rentabilni progi (predvsem zaradi konkurence drugih prevoznikov), postane takšno prelivanje sredstev ekonomsko neupravičeno. Nerentabilno progo je treba ukiniti! To je tudi družbeno koristno, saj so dokazi, da železniški promet na taki relaciji tudi z narodno-gospodarskega stališča nima več opravičila in ga je zato treba nadomestiti z drugo vrsto prevoza. Če pa poseben javni interes terjajo nadaljnje obratovanje takšne proge, mora družba stroške subvencionirati.

Ti procesi tudi niso novi, saj so se v razvitejših gospodarstvih — na primer v Nemčiji, na Švedskem, v Angliji itd. — z razvojem cestnega prometa začeli že veliko prej kot pri nas. Seveda pa je razumljivo, da pride pri nas za ukinitve v poštev le neznatno število stranskih prog in da gre pravzaprav dosti bolj za vprašanje družbene subvencioniranja nerentabilnih prog.

Glede na misel, da slovenski železničarji v Jugoslaviji prednjačijo pri uklinjanju nerentabilnih prog, pa moram poudariti, da so tudi železniški podjetja v drugih republikah že predlagala izvršnim svetom oziroma republikim skupščinam ukinitve oziroma regresiranja posameznih prog. Tako so na Hrvaškem že ukili nekatere proge v Slavoniji oziroma vpeljali na njih posebne vozne režime, v njih nulem mesecu so o nerentabilnih progah razpravljali v republiških organih. BiH, prav tako pa tudi v Srbiji. Tudi Makedonci so že uklopili eno izmed nerentabilnih prog, pa čeprav imajo razmeroma zelo redko železniško omrežje.

Napoved pa naši zadnji predlogi o ukinitvi oziroma regresiranju nerentabilnih prog niso novi; saj smo že lani predlagali ukinitve oziroma regresiranje za 7 od skupno 9 prog, o katerih zdaj razpravljamo. Teh razprav bi zdaj ne bilo, če bi pristojni organi že izpolnili svojo obljubo o regresiranju izgube na teh nerentabilnih progah.

Ali držijo obitki, da predlamskim ob preusmeritvi prometa na ceste ni bilo storjeno vse tisto, kar je bilo obljubljeno?

Očitno deloma držijo — zlasti se v primeru proge Jesenice-Kranjska gora. Družbeno-politične skupnosti so namreč že za minulo leto obljubile začetek rekonstrukcijskih del na cestnem odseku Kranjske gora—Jesenice, pa čeprav v skromnejšem obsegu. Kljub pomanjkanju denarja za vzdrževanje cest bi bili morali, po mojem, omenjeno obljubo izpolniti.

SMOTICA SO ZAZIVELA — V višjih legah je snega dovolj in tudi v Kranjski gori (na sliki) je vse polno smučarjev. Ko pa je v večernih urah smuke konec, imajo gostje, žal, kaj malo prostora za razvedriljo. Hotel Prisank je edino, vendar odlično premajhno zatočišče zabave željnih gostov.

Prisank in, žal, samo Prisank

Kranjska gora je polna, gostje pa pogrešajo še marsikaj za zadovoljstvo

»Prihodnjič bomo šli drugam in ne več v Kranjsko goro,« je dejala profesorica iz italijanskega Vidma svojima hčerkami. »Zakaj?« sta razočarano vprašali obe deklici. »Saj se samo šalim,« ju je potolažila mamica, meni pa je dejala: »Vsi radi prihajamo sem — otroka, soprog in jaz. Tu se v resnici počutimo kot gostje, medtem ko smo v Italiji, žal, skoraj povsod le klijenti.«

Njene besede so me nekoliko presenetle, saj vsi poznamo hitro in solidno postrežbo italijanskih gostincev. To sem ji tudi povedal. »Prav imate,« je dejala. »Pa tudi med našimi in našimi trgovinskimi delavci je razlika. Kadar pridem na primer pri vas v lokal in uslužbenec tam nekaj dela, bo mirno delal naprej, dokler ne bo svoja opravila končal. Potem se še le posveti gostu ali kupcu. Pri nas pa uslužbenec izpuusti vse iz rok, ker je gost ali kupec zanj prvi. To je pač stvar mentalitete dveh narodov. Mi se kljub temu počutimo pri vas dobro, zlasti v hotelu Prisank, kjer se nam posvečajo vsi, od direktorja navzdol; nikoli nas ne pustijo same, ustrezajo nam, kar je bilo toliko, da sem komaj našel prostor za parkiranje avtomobila in prav tako težko je bilo najti prostor za prenočišče. Ta naval bo po Novem letu nekoliko popustil,« je dejal direktor hotela Prisank tovariša Šanca, »kar pa je normalno. Od solskih počitnic naprej pa bomo imeli spet vse nabito polno po sedenju, podatki, ki so,« bomo imeli goste vse do konca zime.«

Lepih besed na račun hotela Prisank sem slišal v Kranjski gori še več. Gostje v glavnem nimajo pritožb glede hotela in njegovih storitev. Zato pa je tem več pritožb na račun Kranjske gore kot celote. Predvsem se vsi sprašujejo, zakaj je v Kranjski gori samo hotel Prisank. Da se razumemo: hotelov je več. Samo: kadar hočeš na plan, moraš v Prisank; če želiš organizirati to ali ono priložnost, moraš v Prisank. Če želiš zvečer v bar, moraš v Prisank. Prisank in, žal, samo Prisank.

»Če ste že začeli razvijati turizem v Kranjski gori, potem se ne bi smeli ustaviti, ampak bi morali nadaljevati s hitrim tempom,« je dejal

Prisank je eden izmed redkih hotelov v Sloveniji, ki je prikladal zimsko sezono z majhno novostjo. Uredil je nov trakt, v katerem je pridobil 30 novih postelj. V kratkem bodo v tem delu hotela odprli tudi tako imenovano kmečko gostilno, ki jo bodo uredili v pristnem gorjskem slogu in okrasili z nekaterimi starimi kmečnimi orodji. To pa še vseeno ne bo rešilo Kranjske gore, ki potrebuje lokalov še in še.

»Kaj pa zasebniki? Ali nimate nič zasebnih gostišč?«

»Za zdaj še nič,« mi je odgovoril Polde Ferjančič, »in to je velika pomanjkljivost.«

»Zakaj pa jih ni? Je temu kriva občinska politika ali nezainteresiranost posameznikov?«

»Ne bi rekel, da je kriva občinska politika. Zasebniki imajo še vedno premalo zaupanja v to stvar. Za ilustracijo naj vam samo povem, da je bilo pred vojno v Kranjski gori 14 zasebnih penzionov in gostišč, zdaj pa ni niti enega več, če izvajamo gostišče Pri Jožici, ki pa tudi ni v Kranjski gori, pač pa v Gozd-Martuljku.«

Ob koncu svojega obiska v Kranjski gori sem se pri večerji sestel še z gospodom Flammerjem iz Francije, ki hodi v Jugoslavijo na počitnice že od leta 1962. »Moj prijatelj,« je dejal gospod Flammer, »mi često pripoveduje, da so v Jugoslaviji bodisi slabo spali, bodisi da so bili slabo postreženi. Meni se vsa stvar ne zdi tako huda in sprejemam marsikaj zaradi izredne prijaznosti in ustrežljivosti vaših ljudi. Res je tega v Sloveniji nekoliko manj kot v južnih delih države, ampak kljub temu prihajam kar v prijetni, prijetni postreži in druge stvari niso take, kot bi morale biti.«

Nobenega dvoma ni, da je Kranjska gora z vsemi svojimi

mi pomanjkljivostmi vredne je privlačno, ampak s smučarstvom in skijanjem ni kar dobro opremljeno zimsko športno središče. Potrebni pa bodo še znatni napor, da bomo ustrezno izkoristili vse njene naravne pogoje.

NIKO ISAJEVIĆ

Davek na skupni dohodek občanov

Kakor prejšnja leta je tudi letos 31. januarja skrajni rok za prijavo skupnih osebnih dohodkov zaradi odmere davka iz skupnega dohodka občanov. Davčna osnova za ta davek se za leto 1966 ni spremenila. Davek se odmeri od skupnega dohodka občanov, kolikor presega 20.000 novih din. in oziroma 2 milijona starih din. V skupni dohodek pa se štejejo tako čisti prejemki iz delovnega razmerja kakor tudi čisti dohodki iz drugih dejavnosti, kakor od avtorskih pravic in intelektualnih storitev, nadalje dohodki od samostojne obrti in podobnih dejavnosti, dohodki od zgradb, lastninskih pravic itd. Davek se odmeri in plača samo na presežek skupnega dohodka nad 2 milijona din. Od presežka do 1 milijona starih din (ki ustreza skupnemu dohodku do 3 milijonov) znaša davek 3 odst.; pri presežku od 1,0 do 1,5 milijona din se odmeri 30.000 din (3 odst.) od prevega milijona in 30.000 din in 6 odst. od ostanka do 1,5 milijona din; pri presežku 1,5 do 2 milijona din se odmeri 30.000 din (3 odst.) od prevega milijona in 30.000 din (6 odst.) od nadaljnjih 500.000 din ter 9 odst. od ostanka do 2 milijona din. Lestvica se stopnjuje tako, da znaša davek na presežek dohodka nad 7 milijonov din 65 odst.

-S-

Komisija za delovna razmerja pri
PTT SERVISU LJUBLJANA
razpisuje delovno mesto:

kvalificiranega avtoelektričarja
v daljšo prakso — veččega tudi vzdrževalni del na različnih avtomobilih.
Nastop je mogoč takoj. Osebnih dohodkov ne določa s pravilnikom o delni osebnih dohodkov delavcem pri PTT servisu.
Interesenti se lahko zgledajo osebno ali pisмено na naslov: PTT servis Ljubljana, Robbova ulica 15.

Trgovsko podjetje
»Kurvoprodaja«
Ljubljana, Na jami 10

objavlja prosti delovni mesti za:

FAKTURISTA
(za nedoločen čas)
pogoj: administrativna šola 1. letna praksa v stroki

ADMINISTRATORJA
(za določen čas)
pogoj: administrativna šola in 3. letna praksa v stroki

Nastop službe po dogovoru. Pisane ponudbe pošljite gornjemu naslovu najkasneje 8 dni po objavi.

BOGDAN POGAČNIK

Lošinjski pogovori

Še temeljiteše sodelovanje

Mika Špiljak in Milka Kufrin o stikih med SR Hrvatsko in Slovenijo

Kot ostali, sta bila tudi ta dva neformalna pomenka zapisana na prehodu v novo leto in v znamenju otvoritve mednarodnega turističnega leta v Malem Lošnju; zato pa tudi pobavarna predvsem z vprašanji dobrega sosedstva, sodelovanja in turizma. Prvi je bil s predsednikom izvršnega sveta SR Hrvatske Miko Špiljakom na temo: Ali se odnosi med SR Slovenijo in SR Hrvatsko v prihodnje lahko še bolj okrepijo?

»Odnosi med Slovenijo in Hrvatsko, zlasti v gospodarskem smislu, niso dovolj razviti,« je menil predsednik Mika Špiljak, potem ko je prej pribral »mo, meje med obema republikama sicer ljudje sploh ne opazijo«. V nadaljevanju je menil, da bi se glede tega dalo gotovo še veliko storiti.

»Zel bi, da bi v letu 1967 na tem področju res uresničili temeljiteše sodelovanje. Če pravim, da doslej tega še ni bilo dovolj, seveda ne mislim, da ne bi bilo že zdaj kar precej neposrednih stikov in sodelovanja med delovnimi organizacijami. Toda zdaj se mi, da med republikama oziroma republikanskimi vodstvi, zbornicami in podobnimi organizacijami, do sedaj nismo sodelovali tako temeljito in da smo zamudili

MIKA ŠPIJAK — predsednik izvršnega sveta LR Hrvatske

storili, v upanju, da ne bo prišlo do sodelovanja samo med gospodarskimi organizacijami, ampak tudi med komunam. Zlasti mislim tu na obsejna območja. Kar zadeva sodelovanje na območju komun, imamo s sosednjo republiko Bono in Hercegovino veliko več stikov, kot s Slovenijo, kjer daleč zaostajamo. Med Hrvatsko in BiH je to sodelovanje precej bolj

skega koristnega sodelovanja.

Članica izvršnega sveta Hrvatske Milka Kufrin, ki je bila pred tem v zveznem merilu zadolžena za vprašanja turizma, je razumljivo pogovor usmerila predvsem na vprašanje turističnega sodelovanja med Hrvatsko in Slovenijo. Pohvalila je to sodelovanje na splošno in posebej ljubljansko podjetje Kompas, ki ima svoje poslovalnice po celotnem ozemlju SR Hrvatske.

»Tudi sodelovanje med hotelskimi podjetji Slovenskega turizma in hrvatskimi v Istri je zelo plodno. Gospodstvo Slovenije, na primer podjetje Metalka, Gospodarska banka, Kompas itd. se je ponekod zelo uspešno neposredno angažiralo v izgradnjo novih hotelov pri nas in to na osnovi svojega interesa glede deviz, s katerimi hoteli razpolagajo iz retencijske kvote. Očitno je, da je interes za dohodek povezal turistična gospodarstva Slovenije in našega območja. Nasplošno imamo s slovenskimi podjetji ista stališča, kar zadeva predloge glede sistema v zvezi z razvojem turizma, na primer glede retencijskih kvot, tujega kapitala itd. Pač pa je prišlo v zadnjem času do nekaterih razlik v stališčih republikanskih vodstev oziroma v stališčih, ki imajo svoje poslovalnice po celotnem ozemlju SR Hrvatske. Če govorimo, da te razlike med nami in Slovenijo ni, to ni noben odtok, gotovo pa obstaja želja, da bi v prihodnje prišlo do še večjega nadaljnega in še bolj vsestran-

nekih republiških ključev.«

Predsednik izvršnega sveta Hrvatske Mika Špiljak se je ob koncu še enkrat navezal na pomenek ter izrazil tudi s svoje strani pomisleke glede nekaterih ukrepov iz federacije in republiških vodstev, češ: »Nimam občutka, da se želi resno razvijati turizem, ampak da se ga celo z nečim omejuje.« Po njegovem mnenju tudi turistična gospodarstva raznih republik veliko bolj zbirajo načina, če vsako podjetje deli neposredno svoje devize, kot pa če se to deli iz Jugoslovanske banke centralno po republikah, kar po njegovem vselej ustvarja neko trenje. »Če jemlje gospodarstvo, to je integracija; če to razdeljuje banka, lahko pride do medrepublikanske vojne...«

Nedodno dejstvo je samo, da je doberšen del turističnih objektov, zlasti ob morju, na območju SR Hrvatske, toda to je le delna resnica, in razen tega je tudi to preozko gledanje. Glede na plasman blaga na turističnem področju je v to vključeno celotno območje Jugoslavije. Po njegovih sodbi turistične devize najlaže zaslužimo, pa tudi sicer bo razvit turizem povečal izvoz našega drugega industrijskega blaga. Treba bo pa turizem v sedanji konjunkturi z vsemi silami razvijati, kajti sicer bomo zaostali. Španija in Italija gresta zelo hitro naprej saj samo Španija beleži milijardo 300 milijonov dolarjev iz turizma.«

CASOPISNO PODJETJE
»DELO« Ljubljana, Tomšičeva 1

nudi dober zaslužek za zbiranje novih naročnikov za »DELO«

sa pojasnila dobiti v naših podružnicah

CELJU, Trg V. kongresa 10
v JESENICAH, Maršala Tita 47
v KOPRU, Cesta JLA 2
v KRANJU, Koroska cesta 16
v MARIBORU, Koroska cesta 1
v NOVEM MESTU, Glavni trg 3
v NOVI GORICI, Trg revolucije 1
v TRBOVLJAH, Ulica prvega junija 7

Ali na sedežu podjetja v KOMERCIALNO PRO. PAGANDNI SLUŽBI, Tomšičeva 1, Ljubljana.

Francija si želi mladih

Zgodovinarji vedo povedati, da so se Francozi v zadnjih desetletjih pogosto zatekali v varno okolišje starejših, odraslih, kadarkoli so jih pestile vojne in gospodarske krize, politični nemiri ali slaba vest, so prepuščali vajeti in odločanje — pogosto zgodovinsko pomembno — voditjem, ki so imeli šest, sedem ali celo kaj več let izkušenj na hrbtni strani. Če je verjetno zgodovinarjem, potem so prepuščali danes Francozi prepričani, da živijo v varnem vzdušju in da se jim krize — takšne ali drugačne — ni bati. Najnovejša anketa, ki so ji opravili med prvimi Galci, namreč kažejo, da si Francozi danes želijo mladih voditeljev ne glede na to, ali naj ti voditelji upravljajo z obzornimi sanatoriji ali državo.

Po podatkih ene od zadnjih anket, v njej je sodelovalo 560 državljanov različnih splošnih slojev in poklicev, so le štirje odstotki Francozov naklonjeni misli, da bi moral biti predsednik države starejši od 66 let. Večina anketirancev je tako »diskvalificirala« sedanega šefa države, predsednika de Gaulle, ki jih ima 76.

Francozi si želijo tudi mladih ministrov. Le šest odstotkov anketirancev meni, da so ministri lahko starejši od 56 let. Glede na ta rezultat je za vladanje prestara tudi večina ministrov sedanje francoske vlade. Zunanji minister Couve de Murville, ki jih ima 59, in minister za kulturo André Malraux, ki jih ima 65, sta le dva od skoraj desetih ministrov, ki so po merilih svojih podanikov prestari za svoje funkcije.

Anketa, ki jo je opravila »IRE-Marketing«, je v zbirnem rezultatu ugotovila, da bi imeli Francozi najraje ministre, ki bi bili stari okoli 44 let, medtem ko naj bi na položaj, ki ga ima zdaj predsednik de Gaulle, prišel človek pri tridesetih letih. Anketi so opravili tako, da so 560 moških in ženskam predložili spisek desetih funkcij in jih prosili, naj k vsaki pripišejo začetno starost. Dva odstotka anketirancev sta bila mlajša, da bi moral biti šef države mlajši od 35 let, zaradi česar pa Francozi ne grozi nobena nevarnost, ne francoski politični sceni, ne preprosto ljudem, ki bi se lahko utegnili potepovati za predsednika. Škoda, ki bi bila starost tista, ki bi odločala v politiki, potem bi Jean Lecanuet (star je 46 let), in Francois Mitterrand, ki jih ima 50, na prihodnjih predsedniških volitvah v Franciji brez težav odvrnila Charlesa de Gaulle, s pripombo, da ima Mitterrand nekaj več močnosti kot Lecanuet, saj je najbližji zakonitemu »predsedništvu« po prepuščju tridesetih let.

Se odločneje kot na predsedniškem nivoju se Francozi zamejajo za pomladitve ministrskega nivoja. Skoraj polovica anketiranih meni, da morajo biti ministri stari 45 let, še rajši pa manj. Po teh kriterijih naj bi v prihodnji francoski vladi ostalo samo deset dosedanjih ministrov (to so tisti, ki imajo manj kot 45 let), kar sestajajo pa bi se moralo umakniti mlajšim močim.

Seveda pa stari politični moči zaradi vsega tega niso zaskrbljeni. Kot dobri poznavci francoske politične stvarnosti so menja, da se bo moralna Francija slej ali prej spoprijela s takšno ali drugačno politično ali pravno krizo, kriza pa je čas, ko se Francija spet z večjim zaupanjem obrača k starim. Bolj zaskrbljeni kot politiki so dentisti in zobozdravniki: če je prav verjeti anketi, je skoraj šestdesetletni odstotek Francozov najbolj pri srcu misel, da jim puli zobe in jih tudi sicer muči roka dentista ali zobozdravnika, ki šteje 35 let, po možnosti pa še malo manj...

SVET GIMNAZIJE V KOPRU

razpisuje delovno mesto

UČITELJA FIZIKE IN MATEMATIKE

POGOJ: uspešna fakulteta z diplomom II. stopnje.

Ponudbe z življenjepisom pošljite svetu v 15 dneh po objavi.

Nastop službe 1. februarja 1967.

FISCHETTI: PREOBILNA ŽETEV

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»New York Herald Tribune, Pariz

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

»Ne manjka mi pomočnikov, med njimi je na primer tudi človeška narava.«

Palestinski begunec ne umira

Vsak mesec se v taboriščih rodi tisoč novih članov begunske skupnosti

JERUZALEM, 6. jan. — V šolah za otroke beguncev začnajo pouk s pesmijo, ki spominja na vojaško ko-rakcijo:

»Mi smo palestinski begunci, vrnil se bomo v svojo deželo.« Tako se ponavljajo refren iz dneva v dan, od ure do ure. Tode ceste do njihove dežele zapirajo bojeve žice in minsko polja, okrog katerih se motajo komandosi enih in drugih.

Ni ga politika v arabskem svetu ali navadnega človeka, ki pogovora o problemih Srednjega vzhoda ne bi navezala na palestinske begunce. Nad milijon ljudi so razselili iz domov, večina jih še danes živi v posebnih taboriščih v Jordaniji, Libanonu, Gazi, Siriji.

To je stara zgodba, stara toliko kot taborišča — 18 let. Taborišča so bila najprej skupine otrok, zdaj pa imajo že čvrsto zgrajena bivališča, sicer neudobna, toda zavetja je vamejše. Ko so begunci prej začeli polagati temelje za trdnjave domov, so jih razglasili za malodušne in izdajalce, kajti trdni temelji razbijajo upanje na vrnitev.

Kakšen je po 18 letih hudih preizkušenj videti palestinski begunec? Kako je mogoče najti tipičnega predstavnika med stotisi tistih, ki se žive v taboriščih?

Palestinski begunec je danes star od enega dneva do sedemdeset let. Vsak mesec se

Bormann v Braziliji?

Nacistični polkovnik Alfred Trenker, ki so ga pri-jeli v nekem brazilskem mestu Recife, je izjavil, da znani nacistični vojni zločinec Martin Bormann živi že deset let v Braziliji. Dejal je, da si je Bormann s plastično operacijo spremenil obraz in da se skriva, kot mnogi drugi nacisti, po samostanih.

Trenkerja so aretirali pred tednom dni, ko je prišel preoblečen v duhovnika iz Bolivije v Brazilijo z lažnim potnim listom. Menih v samostanu, kamor se je zatekel, so odkrili, da gre za »lažnega misijonarja«. Pri policijskem zaslišanju je Trenker nadalje izjavil, da je bilo pred dvema mesecema v bolivijskem mestu Santa Cruz zborovanje nacističnih voditeljev, ki se skrivajo v deželah Latinske Amerike. Pravi, da sta se sestanika udeležila tudi nacistična zločinka Bormann in Mengele, ki je odgovorena za smrt okrog sto tisoč ljudi v nacističnem taborišču Auschwitz.

Na poti čez Peking v Hanoi

Peking - mesto, ki živi v nenehni napetosti, v napetosti frontnega zaledja

V začetku decembra je Demokratično ljudsko republiko Korejo in Demokratično republiko Vietnam obiskala delegacija KP Italije. Delegacija je v Hanoi potovala z letalom čez Peking, kjer se je za krajši čas tudi ustavila. Eden od članov delegacije, Carlo Galluzzi, je v tedniku »Rinascita« objavil zapiske s te poti, zapiske, v katerih se v plastičnem opisu srečujeta zaradi kulturne revolucije nemirni in razburkani Peking na eni strani, ter kljub vojni in bombnim napadom urejeni in navznotraj samozavestni Hanoi na drugi. Zapiske bo mo objavili v nekaj nadaljevanjih.

Ura spušča se nad Peking. Ura je pol petih popoldne (po času, ki velja za kitajsko prestolnico), dan pa 4. december 1966. Letalo nagiba kljun navzdol ter se končno dotakne vzletne steze. »Kulturna revolucija« kar sama od sebe udari v oči. Letališki paviljon so po prekriti z rdečimi napisi na beli podlagi in z belimi na rdeči. Vsepopovod. kamor koli človek obrne oči, sami napisi. Poprosimo, naj nam jih prevedejo v katerikoli jezik, ki ne bi bil kitajski,

mi, ki so videli porušeno Evropo leta 1945.

Dokončna podoba begunce: živi, ne umira, dela, ne za-sluzi. Naceloma begunec upa, da se bo vrnil domov, toda to upanje zbledava skoraj vsak dan.

A tudi tu sta dve psihološki kategoriji. Zamislimo si človeka, ki je nekdo imel sadovnjak južnega sadja, zdaj pa trudoma zaslužijo za kilogram zlato-rdečih sočnih mandarin, če prenaša zaboje na trgu. Pa vendar leži onstran ceste njegov sadovnjak, od katerega ga ločijo samo bojeve žice, minsko polja in strojnične cevi. Pogosto je klic njegove zemlje močnejši od želje po življenju. Ti ljudje umirajo, obdani od svojih sadovnjakov. To je stara generacija, kaj pa nova? Kdo je zastopnik novega rodu? Sofer takšaja v Jeruzalemu, sloneč na volanu »forda galaxia«, drugače gleda na življenje. Sedem let mu je bilo, ko je s starši zapustil Palestino. Obiskoval je šolo pod sotorom. Zdal mu je 25 let in ima sedemletnega sina, ki prav tako vsak dan v šoli po-

navlja refren o beguncih, o tem, da »se bodo vrnil«. »Da bi se vrnil? Prvič: kdaj in kako? Drugič: ali bom našel delo? Tako mislim jaz. Moj sin gotovo ne bo tako vpraševal. Njegova domovina je ta, v kateri živi, dela, ima družino. Otroci bodo pozabili Palestino, ko bomo mi starejši pomrli. Drugi ne mislijo tako. Zame je najvažnejši kruh za mojo družino.«

Ahmed Sukeiri, vodja palestinskih beguncev, se gotovo ne bi strinjal z mnenjem, ki v vozi svoj avtomobil komaj kotak ali dva vstran od stare domovine. To pa je že politika, ki ga bole ironično naključje, v Jordaniji leži taborišče beguncev pod goro Kamen, na kateri je po krščanskem izročilu prebil Kristus 40 dni, podvržen najhujšim preizkušnjam. »Mi smo prekosili Kristusa, vzdržali smo 18 let.«

pravi begunci v Jerihonu s pikro ironijo. Zanje je najvažnejše vprašanje: ali ne bo jutrišnji dan hujši od današnjega. NIKOLA VITOROVIC

Uprava OZN daje samo hrano, posteljo v bolnišnici in 600 odraslim in otrok, zdravstva na 15.000, medicinsko sestro na 27.000 beguncev. Ne daje pa obleke in od-tegne pomoč, če kdo zasluži več kot 20 dolarjev na mesec. Zato tudi vsi delajo in nihče ne dela.

Uradnemu številu beguncev v taborišču v Jordaniji je treba dodati vsaj četrtino neuradnih. Tako znaša vrednost begunskega dolarja samo 75 centov.

Roke povprečnega begunca so razpokane, na dlaneh ima žulje. Na oguljenem prstu, ki je že zgubil obliko in bo težko držal še leto dni, je še vsita oblebela oznaka ene najbolj znanih modnih trgovin na Peti aveniji v New Yorku. V tej trgovini kupuje samo ljudje, ki imajo dovolj pod palecem. Plašči so priromali v jordanško pušča-vo skupaj s stari obleka-

za roko (reketee), se nam za-di, da so nas napisi kar obkolili. Povsod Mao Ce Tungove misli, povsod gesla: celo med steklom in lesom so na mizicah, na katerih so nam v znamenje dobrodošlice postregli s čajem. Pred izhodom letališča se srečamo z novim simbolom današnje Kitajske — Mao Ce Tungovim kipom, visokim tri metre, ki ga obkroža gredica rož. Takšni so naši prvi vtisi o Kitajski in njeni »kulturni revoluciji«.

Zunaj, na cesti, ki vodi v Peking, si napisi sledijo drug za drugim. Največji so na zidovih hiš, manjši na drogovih električne napeljave. Nekateri so na obcestnih kamnih: na vsakem po ena črka in na koncu, na zad-njem, ključ. Pekinški meščani, ki mi hitijo pred oči, se mi zdijo vsi enaki: premi-kajo se po pločnikih, po ce-stah in po trgih, hodijo ali

Velika Britanija

„Times“ menja lastnika

Nadaljuje se koncentracija v »časopisni industriji«

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

LONDON, januarja. — Znamenja za britanski tisk ob koncu leta 1966 niso bila ugodna. Koncentracija tiska se je nadaljevala in konkurenca se je še bolj zaostila. Celo častiljivi londonski »Times« se je znašel v finančnih težavah in decembra so sporočili, da ga bo odkupil lord Thomson, lastnik tednika »Sunday Times« in še kakih drugih sto časopisov v Britaniji, ZDA, Kanadi in Afriki.

Lord Thomson je dejal, da ne gre za odkup, ampak za »združevanje interesov« oziroma za sporazum, po katerem bo del dobilca, ki ga prinaša zelo donosni tednik »Sunday Times«, odslej prejel »Times«. Najnovejša poteza lorda Thomsona je vzbudila v javnosti precej pomislekov in dvignila nekoliko praku celo v tujini posebno v Franciji, kjer imajo »Times« še bolj za »ustanov« kakor v Britaniji.

Zato ni čudno, če je zadevo obravnavala tudi državna komisija za monopol, ki je pred nekaj dnevi objavila dolgo poročilo, v katerem je ugotovila, da je predlagani prenos lastništva vzbudil v javnosti pomisleke in bojazni, da bo ta »kupčija« škodovala interesom javnosti. Ta bojazni ni neutemeljena. To bo po zagotovilih, ki jih je komisija dobila od Thomsonove organizacije, je »Times« zagotovljen nadaljnji obstoj in bralcu bodo ostali prejemali prav tako dobre ali v nekaterih pogledih še boljše »časopis«, kakor so ga do-slej. Lord Thomson je vse-kakor dejal, da bo postal časopis v daljšem razdobju tudi finančno trden. »Vemo, da bomo morali izdati na milijone funtov, da ga bomo postavili na noge, toda prepričani smo, da bo potem pri-nal dobilek.«

Niče ne dvomi, da Thomsonova organizacija lahko finančno okrepí »Times«. Toda na čigar račun? V Britaniji so štirje glavni »resni« časopisi: »Times«, ki ima naklado okrog četrta milijona izvodov, »Guardian«, ki ima naklado milijon tristo tisoč izvodov, in »Financial Times«, ki se mu naklada suče med 150.000 in 200.000 izvodov. To so zelo nizke naklade za Britanijo, če upoštevamo, da ima »Daily Mirror« — množični časopis — nad 5 milijonov dnevne naklade, več kot kateri koli drugi časopis, če izvememo časopise v Sovjetski zvezi in na Japonskem. Krog bralcev »resnih« časopisov je omejen kakor povsod po svetu. Če se bo Thomsonovi organizaciji posrečilo zvišati naklado »Times« na kakih 400.000 izvodov, se bo to zgodilo na račun kakkega drugega »resnega« časopisa, predvsem »Guardiana«, ki je tudi v finančnih težavah.

Kar zadeva neodvisnost »Timesa« — časopis velja kot neodvisen, ker ne zagovarja interesov nobene politične stranke, pač pa skuša obrzati ravnotežje pri razsojajih — se ni bati, da bi se lord Thomson neposredno vmešaval v urejanje lista, kakor se tudi ne vmešava v urejanje »Sunday Timesa«. Toda kadar gre za osnovna

V nekaj vrstah

SOSTANJ

Upokojeence so se spomnili — V skrbni za starejše ljudi je šostanjsko društvo upokojeence na Silvestrovo obiskalo svoje bolne člane in jih obdarilo z nekaj denarja. Nekdanji član delovnega kolektiva pa se je spomnil samo lesnolindstritski kombinat in jih obdaroval s po 5000 S din. Društvo je ta kombinat dal 18 kvadratnih metrov desk za obnovo podov v stari občinski hiši, kjer si društvo ureja svoje prostore.

GORNJA RADGONA

Akcijska sekretariata za zdravstvo in socialno varstvo SRS — Tudi v gornjeradgonski občini so se lotili preučevanja varstva in vzgoje tistih otrok in starejših ljudi, katerih starši oziroma hranilci so na delu v tujini. V akcijo re-publiškega sekretariata so vključili vse krajevne skupnosti, ki bodo izpolnile priprave za vse več kot 60 let stare ljudi naprej. Priprave bodo izpolnili tudi v šest otroških vrtih in dvajsetih osnovnih šolah.

SLOV. KONJICE

Denar za izobraževanje — Občinski sindikalni svet je pred kratkim razpravljal o letošnjem finančnem načrtu. Zavezel se je, da bi v prihodnje namenili več denarja družbeno-ekonomskemu izobraževanju članov sindikalnih organizacij, in sicer v obliki sofinanciranja sindikalnih šol, raznih seminarjev in predavanj. Predlagali so, naj bi pri OSS ustanovili stalno službo pravne pomoči.

MARIBOR

Pri Stavbarju manj stanovanj? — V tem mariborskem gradbenem podjetju, ki zvečine zida stanovanja, so lani prodali več kot 500 stanovanj. Za letošnje kaže slišati. Vsa zgradnja let so namreč sezidali po približno 800 stanovanj, letos pa naj bi jih kakh 550. Zategadelj bodo proste zmogljivosti preusmerili.

Ribe — V petek so v ribarnici »Pomurke« na Vodnikovem trgu prodali okrog 200 kilogramov raznih vrst morskih rib.

Selitve — Kriminalistična služba uprave za notranje zadeve Maribor se je v petek preselila iz Slovenske 21 v Maistrovo ulico 2. Od sobote bodo uradovale že v novih prostorih.

Priprave za FIS I-A — V petek so na Trgu svobode v Mariboru začeli urejati prostorov za otvoritve mednarodnega smučarskega tekmovanja FIS I-A za ženske, ki bo 22. in 23. januarja na Pohorju.

SEZANA

Proč vržen denar — Odslek glavne ceste Ljubljana—Trst nasproti mehanike delavnice Avtoremonta je bil poln luknj. Pred kratkim so pripeljali grobo asfaltno prevleko, jo nasuli v dolžini 150 m in meter široko, in sicer kar na mokro podlago, prevleko zvaljali in delo je bilo opravljeno. Asfalt je začel takoj razpadati. Vsak dan ga je manj. Naj še povemo, da je asfaltna podlaga stala najmanj kakih 100.000 S dinarjev.

JESENICE

Program varstvenih del v Gornjesavski dolini pripravljajo — Podjetje za urejanje hudournikov pripravljajo program del na področju jeseniške občine. Izdelali bodo tudi karto varovalnih območij in predlagali občinski skupščini, da bi za to sprejela ustrezen predpis. Določili bodo območja, na katerih bo prepovedano sekati drevje.

NOVO MESTO

Predavanja — Občinski odbor SZDL in zavod za izobraževanje kadrov ter produktivnost dela sta organizatorja mnogih predavanj po novomeški občini. Ta mesec bodo predavatelji obiskali Skočjan, Šentjernej, Zumberčnik, Dvor, Stražo, Dolenske Toplice in Prečno. Govorili bodo o kmetijstvu, zdravstvu in vzgoji, razen tega pa bodo tudi popotna predavanja.

Smučarski tečaj — Kakor vsako leto, bo osnovna šola Katja Rupene tudi letos organizirala smučarski tečaj, za katerega se je doslej prijavilo 220 šolarjev. Tečaj bo med zimskimi počitnicami in ga bo vodilo 15 ljudi. Sedemnajst najboljših smučarjev bo šlo še na tečaj v Črmočnice.

Zanimanje za slabe filme — Zavod za kulturno dejavnost je, ko je izračunal obisk gledalcev v kinu »Krišak«, prišel do žalostnih ugotovitev: največ zanimanja je za kavbojke in indijance. Dveh filmov o Winnetouju — Slovo velikega poglavarja in Labirint smrti si je ogledalo 3953 oziroma 3396 gledalcev, revolverarske ranca Casa grande pa 3401 gledalec. Felinijeva »Družniska kronika« je privabila le 660 ljudi.

RAVNE NA KOROŠKEM

Obisk angleških otrok — Skupina angleških fantov in deklet je v petek obiskala zavensko gimnazijo, kjer jim je sprejel ravnatelj Tone Golčer. Ogledali so si tudi domo telesne kulture, študijsko knjižnico in nekatere druge ustanove. V domu železarjev jim je predsednik občinske skupščine Ravnice Franc Fale priredil kosilo. Popoldne so obiskale mednarodno likovno razstavo »Mir, humanost in prijateljstvo med narodi« v Slovenjem Gradcu.

Petrol: dobave še niso redne

Bencin, plinsko olje in mazut iz Trsta

Potrošnja bencina, olja in mazuta se je močno povečala, dobave pa še niso redne. Zato so bili pri »Petrolu« prisiljeni, da so uvozili goriva iz Italije, iz Trsta. Le tako se jim je namreč posrečilo prebrzdati težave s preskrbo, ki so se začele že konec oktobra in stopnjevale konec leta. Tako v Sloveniji ni bilo čutiti pomanjkanja gospodinjstkega olja, kot n. pr. v Srbiji in Makedoniji.

Obnovljena mlekarna v Podnanosu

V vipavski zagradi izboljšujejo kakovost mleka

Kmetijska zadruga v Vipavi je te dni obnovila svojo mlekarno v Podnanosu. Modernizacija mlekarne je potekala vzporedno s prizadevanji, da bi v hlevih zadruge ter pri njenih kooperantih izboljšali kakovost mleka. Z doseženimi rezultati so v glavnem zadovoljni. Ugotavljajo pa, da predpisi ne postavljajo vseh proizvajalcev mleka v enak položaj. Tisti, ki prodajajo mleko neposredno potrošnikom, za lahko vnovčijo dražje, je kot kooperanti zadruge, pri tem pa jim ni treba izpolnjevati nujnih higienskih zahtev. Ker doslej zadruge ni mogla zagotoviti prodaje zaprtega mleka, je bila v svojih prizadevanjih omejena. Zlasti v manjših središčih se kupci obračali neposredno h kmetom, čeprav njihovo mleko ne ustreza vselej zahtevam po tošilčnosti in značnosti. Zadruge se večja vlaganja v prodajalne mreže v manjših krajih niso izplačala. Mleje pa bo pakirano mleko lahko prodajala tudi v trgovinah s prehranbenim blagom. Kmetijska zadruga je v obnovo mlekarne ter nabave opreme vložila blizu 30 milijonov dinarjev. S tem je znatno zmanjšala njene zmogljivosti.

Zadruge se večja vlaganja v prodajalne mreže v manjših krajih niso izplačala. Mleje pa bo pakirano mleko lahko prodajala tudi v trgovinah s prehranbenim blagom. Kmetijska zadruga je v obnovo mlekarne ter nabave opreme vložila blizu 30 milijonov dinarjev. S tem je znatno zmanjšala njene zmogljivosti.

Zadruge se večja vlaganja v prodajalne mreže v manjših krajih niso izplačala. Mleje pa bo pakirano mleko lahko prodajala tudi v trgovinah s prehranbenim blagom. Kmetijska zadruga je v obnovo mlekarne ter nabave opreme vložila blizu 30 milijonov dinarjev. S tem je znatno zmanjšala njene zmogljivosti.

Zakaj tako?

Različne cene v istem podjetju

Naj navedem najprej dejstva: razloga na koncu pa prepuščajmo bralcem ali pa morebiti tistim, ki se jih pričujoči sestavek najbolj tiče: trgovskemu podjetju oziroma veletrgovini »TANIN« v Mariboru.

V trgovini tega podjetja v Vetrinjski ulici sem pred novoletnimi prazniki kupoval posodo za olje, iz plastične snovi, seveda. Potreboval sem čim večjo, vendar so imeli na zalogo samo še eno, zadnjo, za petnajst litrov. Jaz pa bi potreboval vsaj dve.

No, nič ne de, sem si rekel: če nimajo tu, pa stopim še kam drugam. Vprašal sem za ceno in zvedel: 32 novih dinarjev. Nič nisem rekel, samo plačal, račun pa vtičnil v šep.

Potem sem še isti dopoldan stopil čez most, v nekaj sto metrov oddaljeno trgovino na Trgu revolucije. Ves vesel sem že v izložihi videl zaseleno posodo za olje.

Zares sem brez nadaljnje-ga lahko dobil posodo. Bila je celo iste barve, s prostornino petnajst litrov in sploh je bila podobna tisti iz Vetrinjske ulice kot jakej sajcu. Toda, v nečem pa si sicer isti posodi istega proizvajalca in prodani v isti veltrgovini, čeprav v dveh poslovalnicah na ne preveč oddaljenih krajih istega mesta, nista bili podobni: v cenil!

V poslovalnici na Trgu revolucije zahtevano namreč za isto posodo kar dinar in dvajset par manj kot pa v prodajalni v Vetrinjski ulici, oziroma trideset novih dinarjev in novih osemstot par!

Ko sem povedal prodajalki, kakšno ceno ima posoda pri njihovi »konkurenci« v Vetrinjski ulici, se ni mogla načuditi in sprva se verjela ni. Šele skrajšal jo poklical račun, skrajšal z ogroženim vzklikom:

»To je pa res nesramno! In še je dodala, da so temu krivi najbrž poslodavci. Morda.

F. SRIMPF

Nova knjiga o Pohorju

V začetku februarja bo turistično društvo v Lovrencu na Pohorju izdalo publikacijo »Turizem na Pohorju«. Delo bo vsebinsko bogato, saj so vključili prispevke znanih turističnih strokovnjakov, ki so se ukvarjali s turizmom v Sloveniji. Z vidika slovenskega in jugoslovanskega turizma bo prikazal Pohorje pred sedanjimi turističnimi zvezami Slovenije. D. Danilo Dougan. Ing. Marjan Škerbec piše o turistično-urbanističnih zasnovah na Pohorju. M. Šostarič govori o kulturnogospodarskih spomenikih in naravnih lepotah Pohorja, dr. Sergej Vrišer pa o pomenu teh spomenikov v službi turizma. Vrste prispevkov so oblikovali znani turistični delavci iz Maribora: inž. Josip Terzan, inž. Pridelk Degen, prof. J. Šumljak, Franjo Novak, Marjan Kozuh, Herman Weiss, Franci Cop in Oskar Cvim. Milan Zevart pripravila studijo o pohorskih borih in herojih v NOB.

V publikaciji bodo objavljene tudi prispevke občinskih skupščin, ki so ob pohorskem gorskem masivu. Delo bo bogato ilustrirano, priložene bodo tudi karte turističnih objektov in cestnega omrežja ter objektov pod spomeniškim varstvom. Zajeto delo bo po izdaji mednarodnemu turističnemu letu. F. S.

SEMPETER

Razumevanje podjetij za novo bolnišnico — Splošna bolnišnica v Sempetru postaja v zadnjih letih vse bolj pomembnejša zdravstveni center severne Primorske. Število bolniških postelj se je od njene ustanovitve skoraj podvojilo. V vse oddelke sprejmejo danes lahko 463 pacientov. V zadnjih letih se je bolnišnica razširila, ko so premestili interni oddelke iz Vipave v Sempeter ter odprli oddelke za rehabilitacijo, porodništvo in očesne bolezni. Vzpostavljajo se tudi v bolnišnici izpopolnjevalni deli strokovni kader.

Kljuba pomembnemu napredku v zadnjih letih imajo v bolnišnici velike težave, predvsem zato, ker so objekti neprimerni. Napori za graditev novih prostorov pa so zaradi denarnih težav ostali na pol poti. Po dograditvi skeleta poslopja nove bolnišnice so morali namreč zaradi pomanjkanja denarja prekiniti delo. Gospodarske organizacije na tem področju pa kažejo veliko zanimanje za nadaljevanje gradnje. Minulo leto so podjetja prispevala skupaj z občani kar 80 milijonov starih dinarjev za bolnišnico. Po dograditvi bolnišnice bo bolnišnica razpolagala z več kot 800 ležišči, imela bo pa tudi vse druge prostore, ki so potrebni za sodobno zdravljenje. Doslej so porabili za gradnjo objekta nekaj več kot pol milijarde starih dinarjev, za dokončano zgradbo pa bodo potrebovali še trikrat toliko.

L. KANTE

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

„Iznancni smo se predolgo skrivali“

»Obzorja« bodo izdala knjigo »Slovenski iznancni v Srbiji 1941–1945«

Marca letos bo izšla knjiga »Slovenski iznancni v Srbiji 1941–1945«, ki jo je uredil in zanjo napisal uvod ter tudi največ lastnih doživljajev znani celjski družbeni delavec in književnik Fran Roš, pozneje pa še ena z našo slovo »Kronika ljudske solidarnosti«. Vprašal sem ga o tem.

— Mariborska založba Obzorja bo izdala svojo knjigo »Slovenski iznancni v Srbiji 1941–1945«, ki je že v tisku. O slovenskih iznancnih v Srbiji, na Hrvaškem in v Bosni so že veliko pisali, največ v lokalnih publikacijah na Štajerskem. Tudi ti si precej prispevali. Ti spomini in pričevanja pa so raztresena in je prav, da jih nekdo zbere v knjigi ali ne? Pa tudi naša mladina naj bi se podrobneje se seznanila s tako in podobno literaturo iz vojnih let?

— Tako knjiga in tudi pri-sanje o tej tematiki bo koristna, saj smo se iznancni predolgo skrivali, kakor da bi nas bilo celo sram pečati, ki so nam ga dali nacisti, ko smo postali prve žrtve njihovega terorja na Sloven-skem. Ta dejstva so pri nas prezirali. Naša mladina naj ob tem spozna namere fašizma, navdušili pa naj se tudi za bratstvo in enotnost naših narodov v dejanjih, ob hudi preizkušnji.

— Kako bo vsebinsko in oblikovno urejena knjiga, ki bo govorila o trnovi poti naših ljudi, ki so jih nacisti nameravali načrtno zbrisati z evropskega zemljevida, pa jih srbski bratje, med okupacijo obvarovali najhujšega.

— Knjiga je razvijajo in časovno razporejen prikaz dogodkov. Pripravljajo jo ljudje, ki so prikazane dogodke osebno doživljali, tako boje slovenske cete 1941. Kragujevac, Kraljevo, slovensko brigado v Sremski idr. V Srbiji je padlo okoli 300 Slovencev na partizanski strani. Že leta 1941 jih je bilo v partizanskih enotah okrog 100, to je poltrideset odstotkov vseh. Doma na Slovenskem bi jih leta 1941 ob istem odstotku moralo biti 21.000, pa jih je bilo šele 1000. Leta 1944 je število slovenskih borcev v Srbiji doseglo 600, t. j. nido 10 odstotkov vseh iznancne!

V ospredju skrb za kadre

Izobraževanje v radenskem zdravilišču

V zdravilišču Slatina Radenci, ki si je po zaslugi svojih zdravilnih vrelcev in odlične mineralne vode ter dobro organizirane zdravstvene in turistične službe utrdilo sloves doma in v tujini, povezujejo perspektivni program razvoja s širjenjem nekaterih dejavnosti. Naj omenimo samo rekonstrukcijo slatinskih vrelcev, kjer bodo načrpalj enkrat več mineralne vode (blizu sto milijonov litrov na leto) in uvrstitve brezalkoholnih pijač na seznam novih proizvodov.

Zaradi temeljitih raziskav in skrbnih priprav sodi ta program med kratkoročne naloge, zato ni naključje, da je dobilo tudi družbeno in strokovno izobraževanje proizvajalcev posebno mesto v programu razvoja zdravilišča.

Po uveljavitvi zakona o zdravstvenem zavarovanju se je znašel tudi kolektiv v Radencih v nezavidljiv položaju. Zato so v Radencih ob vprašanju, kako uveljaviti ekonomski položaj podjetja v prihodnje, da bi se vse dosedanje in predvidene naloge kar najbolje obrestovale, oblikovali že lani tak program izobraževanja, ki bo zagotovil zdravilniški kadri, ki bodo sistematično in funkcionalno vlogi pri družbenem in strokovnem usposabljanju proizvajalcev.

Skladno z ugotovitvijo, da zahteva sodobna proizvodnja vse več kvalificiranih ljudi, so v Radencih že sredi novembra lani osnovali poklicno šolo za poklic asistenta. Dosedanji priučeni delavci, ki so se v polinoličnih slatinah lahko kvečjemu dokopali do polkvalificiranih moči, namreč je dije niso ustrezali vse bolj zahtevnemu proizvodnemu procesu in sodobni tehnologiji proizvodnje, kar bo obnovi in ureditvi novih vrelcev postalo še bolj aktualno.

V Radencih postavljajo v ospredje tudi dopolnilno izobraževanje delavcev v proizvodnji, v zdravstvu, gostinstvu, v komunalni in stranski dejavnosti. Tako so lani med drugim omogočili specializacijo šestim zdravnikom in štirim medicinskim sestram. V tem obdobju so urheli tudi seminar za soboske, razne uveljavljene seminarje, tedaj za pridobitev kvalifikacije gostinskih delavcev, seminar za posebno ekipo strožbe in higienski minimum.

Na razne tečaje in seminarje so pošiljali tudi delavce iz toplarne, iz komercialnega in gospodarsko-kračnoodvodskega

sektorja itd. Tudi izpopolnjevanje v tujih jezikih ima v programu izobraževalnega centra zdravilišča poseben poudarek, saj se je vpisalo v jezikovne tečaje 58 delavcev, medtem ko na visokih, višjih in srednjih šolah izredno študira sedemnajst delavcev. Če omenimo še padek, da študenti zdravilišča 26 kandidatov na visokih, višjih in srednjih šolah, potem je povsem utemeljena trditev, da si bo zdravilišče zagotovilo za vse svoje dejavnosti ustrezne kadre tudi v prihodnje. B. B.

Pomoč »Zlatoroga« — V tovarni »Zlatoroga« so pred dvema letoma ugotovili, da ujemajo z boljše organizacijo dela, ki bi vodila izboljšati proizvodnjo z znanstvenimi metodami. Za metodo jim je posredoval Zvezet, ki je bil v podjetju vlogi pri družbenem in strokovnem usposabljanju proizvajalcev.

Skladno z ugotovitvijo, da zahteva sodobna proizvodnja vse več kvalificiranih ljudi, so v Radencih že sredi novembra lani osnovali poklicno šolo za poklic asistenta. Dosedanji priučeni delavci, ki so se v polinoličnih slatinah lahko kvečjemu dokopali do polkvalificiranih moči, namreč je dije niso ustrezali vse bolj zahtevnemu proizvodnemu procesu in sodobni tehnologiji proizvodnje, kar bo obnovi in ureditvi novih vrelcev postalo še bolj aktualno.

V Radencih postavljajo v ospredje tudi dopolnilno izobraževanje delavcev v proizvodnji, v zdravstvu, gostinstvu, v komunalni in stranski dejavnosti. Tako so lani med drugim omogočili specializacijo šestim zdravnikom in štirim medicinskim sestram. V tem obdobju so urheli tudi seminar za soboske, razne uveljavljene seminarje, tedaj za pridobitev kvalifikacije gostinskih delavcev, seminar za posebno ekipo strožbe in higienski minimum.

Na razne tečaje in seminarje so pošiljali tudi delavce iz toplarne, iz komercialnega in gospodarsko-kračnoodvodskega

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej priložnosti so predstavniki Rdečega križa Slovenije in zdravstvene službe v Pomurju ponovno opozorili prebivalce tega območja, naj bolj množično sodelujejo s soboško transfuzijsko postajo, da bi zagotovili bolnišnici dovolj krvi. Na siliki: slavlje krvodajalcev soboške občine ob podelitvi priznanj. Foto: B. Borovič

POZIV KRVODAJALCEM — Poročali smo že, da so na shodu krvodajalcev soboške občine podelili 139 najbolj poštovovalnim darovalcem lepa priznanja. Ob tej

Novice

LJUBLJANA: predavanje ameriškega sociologa — Slovensko sociološko društvo in Institut za sociologijo sta organizirala za danes predavanje znanega ameriškega sociologa prof. dr. Arnolda M. Rosa. Predavanje, ki ima naslov »Mobilnost delovne sile in ekonomski razvoj«, bo v prostorih Društva za sociologijo na Institutu za sociologijo v Ljubljani, Cankarjeva 1-IV.

AJDOVŠČINA: razstava slik Vena Pilona — V ponedeljek, 9. januarja ob 18. uri bodo v veži kino dvorane v Ajdovščini odprli razstavo slik Vena Pilona. Razstava, ki jo prireja Moderna galerija v Ljubljani pod pokroviteljstvom občinske skupščine Ajdovščine, obsega izbor del z retrospektivne razstave, ki je bila pred tem v Moderni galeriji v Ljubljani. V Ajdovščini bo razstava odprta do 18. januarja.

RIM: Manzoni jeva »Zarocene« na TV — Italijanska televizija je se lotila svoje doslej največje finančne, organizacijske pa tudi vsebinske naloge. Med svoje »telemame« v nadaljevanjih je uvrstila Manzoni jevo »Zarocene«, najbolj klasičen in najbolj priljubljen roman italijanske literature. Scenarista Riccardo Bacchelli in Sandro Bolchi sta razdelila zgodbo na osem epizod. Sandro Bolchi je kot režiser prevzel tudi poveljstvo nad 157 igralci (med njimi je kar 33 zvezd) in več kot 2000 statiste. S kamerami so obšli vrsto zgodovinskih prizorišč, kar najbolj avtentično so rekonstruirali več kakor sto interjev iz selenta. Originalni kostumi, pohištvo, slike in druga oprava dopolnjujejo rekvizitarji tega spektakularnega podviga. Snemanje oziroma magnetna registracija sta trajala dobrih pet mesecev. Vse to kaže, da »telemame« vlečejo in da se italijanska televizija z izborom »Zarocene« prikaže za neko kulturno raven. Kaže pa nemara tudi, kako trpežna je klasična literatura.

LITERARNA NAGRADA ETNA-TAORMINA — Dobitnika nagrade Etna-Taormina italijanski književnik Giuseppe Ungaretti (na levi) in nemški pisatelj Hans Henzenberger (na desni) skupaj s predsednikom žirije, pesnikom in Nobelovim nagrajencem Quasimodom, po razglasitvi nagrad v Catani. Foto: AP

Nove knjige

ARCHIBALD JOSEPH CRONIN: Zdravnikove dogodivščine. Roman. Popolnoma leto 1896 na Škotskem rojeni pisatelj je slovenskemu bralcu nam, predvsem po romanu C. H. Tadea, ki obravnava široko, njemu tolikanj priljubljeno zdravniško in bolnišniško tematiko z vsemi njenimi problemi. Tudi roman Zdravnikove dogodivščine je iz zdravniškega sveta in se dogaja v zakotnem mestecu na Škotskem. Glavni junak, mladi zdravnik dr. Finlay se kot asistent starejšega zdravnika sreča z množico najrazličnejših ljudi, ki jih pisatelj slika z dobrohotnim humorjem. Roman je razgiban podoba angleškega podeželskega življenja. Izšel je v zbirki Svet v knjigi kot njen 31. zvezek v prevodu Bruna Hartmanna pri založbi Obzorja v Mariboru. Strani 242.

BRACO ROTAR: Lakota. Pesniška zbirka Braca Rotarja je naravnana v veliki meri k vprašanjem kolektivne in življenjske kolektivnosti. V samem toku sodobne slovenske poezije je, po ocenah Dušana Pirjevega, nekaj samostojnega. Zbirka marsikaj veže na Tomaža Salamuna pa tudi na novejšo verzijo Vena Tauferja. Vendar jo od prvega loči odločnost poudarjanja igrivosti, ki namesto nje prevladuje v njej tragičnejši toni. Od Tauferja pa jo loči odločnost neposredne, konkretne, zlasti pa vse politično aktualne polemike. Zbirka je organizirano in nujno dopolnilo so dobnega dogajanja v slovenski poeziji. Izšla je v opremi Marka Pogacnika pri založbi Obzorja v Mariboru. Strani 61.

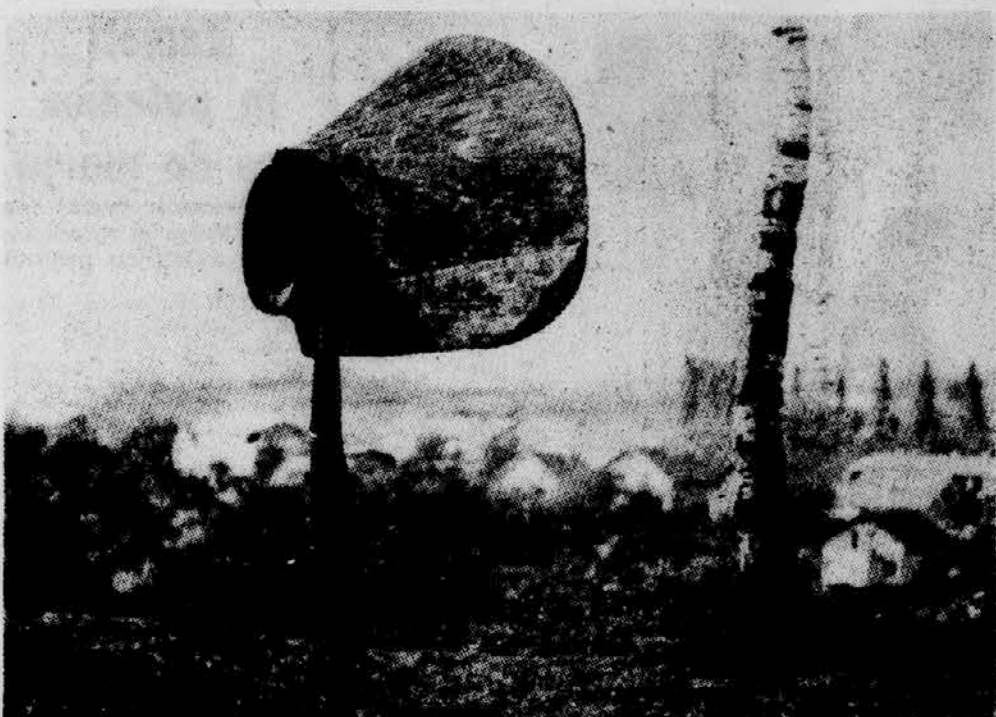
MITJA MEJAK: Književna kronika 1862–1965. Pod tem skromnim naslovom je izdal literarni kritik Mitja Mejak svojo književna poročila in ocene o domala vseh slovenskih književnih novostih v letih 1862 do 1965. Kronika obravnava ne manj kot 137 slovenskih literarnih oziroma književnih novostih štiriinšestdeset let. Avtorjeva želja je, da v knjigi posredovati kronistični pregled tega obdobja s težnjo po živi in nagli osebnosti kritični impresiji. Zapiski so, po avtorju, predvsem osebna izpoved vere in dvoma o sodobnih ustvarjalnih razpoložljivih. Knjiga je že druga zbirka kritik Mitje Mejaka in je v pomanjkanju podobnih del več kot samo poročevalca kronika. Naj bi utrdila zavest, da je književnost živ, dinamičen in dragocen duhovni organizem kljub številnim strupenostem, ki se odlikujejo od izpovedavstva pomembne človečnosti k primitivizmu, konservativizmu, snobizmu, netolerantnemu absolutizmu, publicističnemu kritičnemu teroru in estetski zanikanosti. Glede na to, da je zbirka in umerna beseda ter resnica, ni zapisi ne prihajajo iz prazne glave. Knjiga je izšla kot 10. zvezek zbirke Razpota (razprave, eseji, članki in kritike) pri mariborski založbi Obzorja v opremi Uroša Vagaja. Založbi je treba izreči priznanje za izdajo te Kronike, saj bo bralcu zanesljiv kazipot po domači literarni niži. Strani 141.

LUDO ONDREJEV: V savanah in planinah. Z naslov nam pove, da je poetična povest slovenskega pisatelja namenjena mladim bralcem. Lepe celostne risbe akad. slikarja Iveta Šubica in njegova oprema dajejo prijetno znanje podobno knjigi, ki jo je za založbo Obzorja v Mariboru prevedel L. Fink. Delo je izšlo kot 8. zvezek zbirke Mladost Obzorja. Strani 115.

ASTRID LINDGREN: Kijorke strehe. Deveti zvezek knjižne zbirke Mladost prinaša spet svetlo in živahno mladinsko zgodbo pisateljice Astrid Lindgren, ki jo je za naše otroke prevedla Kristina Brenkova. Povestica je predstavljena v slovensko okolje, kar jo dela še bolj domačim otrokom pa bodo v veliko veselje, neprisiljene in priske ilustracije, delo akad. slikarke Marlene Stupice. Knjiga je izšla pri založbi Obzorja v Mariboru. Strani 95.

TIBOR SEKEL: V deželi Indijancev. Knjiga razodeva, da jo je napisal mož, ki sta ga neudržljivo privlačevali nevarnost in pustolovščina. Odrava v Mato Grosso, ki jo opisuje avtor, je bila polna nevarnih dogodivščin. To obsežno brazilsko ozemlje je bilo malo raziskano, naseljeno pa je s primitivnimi indijanskimi plemeni, ki so nezaplivali in sovražna do belcev. Teritorij, ki ga je prehodil pisec na več tisoč kilometrov dolgi poti, zalepa v glavnem območje reke Araguaya in velikega rečnega okraja Bananal. V zadnjih desetletjih je odšlo v te kraje mnogo odprav, a se ni nobena vrnila. Sekel je s sejo k ekspedicijsko srečno vrnil in poiskal svoje zanimive in napete doživljanje. Izšlo kot 21. zvezek zbirke Krížem sveta pri založbi Obzorja v Mariboru. Prevedel Peter Kováčik, opremil Uroš Vagaja z avtorjevimi posnetki. Strani 248.

HERMAN BROCH: Nedolžni. Roman. Nedolžni so tisti nemški ljudje, ki so zaradi svojega malomeščanskega mišljenja omogočili tiranskemu duhu hitlerizma, da je lahko prišel do oblasti. Ti ljudje so prepričani neizbežnim čustvom in slepim nagonom, v želji po varnosti so zelo dovedni za tiste iracionalne moči, ki jih spuščajajo nevarni ideologi. Osebe v romanu so popolnoma nepopolne, nimajo niso mar bistvena vprašanja časa in strah, ki ga jim egoizem. Pisatelj vidi prav v tej nebržnosti tisto usodno stanje duha, ki je iz njega hitlerizem dobival svoje moči. Osrednja postava romana je mlad holandski trgovec z dragulji, ki pride v nemško podeželsko mesto, kjer se njegova usoda spoji z usodo obubožane aristokratske družine in sredi nje mu plahni vse tisto, kar je bilo povezano s pravo človečnostjo. Tako zapravi svoje življenje. — Delo Hermana Brocha je vsebinsko in oblikovno novost v nemški literaturi. Delo je za zbirko Sodobni roman, ki jo ureja Cene Vipotnik in ki izdaja pri Cankarjevi založbi v Ljubljani, prevedel in esej o pisatelju napisal Jože Udovič, opremil pa Jože Brumen. Strani 338.

SLAVKO TIHEC: OBLIKA Z VRTIM JEDROM, 1966

Likovna umetnost

Moderni izraz intimnih spodbud

Samostojna razstava plastik Slavka Tiheca v Mali galeriji

Tihčevo kiparstvo nima skoraj ničesar več skupnega s kiparstvom v širšem pomenu besede, s plastičnim oblikovanjem gnete, ki naj posreduje predvsem razsežnostno transpozicijo figure ali skupine figur. Samo tisto, kar je bilo pri klasičnem kiparstvu notranja govornica posameznega lika, je v njegovih delih ostalo. Še več, razvilo se je in preraslo disciplino na prirodo odprtega oblikovanja ter prevzelo v celotni stvaritvi glavni poudarek in postalo tudi vključni namen.

Na svoji prvi samostojni razstavi v domovini nam je Slavko Tihec pokazal osem primerkov svojega zrelega ustvarjalnega obdobja. Očitno je našel intimno notranjo povezavo med temo in možnostjo izpovedovanja v njenih mejah, saj mu posamezni liki organsko rastejo in se razvijajo iz zaporednih, eden iz drugega, vsi pa iz enotne osnovne zamisli. Ta zamisel je sicer opta na nekatere, v modernem evropskem kiparstvu je uporabljene prirodne oblike, vendar jih je občutljivo kipar mehko predelal po nekakšnem notranjem vizionarnem navdihu in občutju. Njegove plastike so samostojne in hkrati tudi povsem neobčutljive brez povezave z ustreznim okoljem. Ta dvojni vtis seveda izvira iz kiparjevega intimnega odnosa do svojega kiparskega, umetniškega koncepta, do svoje teme in do vsakega posameznega lika, ki ga trenutno oblikuje, posebej. Zato lahko te plastike, te listne oblike, oblike z jedri in te temne semafore dojemamo kot povsem samostojne, če se jim zunanje in notranje približamo. Takrat nam zapoje mreža podrobnosti v njihovih palčastih ploskvah — komaj bi jim lahko rekli gmete — in nam posreduje pravi grafično subtilni odnos oblikovalca do oblike, do skulpture, ki pravkar nastaja pod njegovimi rokami, do njene površine, s katero prilagajamo naše poglede in aktiviramo naša čustva. Povsem nasproti pa delujejo, če se jim približujemo od daleč in jih dojemamo kot samostojne za ključne like v odnosu z okoljem. Takrat v razstavnem prostoru onemirijo, otopijo in

nam posredujejo svoje oblike kot samo golo domišljijo. V ustreznem okolju, predvsem v naravi, kakor nam lepo dokazuje domišljeno fotografiranje v razstavni katalogi, pa se smotno vključijo v tako ali drugače na nas čustveno učinkujoči izraz, povpamejo njegovo notranjo vrednoto in mu s svojimi podobnimi, čeprav oblikovno svojimi vrednotami, uglaseno odgovarjajo in odpevajo.

Tihčevo elegantno kiparstvo ni skromni in ničemer naklopi opore, ki izročila v slovenskem kiparstvu izročilo, niti nazorsko niti tehnično. Umetnik je moral poiskati izvore drugod, izven našega umetniškega časa in prostora. Toda to, kar je s spodbudami iz tujine in iz prirode napravil, je povsem naše. Je moderna, elegantna in izredno subtilna čustvena izpoved, ki sprokaže nešteto sorodnih intimnih impulzov in sodelovanj v gledalcih ter tako prerasta še vedno doživetno konvencionalno, tega zahtevane meje narodnostno ali rasno originalnega v likovni umetnosti.

J. MESESNEL

Za kulturno zblizanje z Bolgari

Iz pogovora z mladim stipendistom Gancem Savovom

Prav v dneh, ko je koordinacijski odbor Zveze književnikov Jugoslavije razpravljal o mučnem konfliktu z organizacijo bolgarskih pisateljev zaradi njenega nasprotovanja makedonščini, se je mudil v Ljubljani mladi bolgarski kritik Gancu Savov, priznani profesor in pravni informator o jugoslovanskih narodih. Savov je bil že nekakšnji slovenski in je spisal vrsto člankov o Ljubljani, o Mariboru, o zgodovini slovensko-bolgarskih kulturnih stikov itd. Je član udrustva sofijskega dnevnika »Narodna mladež«, ki izhaja v 250.000 izvodih. Njegovi feljtoni v tem listu so med bolgarsko mladino razširili zanimanje za slovensko in sploh za jugoslovansko kulturno življenje. To kratku mu je Zveza književnikov Jugoslavije podelila študentsko stipendijo v smislu kulturne konvencije med Jugoslavijo in Bolgarijo, je pri Bolgar, ki je bil deležen te stipendije, namenjena samo mladim, na področju kulturnih stikov z dejavnimi osebami.

»Moj obisk jugoslovanskih kulturnih centrov mi je združil Gancu Savov, je združen s povsem določenim namenom. Največja bolgarska prijaznost, Narodna kultura v Sofiji, pripravila antologijo jugoslovansko poezije. Ta bo izšla v njeno, posebni antologiji, ki se z lepimi uspehi zbiranja Bolgare na primer z grško, nemško, špansko, slovaško poezijo in še z drugimi. Jugoslovanski jezik bo zalegal jugoslovansko, hrvaško, srbsko in makedonsko liriko

ter bo obsegal okrog 8000 verzov. Jaz pripravljam slovenski in hrvaški del.«

»Po kakšnem kriteriju izbirate in kateri slovenski pesniki bodo zastopani v tej antologiji? Seveda bodo zastopani tudi slovenski pripovedniki. Moj nadaljnji načrt je nemara še zanimivejši za slovensko javnost. Pripravljam knjigo o Jugoslovani. Hotel bi sirsemu občinstvu v Bolgariji osrisati pokrajinske, kulturne in posebej še literarne razmere v vseh vseh republikah; ob kratkem: sestaviti sešesko-feljtonistično delo, kakor ga Bolgarija še nima o svoji jugoslovanski sosesti. Ki zbuja pri nas čedalje večje zanimanje. Tisti feljtoni, ki so bili v domači tiskovni obliki v listu Narodna mladež, in drugod, bi mogli biti posebno poglavje planirane knjige. V nji bi bilo pozitivno ocenjeno vse, kar nas veže, kajpada tudi z zgodovinsko retrospektivo. Znano je, da je imela nekdanja dubrovnika republika dobre zveze z Bolgarijo in da so v naših planinah sodelovali z domačimi ognjorgorski hajduki. Te dni pojdem v Dubrovnik in v Sarajevo, da nabereš še več gradiva.«

Nedvomno smo dobili z Gancem Savovom bolgarskega prijatelja; ki si uspešno prizadeva, da bi kar najbolje spoznali naše kulturno življenje in seznansli z njim bolgarsko mladino. Želeli bi samo, da bi mogel čim prej urešiti svoje načrte in si postaviti še nove naloge v prihodnjem zblizanju med Bolgarijo in Jugoslavijo.

»Začel bom v našem območnem mestu Varni sem se domeni, da bo izšla v mojem

izboru knjiga jadranskih novel. Ta zalozba je tematično usmerjena v pomorstvo, zato jo zanimajo proze, ki v tej ali oni obliki obravnavajo ljudstvo ob Adrijali. Seveda bodo zastopani tudi slovenski pripovedniki. Moj nadaljnji načrt je nemara še zanimivejši za slovensko javnost. Pripravljam knjigo o Jugoslovani. Hotel bi sirsemu občinstvu v Bolgariji osrisati pokrajinske, kulturne in posebej še literarne razmere v vseh vseh republikah; ob kratkem: sestaviti sešesko-feljtonistično delo, kakor ga Bolgarija še nima o svoji jugoslovanski sosesti. Ki zbuja pri nas čedalje večje zanimanje. Tisti feljtoni, ki so bili v domači tiskovni obliki v listu Narodna mladež, in drugod, bi mogli biti posebno poglavje planirane knjige. V nji bi bilo pozitivno ocenjeno vse, kar nas veže, kajpada tudi z zgodovinsko retrospektivo. Znano je, da je imela nekdanja dubrovnika republika dobre zveze z Bolgarijo in da so v naših planinah sodelovali z domačimi ognjorgorski hajduki. Te dni pojdem v Dubrovnik in v Sarajevo, da nabereš še več gradiva.«

Nedvomno smo dobili z Gancem Savovom bolgarskega prijatelja; ki si uspešno prizadeva, da bi kar najbolje spoznali naše kulturno življenje in seznansli z njim bolgarsko mladino. Želeli bi samo, da bi mogel čim prej urešiti svoje načrte in si postaviti še nove naloge v prihodnjem zblizanju med Bolgarijo in Jugoslavijo.

B. BORKO

Potrebne so nove organizacijske oblike

Na območju mariborske, lenarske in slovenskobistriške občine stanje knjižnic ni zadovoljivo

Tisti, ki se aktivno ukvarjajo s knjižničarstvom v teh predelih Slovenije, bodo rekli, da sem izbral zelo mil izraz, ko sem zapisal, da stanje v knjižnicah ni zadovoljivo. Po podatkih, ki so na razpolago, bi namreč vsaj za nekatero, lahko mirno zapisal, da je stanje »porazno« ali »obupno«. In nihče mi ne bi mogel očitati, da pretiravam.

Toda pisati o nekem stanju, da je obupno, bi pomenilo hkrati, da nima pomena o njem pisati. Pomenilo bi, v pisni obliki, da ne obupam. Namen sestava pa je ali naj bi vsaj bil: pomagati, da se stanje spremeni.

O obeh velikih knjižnicah v Mariboru in o Studijski knjižnici tu ne bo govora. Čeprav stanje v njih ni idealno, je vendarle v primerjavi s knjižnicami na podeželju na višini. O knjižnicah v manjših krajih lahko mirno zapisem, da komaj živijo. Pomenko so knjižni fond giblje le okoli številke 500, kolikor je najmanj potrebno, da lahko knjižnica sploh deluje. Denarja za nabavo novih knjig je bilo izredno malo. Tako je 11 knjižnic v bivši mariborski občini Center dobilo od 70.000 do 150.000 S dinarjev, za kar so lahko na kupili od 16 do 50 novih knjig. Za nakup knjig pa je bilo prvotno določeno kar milijon dinarjev več.

Drugi problem, ki tare te knjižnice in ki je značilen za vse območje, o katerem govorimo, je pomanjkanje primernih prostorov. Če vama omenim spet za primer že prej omenjenih 11 knjižnic, štiri od njih je v docela neprimerljivih prostorih. In ti delijo prostor z mladinskimi klubovi, štiri pa imajo vsaj za silo urejene prostore.

Naposled je treba omeniti še nekaj, kar je za nadaljnjo rast knjižnic važno: v mnogih knjižnicah delajo knjižničarji, ki so za to delo povsem nezainteresirani ali pa so mnogo premalo. Nekoliko je brez dvoma krivo stališče, ki ga imajo v kraju do knjižničarja, ki je treba naložiti, da lahko knjižničarji delajo zastoj ali za sramotno nizek honorar.

Kaj storiti ob sedanjem stanju? Ugotovitev, da prevladuje mrtvilo, je seveda pravilna in ustreza podatkom, ki jih daje »terena«. Povedati knjižni fond, je nujen ukrep. Če namreč dobijo 22 knjižnice 479 novih knjig na leto, vsekakor nobena izmed teh ne more opravičiti svojega poslanstva, saj bi toliko knjig morala dobiti ena sama karjena knjižnica. Ali je rešitev v združitvi knjižnic? Komaj verjetno, saj najbrž ne bodo hodili ljudje iz enega kraja v drugega, da bi si izposodili knjigo. Potujoča knjižnica? Vsekakor bi pomembno pomagal, čeprav tudi ne bi bila dokončna rešitev. Rešitev je najbrž v skupnih prizadevanjih kraja in občine: zvišati sredstva, zagotoviti primerne prostore, nastavitvi ali izbrati primerne knjižničarje, predvsem pa spremeniti odnos do knjižnic, to je bistveno!

Knjižnice bi morale posesti v širše kulturno življenje kraja in njegovih prebivalcev. Kulturna vloga knjižnic ni samo v izposojanju knjig. Očitno knjižnice bi se morale osredotočiti na družbeni centri, v okviru katerih bi lahko knjižnica res lahko delovala kot kulturna ustanova. V večjih krajih bi jo treba namestiti v knjižnice poklicne službenice.

Predvsem pa bo treba opremiti prostore za knjižnice — čitalnice. Knjižničar-strokovnjak naj bolj pomaga knjižničarju-amaterju. Občine Maribor, Lenart in Slovenska Bistrica pa naj z medsebojno pogodbo in z dogovori uredi finančno vprašanje.

FRANC SRIMPF

Josip Vidmar:

Iz dnevnika - 7. I. 1967

V zgodnjem času po novem letu so v navadi zabave, kratkodajne in ruvedrila, kajti svet čuti, da se mu spet pričinja bližati sonce, ki nam obeta daljše dneve in bližnji pomlad. Do njenega nastopa pa nam je priakovati še marsičesa neprijetnega ali vsaj manj prijetnega, skratka zimskega, ki nas vrača v resnobno premišljevanje mrzlega letnega časa in dolgih noči. Nekako tak bode tudi moj današnji zapis, ki naj se prične z nekakšno predpustno zgodbo, konča pa nekoliko razmišljujoče in komaj podobno predpustnemu veselju, ki ga bo treba šele pričakati.

Resnica je predvsem ta, da si želim olajšati nekoliko obremenjeno vest. Že kar dolga leta me preganja skrivni greh, ki sem ga kriv sicer samo posredno, toda krivda je zagotovo tudi moja. Pred sedemindvajsetimi leti osorej smo v naš dramski repertoar tedanjega Narodnega gledališča uvrstili komedijo neznanega nam nordijskega avtorja z imenom Helge Krog. Igra se je imenovala »Na prisojni strani« in dobili smo jo v nemškem prevodu od neke dujalnske gledališke agencije, ki pa nam ni dostavila nikakršnih podatkov o avtorju, razen poročila o tem, da je češko narodno gledališče s stvarjo doživelo povsem izreden uspeh in obisk. To je bilo vse, kar smo vedeli o pisatelju Krogu, zakaj agencija je na naša vprašanja kratko malo molčala. Ker pa smo se le zanašali nanjo, smo nasposled stali nepripravljeni pred vprašanjem: kako obvestiti naše občinstvo o piscu in njegovih igri.

Po vsej vsebini, po značaju dela in po avtorjevemu imenu nam je bilo jasno, da gre za delo norveškega pisatelja, čeprav je priimek Krog v navedenih dejelah dovolj pogost. Ustavili pa smo se pri njegovem imenu: Helge. Ali je to možko ali žensko ime? Čeprav bi bil moral po junaškega romana »Jenny« Sigrade Undsetove vedeti, da je Helge vsaj lahko tudi možko ime, se nam je zadel oblika imena s končnico na »e« sumljiva in pričeli smo ugibati ali nimamo tu opravka z žensko pisateljico. In ker se nam je zdelo, da je morda Helge lahko tudi ženska oblika imena, in se, ker se nam je zdelo komedija nekoliko posebno prirčna in topla, smo odločili, da je avtor ženska in smo njenemu imenu dali izvirno žensko obliko Helga. Režiser Osiip Šest, ki je delo prevedel in ki je o njem pisal v Gledališkem listu, pa je o njegovem piscu pisal kot o »bistri ženski glavi, ki zna posebej živo in pogledati« sodobnost.

Kasneje, ko je bilo že prepozno, da bi o zmoto popravili, sem zvedel resnico o norveškem pisatelju Helge Krogu, ki je bil rojen leta 1899, ki je spisal vrsto gledaliških del, ki pa je na Norveškem znan tudi kot oster in duhoviti polemik. Po miselnosti je marksist in komunist ter je moral v drugi svetovni vojni pred Nemci pobegniti na Švedsko, odkoder se je po zlomu »tretjega rajha« vrnil domov, kjer nemara živi še danes. Že večkrat sem se želel nekoliko opravičiti zaradi svoje krivde, pravičnim in svojo napako vsaj javno priznati. S tem zavpim naj bo temu moljemu ob hvali zadosteno. Opravičilo pa naj bo pošteno tudi v imenu globoke pokojnega prijatelja Osiipa Šesta, s katerim vsa zmota prešla sporazumno, vendar bona fide.

Moja slaba vest zaradi te epizode ne bi bila tako dolgo živa, če bi slo za popolnoma povprečnega pisatelja veseliger. Toda Helge Krog ni povsem tak pisec. Njegova komedija sicer ne vsebuje nič posebnega pomembnega, je pa ljubezniva in v marsikaterem oziru resnično duhovita. Z neko domisljico me je ta severnajski kratki malo očaral. V igri nastopa starček, stric Severin, ki nas vedkrat preseneti s kakšno globoko pripombo ali z modro ali vsa duhovito mislijo. Modrih in bistrih starčkov je na svetu sicer precej, stric Severin pa je posebnost svoje vrste, kajti pripombe in misli, ki jih govori soglasno in občinstvo, in niso njegove, temveč v resnici misli in domisljice njegove prijateljice gospe Bormenove, s katero se velikokrat sestaja in ki mu odkriva razne spoznanja, da jih potem zaupa svoji okolici. Tudi vse to je še čisto naravno in življenjsko. Ni pa več povsem naravno to, da gospe Bormenove prava prava ni. Ne samo, da je ni ne na seznamu nastopajočih oseb in ne na odru, temveč je res, da je nihče od stricove okolice ne pozna in ne more poznati, ker je kratko malo ni in ker vse to vedo, in ker vsi tudi vedo, da je ta bistra gospa stricova izmišljotina morda utvara ali bogve kaj. On pa se vsekdar sestaja z njo, se pomenkuje, pravi, pravi o vsem mogočem, pri čemer ga ona neredko izpoveduje in neredko tudi poučuje.

S to domno, ki je ni, me je Helge Krog očaral na poseben način. Čim bolj me je njegove domisljice, ni prav lahko razložiti, čeprav je seveda že na prvi pogled vsa stvar izrazito zabavna, ko vendar vsi poslušajo stricove zgodbe o tej gospe in o sestankih z njo in celo povsem mirno jemljejo na znanje njegovo malce frivolno obžalovanje, da gospa Bormenova ni vsaj kakih trideset let mlajša, Gotovo, zabavna je vsa ta dobrodušna kombinacija lahkonetne fantazije in prijazne uvidenosti, s kakršno jo okolica sprejema. Mislim pa, da v tem

ni ves čar Krozovega dela. Zdi se mi, da je treba prodreti prav malo globlje v njegovo zamisel, pa se bomo srečali s pojavi, ki so nekako v rodu z zelo čudovitimi stvarmi in ki žive nekako podobno življenje kakor zelo imenitne manifestacije človeške duha.

Če imamo opravka z utvaro, ki je tako živa in sugestivna, kakor je lik gospe Bormenove, se moramo vprašati, kaj pravzaprav predstavlja, kakšna, kako in čemu je nastala. Ali je to patološki fantom, kakršni delajo iz ljudi manike in obsedence? O tej prijazni in umni dami skoraj ni mogoče trditi nič podobnega. Ne, ko poslušamo strica Severina, imamo občutek, da mu je dobro z njo, da mu je prijateljica in da mu nudi nekakšno nedolžno in posebej mogočno uteho. Kako je nastala v njegovi fantaziji, ne vemo, vemo pa, da živi v nji obzirno in da vnaša v njegovo razpoložljivo harmoničen mir, začuden za rahlim humorjem. Verjetno je stvar ta, da je stari mož, ki je kajpada zelo osamljen, nekako zelo potreboval sobesednika, ki bi ga razumel, in da si ga je napol vede napol nevede ustvaril po svoji vsebi in po svoji podobi. In ker sta si zelo v rodu, se je med njima začelo tisto, čemur pravimo danes notranji dialog, ki nemoteno teče, nikakor ne dramatično, temveč ljubeznivo resnično ljube in kdaj pa kdaj malce ironično. Ali pa ni v tej stricovi sobesednici vendarle nekaj vsaj rahlo patološkega? Ozrl sem se po življenju in zgodovini. Ali ne slišimo med sabo sorazmerno pogosto besed, kakor: notranji glas pa mi pravi ali vpa mi je rekel? Kakšen notranji glas? Cigav glas? Ali nam podobne izjave ne govorijo o nekakšnih naših sobesednikih ali vsaj o enem, ki sicer ni tako določen in rekel bi, stalen, kakor je v našem primeru gospe Bormenova, ki pa vendarle eksistira. Dovolil si s bom seči se po višjem in povsem edinstvenem primeru. Ali ne govori Sokrat v svojem zavtoru pred sodiščem o demonu, ki da se svarače oglašva v njem zmeraj, kadar bi imel storiti kaj krivega ali napakega? Rekl boste — vest. Mogoče. Toda po Sokratovih besedah je ta vedno nenavadno živo utešena v bitje, ki spremlja vse dejanje in ne dejanje velikega filozofa, v vsakem primeru v demonu, ki je njegov stalni sobesednik.

Seveda nikakor nočem obeh sobesednikov, demonu in gospe Bormenove, enati po njuni pomembnosti, po naravi svoje eksistence pa sta si gotovo blizu, če kajpada Sokrat ne govori kratko malo simbolično, kar ne bi bilo v nasprotju z načinom antike, daki tega tu ne morem trdit do končice. Pač pa se mi zdi primerno prav v zvezi z vsem povedanim opozoriti na znani primer iz literarne zgodovine, ki prica o Balzacu, da je pogosto in z raznimi ljudmi govoril o osebah iz svojih romanov, kar da so to živi in njegovi okolici znani ljudje. In tega ne vemo samo o Balzacu. Ali je to bilo patološko? Ne, kvečjemu čudniško. Seveda je Balzac ustvaril množico literarnih oseb in ne samo ene. Toda ali bi nas moglo to opravičevati, da bi smeli imeti strica Severina, ki je ustvaril samo eno osebo, za abnormalnega? Je samo ljubeznivo čudniško na način, ki ga dela sodobno umetniško, kajti njegova stvaritev ima vse odlike žive, čeprav malce bežno občrtane literarne figure.

Tako blizu umetniške ustvarjalnosti nas priveda utvara strice Severina. Zasnovati si jo je verjetno iz notranje potrebe po razumevaločem sočutju ali pa mu je nastala sama po sebi. Tako pogosto nastajajo tudi umetniški liki in še nekaj dela njegovo utvaro sorodno kreativnemu snovanju. Rekli smo, da je nastala tudi iz potrebe po notranjem dialogu, po razumevanju življenja in samega sebe. Spet bom zaradi večje jasnosti segel zelo visoko. Toda kaj drugega kakor globok notranji dialog so dela svetovne književnosti, kakor sta Don Kihot ali Faust? Gotovo, ob velika pisatelja sta objektivirala sebe in svoja notranja sobesednika in s tem objektivirala tudi svoj intimni notranji dialog o človeku, o njegovem poslanstvu in o dvomu ter skepsi, s katerima človeško srce spremlja vzgoje in vzpored zavzetega duha.

V notranjem dialogu, o katerem nam v trogovi komediji poroča stric Severin, seveda ni nič velikega. Nikakor ne. Smo v komediji. Pogovor se vrti o stvarih starčevskega sveta: o tako imenovanih družni suberteti, oziroma o starčevskih ljubavnih skominalih, o zakonski zvestosti ter nezvestosti in podobno. Vse to je dovolj vsakdanje, je pa na vsem vendarle kar neke višje igre, nekega finejšega igranja s stvarmi življenja in duha. Kdaj pa kdaj se v tem čudaskem dialogu zasveti tudi resnično in presenetljivo spoznanje. Tako vavi gospa Bormenova nekdo: »Ko leta obrabijo človeka, pridne poslušamo sramna dela samega sebe. A kakrat že večidel ni več vredno zemanjati se s seboj! Priča o »ndrosti« vredno resnega misla. »Kot sta ta gospa in njen sobesednik? In se enkrat: kaj je gospa Bormenova? Starostna muha? Patološki fantom? Ne bi se ual triti tema. Vsekakor je s stari stricem človeška zadeva, ki nas je vodila po ostrim in komaj razločnem robu med malce bolestno domišljijo in domišljijo »tiste vrste«, ki ustvarja umetnine in oblike pripadajo človeku in njegovemu življenju.

IX.

William Fitzroy je bil star, vendar pa še ni bil tako star, da bi se v aprilu ne počutil mladega. Tedaj je imel svoje trenutke, ki je obkrožal z mladimi dekleti, čutil, da je komaj da kaj več kot deček. Ko pa je bil ponosi sam, je doživljal tudi tiste druge trenutke, ko se je zavedal, da pride največja človekova tragedija tedaj, ko se vedno životari v svojih brezplodnih letih, čeprav je že zdavnaj opravil z življenjem. V sanjah ali buđen, vedno je vedel, da ni ničoli imel tistega, kar si je želel; in vedel je tudi, da v sanjah starih mož gospodari lakota, ki ni mogoče potesiti.

V poznem popoldnevu je sedel na verandi in se pritoževal nad hladnim vetrom, ki je vel od reke, zato ga je Charlotte preselila v knjižnico in zanetila ogenj v velikem kamnu. Medtem ko je zdaj premišljeval o nezadostnosti stvari nasplo, posebno pa o nakazda, se je ozrl na ženo, ki je sedela na drugi strani o kamnu in pletla otroško pregrinjalo iz rožnate volne. Porocen je bil z njo že več kot petdeset let!

ELLEN GLASGOW

To naše življenje

ALOŽBA MLADINSKA KNJIGA
TOVA 3, LJUBLJANA

ZAPUSTILA NAS JE NASA LJUBLJENA

HELENA KAVČNIK

ROJENA SUYER

NA NJENO ŽELJO SMO SE OD NJE TIHO POSLOVILI V ČETRTEK,
5. JANUARJA NA ZALAH.

DRUZINE SUYER, KAVČNIK IN DRUGO SORODSTVO

LJUBLJANA, 5. JANUARJA 1967.

Sporočamo žalostno vest, da je za vedno preminila
naša draga mama in stara mama

REZI ČEBAŠEK

roj. RODIC

Na zadnji poti na pokopališče v Ljutomeru jo bomo spremili
v nedeljo, 8. januarja ob 15. uri.

Zalujoči:
otroci z družinami in drugo sorodstvo

Ljutomer, M. Sobota, Gornja Radgona, Ljubljana, Mokronog,
Cleveland, Stuttgart.
Ljubljana, 6. januarja 1967

Za vedno nas je zapustil naš nepozabni oče,
sin, tast, naš dragi dedek in pradedek

PAVEL RASBERGER

gledališki igralec in režiser v poklju ter komponist

Pokojnik bo ležal v soboto, 7. januarja od 10. do 12. ure v foyeru
Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru.

Na njegovi zadnji poti pa ga bomo spremili v ponedeljek,
9. januarja 1967, ob 16. uri na pobeškem pokopališču v Mariboru.

Zalujoče hčerkice:

Milena Fišer, Rosanda Jakovljevič in Branka Verdonik z družinami
Maribor, 6. januarja 1967

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem sporočamo,
da so po dolgi in mučni bolezni došli v 76. letu starosti,
naša dobra in skrbna mama, stara mama, sestra, tašča in teta

CICILIJA ROTAR

roj. SNOJ — (Podborškova mama)

Pogreb drage mamice bo v soboto, 7. januarja 1967, ob 15.30
izpred hiše žalosti na pokopališču v Črnučah.

Zalujoči:

Ludvik, Pavel, Pepca, Cilka, Francka, Miha, Marija in Franci,
snahe, zetje, vnukinje, vnuki, sestra Antonija Čebulj z družino
ter drugo sorodstvo

Črnuče, Domžale, Loka pri Mengšu, 5. januarja 1967

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

IVO MIHELIČ

skupinovodja — strojnik v poklju

Dobrega in vestnega sodelavca in borca NOB bomo ohranili
v trajnem spominu.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 7. januarja 1967 ob 12.30
iz Ciril-Metodove mrliske vežice na Zalah.

DELOVNA SKUPNOST

KARTONAZNE TOVARNE LJUBLJANA

Po dolgi bolezni je umrla

JELENA KAVČIČ

roj. ZEBRE — Zebretova Pepca

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 7. januarja 1967, ob 12. uri
iz Kristofove mrliske vežice na Zalah.

Zalujoči:

mož Vladimir, sestra Ivanka in drugo sorodstvo

Ljubljana, Beograd, 5. januarja 1967

Na njen 86. rojstni dan, 6. januarja smo pokopali našo ljubo mamo,
babico in prababico

HELO MAZI

ROJENO PERNE
vdovo po direktorju realke

Prosimo tihega sožalja

Zalujoči:

Metka, Lea in Vladimir z družinami in drugo sorodstvo

Ljubljana, 7. januarja 1967

UPRAVA PODJETJA TOVARNE ANGORA

EMONSKA c. 2

razpisuje prosto delovno mesto

izprašanega kurjača
za centralno kurjavo na mazut

Glede dogovora se zglasite v tajništvu podjetja Angora,
tovarna pletenin, Ljubljana, Emonska c. 2. 77

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE UMRLA
ČLANICA NASEGA KOLEKTIVA

Amalija Počivavšek

PREVIJALKA VOTKA

OHRANILI JO BOMO V LEPEM SPOMINU

DELOVNI KOLEKTIV METKE CELJE

CELJE, 6. JANUARJA 1967

Po dolgi, hudi bolezni je dočrpel

Laci Kalapati

inspicient Slovenskega ljudskega
gledališča Celje

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek,
9. januarja 1967, ob 15.30
na mestnem pokopališču v Celju

UPRAVA IN KOLEKTIV SLG CELJE

ŽENA ANICA IN HČERKA VERA
TER SORODSTVO

Celje, 7. januarja 1967

V 70. letu starosti nas je zapustila
naša ljuba mama

Pepca Škrbec

roj. ZNIDARSIC

Na zadnji poti jo bomo pospremili v soboto,
7. januarja 1967, ob 15. uri
izpred hiše žalosti Podcerkev 18,
na vaško pokopališče.

Sin Ludvik z družino, sestra Neža in Marija
z družino ter Francelj, Ivan, Mirko,
Fanika por. Črnogelj, Tilka por. Bogičević
z družinami in drugo sorodstvo.

Podcerkev, Ljubljana, Reka, Beograd, Čačak,
dne 5. januarja 1967

SPOROČAMO, DA JE PREMINIL
NAS SODELAVEC

Srba Radivojevič

KOMERCIALNI DIREKTOR

»CELEA KOMERCE« CELJE

POGREB POKOJNIKA JE BIL DNE 6. JANUARJA
1967, OB 14.15 NA POKOPALIŠČU
TOPČIDER V BEOGRADU

KOLEKTIV

CELEA KOMERCE CELJE

ZAHVALA

PRISRČNA HVALA VSEM, KI STE KAKORKOLI
POCASTILI SPOMIN UMRLE

Pavle Mahkovec

ZALUJOCI

LJUBLJANA, ZALOG, GRAZ, FRANKFURT/M.
6. JANUARJA 1966

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše nepozabne

Lojzke Martinuč

se najtopijeje zahvaljujemo vsem, ki so ji med hudo
in dolgotrajno boleznijo lajsali trpljenje in jo spre-
mili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo zdrav-
stvenemu osebju internega oddelka šempetrske bol-
nišnice, darovalcem vencev in cvetja, občinski in
krajevni organizaciji ZZB in SZDL, Nataši in Milu
za tople poslovilne besede, pevcem in godbenikom,
članom delovnih kolektivov podjetij Primorje export
in Jadran Sežana ter vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem in še posebej vsem soborcem iz časa NOB
Mož Lojzke, sin Rado, hčerka Zmaga z možem in
drugo sorodstvo.

Sempeter pri Gorici, 29. decembra 1966

Po dolgi in mučni bolezni nas je za vedno zapustil
naš dragi brat, stric, svak

Franc Sosič

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 7. januarja
1967, ob 14. uri iz Kozine na pokopališču
v Hrpeljah

Zalujoči:

sestre Marija in Grozdana z družinami in Milena,
brat Svetozar z družino, nečak Franc z družino,
nečakinje, nečaki in družina Sturm

Kozina, Nova Gorica, Ljubljana, 6. januarja 1967

Sporočamo žalostno vest, da je umrl v 81. letu
starosti moj ljubljani mož, oče, stari oče,
brat in stric

Mihael Tešar

strojevodja v. p.

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek,
9. januarja 1967, ob 16. uri iz Jakobove
mrliske vežice na Zalah

Zalujoči:

žena Terezija, hči Tončka, por. Bajc, zet Pavel,
vnuka Mojca in Peter, brat Tone, sestra Franciška
in drugo sorodstvo

Ljubljana, 5. januarja 1967

Umrli so naš skrbni, dragi ata

Martin Medved

Od njega se bomo poslovili v nedeljo,
8. januarja 1967, ob 15.30 na pokopališču
v Zagorju ob Savi

Zalujoči:

Tone, Minka, Ana, Pepca, Tina
in družine Medved, Groznik, Dolinar
in drugi sorodniki

Zagorje, Chicago, Ljubljana,
6. januarja 1967

ZAHVALA

ob smrti moža, očeta in dedka

Ivana Galinca

Vsem, ki ste ga v tako lepem številu spremljali
na zadnji poti, darovali cvetje in sočustvovali z
nami, se iskreno zahvaljujemo.

Družina Galincec

Prevalje

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata, tasta in bratrance

JOSIPA OBRANOVIČA

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremlili na njegov zadnji dom,
darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Posebno smo se dolžni zahvaliti
g. dr. Stanetu Graparju, zdravnikom in strežnemu osebju Fiziološke klinike
v Ljubljani, bolnišnici Golnik za njihovo skrb in trud, ko so mu lajšali trp-
ljenje ob koncu njegove življenjske poti. Hvala tudi sosedom, Komunalnemu
zavodu za soc. zavarovanje Ljubljana, Primorskemu tisku Koper, Državni
založbi Slovenije ter Zavodu SRS za zdrav. varstvo Ljubljana. Še enkrat vsem
prav prisrčna hvala.

Zalujoči ostali!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

dr. BOŽIDARJA FAJDIGA

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so mu stali ob strani v zadnjih tednih nje-
govega življenja, posebno dr. Hriberniku, dr. Vrhnjaku in zdravnikom Kli-
ničnih bolnic v Ljubljani. Posebno zahvalo smo dolžni tov. Milanu Levčniku
in lovskega prijateljem, ki so ga nosili in spremlili na njegovi zadnji poti za
prisrčno slovo in zadnji lovske pozdrave ob odprtem grobu. Zahvaljujemo se
vsem, ki so se od njega poslovili in ga spremlili do groba, predvsem pevcem
Društva upokojevcov za ganijsko pesem, č. duhovščini, govornikom in številnim
darovalcem vencev in cvetja. Prav lepa hvala tudi za izraženo sožalje.

Olga Fajdiga in hčerki

Kranj, 4. januarja 1967

Filozofska fakulteta
v Ljubljani

razpisuje
delovno mesto

**LIKVIDATORJA —
BLAGAJNIKA**

Pogoji:

1. Popolna srednja eko-
nomska šola ali nepopolna
srednja šola z najmanj 8
let prakse na enakem de-
lovnem mestu;
2. Dvomesечно poskusno
delo.

Prijave sprejema tajništvo
filozofske fakultete v Ljub-
ljani, Aškerčeva 12, 15 dni
po objavi tega razpisa.

124

TUDI V VAŠO DRUŽINO
DNEVNIK
DELO

**OBRTNI SERVIS
MOSTE**

Ljubljana,
Ul. Vide Pregarčeve 8

razglaš
prosta delovna mesta:

vodje
vodovodno instalaterskega
in kleparsko krovskega
obrata

Za to delovno mesto je
predviden gradbeni tehnik
ali visoko kvalificiran vo-
dovodni instalater in kle-
par, z najmanj triletno
praksno na delovnem me-
stu samostojnega vodenja
obrtnih obratov

vodje
obrata družbene prehrane

Za to delovno mesto je
predvidena visoko kvalifi-
cirana ali kvalificirana ku-
harica, z najmanj triletno
praksno vodenja kuhinje do
500 obrokov dnevno.

Za obe delovni mesti je
poskusno delo, ki traja
dva meseca

kvalificirane
ali polkvalificirane
kuharice

Osební dohodek po učin-
ku. Podjetje ne razpolaga
s stanovanji. — Razglas
velja do zasedbe, prijave
sprejema uprava. 67

Sporočamo žalostno vest,
da je preminil, v starosti
88 let

Franc Jerina

rečni nadzornik v poklju

Pogreb dragega pokojnika
bo v nedeljo, 8. januarja
ob 15. uri v Dol. Logatecu.

Zalujoči:

sestra Ivana in družine
Jerina, Sušteršič, Mihevc,
Leskovec, Zajc, Meze,
Likovič

Dol. Logatec, Laze, Vrhnj-
ka, 6. januarja 1967

Marljiv zakonski par —
vrtnarja za negovanje
rož

in ženo za pomoč
v hiši

sprejememo takoj
za daljšo dobo — 30 km
od Dunaja.

Nudimo dvosobno stano-
vanje z dobro plačo.

Ponudbe s kratkim življe-
njpisom pošljite na na-
slov:

REX — GARAGE.
Wien XII, Rauchgasse
Österreich

RAČUNOVODKINJO
upokojenko (35 let)

sprejememo za določen
čas.

Ponudbe pod
»ZMOZNA«.

875

Upravni odbor
**AGROKOMBINATA
MARIBOR**

ponovno
razpisuje
prosto delovno mesto

**VODJE komercialnega
sektorja**

Kandidat za razpisano de-
lovno mesto mora izpol-
njevati poleg splošnih še
naslednje pogoje:
— da ima visoko oz. višjo
šolo ustrezne smeri z naj-
manj 4 oz. 6 leti prakse v
stroki.

Ce se na ponovni razpis
ne prijavijo kandidati z
ustreznimi pogoji izobraz-
be, bo komisija upošteva-
la tudi prošnje kandidatov
s srednjo strokovno izob-
razbo ali visoko kvalifika-
cijo trgovske stroke z naj-
manj 10 leti prakse v ko-
mercialni službi kneti-
skih organizacij. S stano-
vanjem podjetje ne razpo-
laga.

Razpis velja 15 dni po ob-
javi v dnevnem tisku.

Ponudbe z dokazili o stro-
kovni izobrazbi in delovni
praksi sprejema centralna
komisija za delovna raz-
merja pri agrokombinatu
Maribor, Partizanska c. 6

90

Obveščamo bralce malih oglasov, da morajo za oglede, objavo in izdajo (sifro), napisati ponudbo — opremljeno z oznako in številko oglasa ter jo dostaviti našemu oddelku. Naslovov oglaševalcev ne damo. Vsi naročniki lista »DELO« imajo s potrdilom o plačani naročnini 25-odstotni popust pri objavah malih oglasov.

Mali oglasi

Službo dobi

PRIDNO POSTREZNICO za trikrat tedensko iskanje. Avén Mirje, Lepi pot 25. 230-1

ISCEM GOSPODINSKO pomočnik starejši, za 4-6 mesecev, k trilateralni družini. Nastop iz Miro Družmerič, Ljubljana, Šarhova 22. 228-1

FRIZERKO, dobro moč, za takoj ali po dogovoru, sprejem. Ponudbe pod »Gorenjske«. 222-1

GOSPODINSKO POMOČNICO z znanjem kuhanja sprejem. Plača dobra po dogovoru. Ivan Stankar — zlatar Ljubljana, Stari trg 28. 219-1

ZA PRIZNANO zasebno gostilno na Primorskem iskanje dobro, kvalificirano kuharico za samostojno delo. Plača dobra, hrana in stanovanje v hiši. Brzlec, Ljubljana, Oranžova 3, od 14. do 18. ure. 31-1

VSE ZA OTROSKO OPREMO! Velika izbira otroških športnih vozil, koles, posteljic, stajic in spalnih foteljev. Otroški avtomobilčki, bicikli, tricikli in vozički za lutke. Vse v največji izbiri in po zelo znižanih cenah!

F. li G. & M. ZANCHI TRST, VIA TARABOCCHIA 6 Dostava do meje brezplačno!

FRIZERKO vajeniko sprejme Zaveri, Ljubljana-Slentvid 61-1

SPREJMEM vajeniko za pletilsko stroko Nudin solo in hrano. Paula Saje, Ljubljana, Gorjanska 17. 69-1

DOVOLJNO pomoč v gospodinjstvu potrebujemo. Vprašajte po tel. 22-072. 123-1

OD 12. DO 16. URE potrebujemo pomoč v gospodinjstvu. Zgledite se osebno pri Fečnik, Ljubljana, Pod hribom 64 b. 314-1

GOSPODINSKO POMOČNICO, resno, lahko je starejša, isče štiričlansko družino. Ponudbe pod »38.000«. 397-1

ISCEM gospodinsko pomočnico k štiričlanski družini. Nudimo opremljeno sobo s posebnim vzhodom. Zgledite se: Mlak Medno 36, Senid 376-1

ORODIARJA, spretnega za napravo orodja, isče zasebnik. Ponudbe pod »Tukojšnje plačilo«. 365-1

MIZARSKI STROJI velike zmogljivosti za vsa gradbena in poštvena mizarska dela

410 mm univerzalni obdelovalni stroj skobja, rezka, vrta in žaga, opremljen s krepkim elektromotorjem in v obliži iz jeklene pločevine

ŠS 17.000.-

Strojna tovarna HARALD BURKERT Gradec, Entenplatz 4.

Oglejte si stroj v Gradcu, Belgiergasse 11 in Spital a. d. Drau, Ortenburgerstrasse 12.

TRGOVSKO PODJETJE S TEHNIČNIM MATERIALOM

JUGOTEHNIKA

LIUBLJANA

isče

ZA SVOJO NOVO TRGOVINO Z ELEKTROTEHNIČNIM MATERIALOM, KI BO V KRAJEM ODPRTA V POSTOJNI. Tržaška cesta 49

TRGOVSKEGA POSLOVODJO

Kandidati morajo imeti strokovno izobrazbo visoko kvalificiranega oziroma kvalificiranega trgovskega delavca z večletno prakso.

Pismene ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja do 14. januarja 1967 v Ljubljani, Pod Tranco 2.

97

Industrija usnja, kemičnih izdelkov in plastičnih mas

»STANDARD« KRANJ

razpisuje naslednji prosti delovni mesti

VODJE oddelka za ekonomiko in organizacijo za to delovno mesto se zahteva ekonomska fakulteta II. stopnja in najmanj 5 let prakse v gospodarskih organizacijah

VODJE prodajno-programske službe za to delovno mesto se zahteva visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske ali ekonomske smeri in najmanj 5 let prakse

Pismene prijave sprejema kadrovska služba podjetja 15 dni po objavi razpisa. Prav tako daje kadrovska služba tudi vse dodatne informacije. Kandidate bomo obvestili o izidu razpisa 8 dni po preteku razpisnega roka.

47

SVET INSTITUTE ZA RENTGENOLOGIJU KLINIČNIH BOLNIC V LJUBLJANI razpisuje prosto delovno mesto

instrumentarke

Pogoji:

- 5-letna praksa,
- šola za medicinske sestre.

Stanovanja ni na razpolago. Osebnih dohodkov po pravilniku z dodatki, ki pripadajo rentgenskim delavcem. Razpis velja 15 dni po njegovi objavi.

68

POSEBNA TRGOVINA ZA OTROKE

HANS THOMASSER

BELJAK Widmannsgasse 33

Največja zaloga oblek in perila za otroke in dojenčke

FELICE - TRST Carducci 4 prodaja starije nogavičnice, pletenice, delovne obleke, avtomobile — originalne RIFLE, pletilo in v njej plače po znižanih cenah

GOSPODINSKO POMOČNICO — sprejem takoj k dvema otrokoma, lahko je starejša, isče štiričlansko družino. Nudimo opremljeno sobo s posebnim vzhodom. Zgledite se: Mlak Medno 36, Senid 376-1

SAMOSTOJNO kuharico za za sedmo gostinstvo nujno potrebujemo. Zgledite se na Titovi 102 v beifu.

MILANSKO delavko sprejem takoj za priložitev v plastični galanteriji. Tarčarjeva 2 pritrilje levo. 331-1

PRALNI STROJI

za izvoz

CANDY, REX, ZOPPAS, IGNIS, FIDES, CASTOR

po novih cenah od 27. VII. 1966 dalje

RADIO TREVISAN

DI MARCELLO SKORIC

Via S. Nicolò 21 - TRST - tel. 24018

POMOŽNA kuharica dobi službo v beifu za dopolnilno delo. Zgledite se bife Komiza, Ljubljana, Turnerjeva 5. 330-1

ISCEM POSTREZNICO 2-krat tedensko. Zgledite se v Kolezijski 25-1, ali po telefonu 22-525. 304-1

POSTENO GOSPODINSKO pomočnik iskanje k 4-članski družini (delci 4 in 8 let). Lahko tudi začasnica. Lastna soba, mehanizirano gospodinjstvo. Plača po dogovoru, nastop službe takoj. Ing. Stosić, Šepoljeva 45. 281-1

VZAMEM delo na dom — karkoli najraje kovinsko plastiko. Ponudbe pod »Vestna«. 88-2

ISCEM zaposlitev v Ljubljani imam nedokončano, lahko karim. Ponudbe pod »18 let, zdrav, de javna«. 341-2

ZIDARSKA dela prevzamam takoj. Ponudbe pod »Zidare«. 437-2

KVALIFICIRAN voznik kat. B, C, E isče zaposlitev kjerkoli. Tona Osek, Ljubljana, Hrenova 19. 229-2

HONORARNO DELO sprejemam. Obvladam tehniško risanje in imam vozniško dovoljenje B kat. Ponudbe pod »Dogovor«. 102-2

ISCEM delo za 2,5 t poltovornu avto z zaprtil hladilnikom kasno. Ponudbe pod »TAM«. 222-2

SPREJMEM vsako delo, stalno ali začasno. Ponudbe pod »Oziroma«. 411-2

VZAMEM delo na dom — karkoli najraje kovinsko plastiko. Ponudbe pod »Vestna«. 88-2

ISCEM zaposlitev v Ljubljani imam nedokončano, lahko karim. Ponudbe pod »18 let, zdrav, de javna«. 341-2

ZIDARSKA dela prevzamam takoj. Ponudbe pod »Zidare«. 437-2

Motorna vozila

KOMBI IMV, 8-sedežni, vozen, primeren tudi za prevoz materiala, poceni prodam. Naslov: Blatce, Domale, Rojska c. 13. 203-3

»MAN« kiper, 6-tonski, prodam. Oglej v nedeljo na naslov: Emil Margon, Ljubljana-Vič (Brdo), Brdnikova 20. 194-3

VW, letnik 1960, kombi kaskar poceni prodam. Kozjek, Ljubljana-Trnovo, Cesta na Loko 20. 215-3

AVTOMACIJA

POSLOVNO ZDRUŽENJE ZA AVTOMATIZACIJO — V LIKVIDACIJI

LIUBLJANA, TRDINOVA 4

razpisuje prodajo

POSLOVNIH PROSTOROV

s skupno površino približno 50 kvadratnih metrov v Beogradu, Kataničeva 24

NA JAVNI LICITACIJI, ki bo v soboto, dne 14. januarja 1967, ob 10. uri v prostorih Avtomacije Ljubljana, Trdinova 4/V.

Izključna cena je 95.000,00 novih dinarjev.

OBRTNO PODJETJE »KOMUNALNI SERVIS« JESENICE komisija za razpis in imenovanje direktorja razpisuje prosto delovno mesto

direktorja

POGOJI: 1. Višja šolska izobrazba tekstilne ali kemične stroke, z 2-letno prakso — 2. Srednja izobrazba tekstilne ali kemične stroke s 3-letno prakso.

Kandidat mora imeti poleg navedenih tudi splošne pogoje. Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi OD. Rok prijave: do zasedbe delovnega mesta.

Prijavo pošljite z opisom dosežanih zaposlitev z navedbo šolske in strokovne izobrazbe upravi obrtnega podjetja »Komunalni servis« Jesenice — Gorenjsko, cesta Zelezarjev 5. 86

KADROVSKA KOMISIJA STANOVANJSKO KOMUNALNEGA PODJETJA ORMOŽ razpisuje po 20. čl. statuta delovne organizacije delovna mesta za:

TEHNIČNEGA VODJO PODJETJA

pogoji: gradbeni tehnik s 5-letno prakso in pooblastilom za samostojno opravljanje gradbenih del.

VODJO POSLOVNE ENOTE za gospodarjenje s stanovanji in poslovnimi prostori

pogoji: srednja strokovna izobrazba, prednost imajo kandidati s prakso v vodenju s stanovanjskimi zadevami.

GRADBENEGA DELOVODJO

pogoji: delovodska šola ali VKD s 5-letno prakso.

Za vsa razpisana delovna mesta je pogoj poskusno delo 3 mesece.

Rok za prijave je 15 dni od dne objave razpisa. Kandidati morajo k prijavi predložiti dokazila o izobrazbi in sedanjih zaposlitvah.

98

Pravna fakulteta v Ljubljani razpisuje prosto delovno mesto

ASISTENTA

pri katedri za pravno zgodovino

Pogoj je diploma 2. stopnje pravne fakultete.

Ponudbe pošljite splošnone podatke o sprejemanju tistih fakultet en mesec po objavi tega razpisa.

122

SIMCO 1300, l. 1966, prodaja A. Veler, Ljubljana, Linhartova 82. 154-3

MERCEDES 220 S, 1961, bel s črno streho, radion, ugodno prodam. Respic, Potokova pot 3, Jesenice — Koroska Bela. 163-3

VOLKSWAGEN 1300, 1965, 27.000 km, export prodam. Moje, Celje, Mariborska 40. 123-3

GARAZO za večji avtomobil iskanje v središču Ljubljane ali v njegovi bližini. Ponudbe pošljite pod »Cimpre«. 308-3

FIAT 750 ali Spica kupim za devize, nudim tudi devizni račun. Ponudbe na naslov: Boris Saje, Senjur pri Celju 95, ali telefon 20. 113-3

ISCEM LASTNIKA deviznega računa, za nakup avtomobila. Ponudbe pošljite pod »Devizni račun«. 33-3

OPEL REKORD, letnik 1966, 1700 cm, 4 brzine, 4 vrata, bele gume, prevožen 9500 km prodam. Jože Karlatec, mesar, Laško. 8-3

R 4 L NOV, letnik 1967 kupim takoj. Ponudbe pošljite pod »Devizni račun«. 33-3

SIMCO 1000 GLS, novo kupim takoj. Ponudbe pošljite pod »Devizni račun«. 33-3

FIAT 750 ali Spica kupim za devize, nudim tudi devizni račun. Ponudbe na naslov: Boris Saje, Senjur pri Celju 95, ali telefon 20. 113-3

FIAT 600, odlično ohranjen, ugodno prodam. Vojkovičova 46/111. stanovanje 8. 21. 204-3

FIAT 750, dobro ohranjen, letnik 1961, poceni prodam. Trzin 160 pri Domalah. 390-3

ZARADI odhoda v Nemčijo prodam dobro ohranjen VW 1200 po izredno ugodni ceni. Letnik 64 z novim motorjem, 16.000 km. Nada Štipčič, Karlovska 15. 169-3

PRINZ — 110 in Fiat — 850 prodam. Dobava januar in marec. Ponudbe pod »Najboljši ponudnik«. 221-3

RENAULT 4 L — nov kupim. Novak, Sattnerjeva 2, Vič. 210-3

OHRAJEN TOPOLINO in prikolic za traktor od 3—5 tone kupim. Ponudbe pod »Topolino«. 380-2

TEZAVE FIAT — zanesljivo in najceneje odpravim: Abarth servis Stele, tel. 72-242. 28874-3

NEREGISTRIRANO simco — 1000 L in cadny superavtomatik 50 ugodno prodam. Ponudbe pošljite pod »Simco«. 31155-3

OPEL 1958, 1500 cm, neuporaben, kupim za nadomestne dele avto meh. delavnica Grum, Vikičeva 214, Ljubljana. 31165-3

PRIKOLICO 10 t kupim ali za menjavo za 5 t različni dopolnili. Andrej Zecelj, Podpele 16, Preserje. 31168-3

VW KOMBI kason ugodno prodam. Ivan Glušek, Klane 7, pošta Komenda. 35-3

PTILJAZNIK za spaketa prodam. Kraigher, Geršičeva 33 c. 27-3

LASTNIKA deviznega računa z devizami iskanje — 7000 DM. Ponudbe pod »Carvane«. 87-3

PEUGEOT 404, tip 67, nov, prodam. Ponudbe pod »Sibedake«. 107-3

KIPER 8-10t kupim ali najjam. mem. Ponudbe pod »Nujno — L«. 115-3

PRODAM po izbiri barve in tipa renault 8-10t, letnik E 10, volkswagen 1300, priniz 110 in simca GLS. Ponudbe pod »Cena gotovina«. 108-3

KARAMBOLIRAN avtomobil najam 8-10 opel kadett ali največja vozila kupim. Gotovina F. Šneberger 39, Ljubljana-Polje. 2050-3

VW 1300, 12.000 km, ugodno prodam. Pogljajen, Šmartinska 28. 25-3

MOSKVIC 403, prevožen 28.000 kilometrov, prodam. Ponudbe pod »Moskvič«. 77-3

VOLKSWAGEN 1300 nov kupim za gotovino takoj. Ponudbe pod »P 37 Ljubljana osebni avto«. 158-3

USAPLAST predstavništvo v Trstu nudi revizionirane in kolavirane stiskalnice za vbrzganje plastičnih mas. Za vsa pojasnila pišite glavnemu zastopniku za Jugoslavijo, kjer si boste lahko ogledali razne tipe naših strojev

USAPLAST - NEGRI BOSSI & CO - MILANO

OMER SEFIĆ TRST, Via Giulia 5, tel. 41275, 33236 zastopnik za Jugoslavijo

Devizni račun Cassa di Risparmio di Trieste No 3465/5.

ZLATO 18-KARATNO HOLLESCH TRST: PIAZZA S. GIOVANNI 1

CERKEV S. ANTONIO **PONTE ROSSO**

S tem odrezkom 10 % popust!

Razpisna komisija **MLADINSKEGA ZASČITNEGA DOMA** Dornova pri Ptuj razpisuje delovno mesto

VZGOJITELJICE

Kandidatka mora imeti končano vzgojiteljsko šolo. Ponudbi priložite življenjepis in spravevalo o strokovnosti ter potrdilo o nezakazovanju. Rok za prijavo razpisni komisiji je 51 dni od dneva objave razpisa.

71

GOSTIŠČE STARI GRAD CELJE sprejme

KUHARICO

— Prednost imajo starejše osebe, lahko tudi upokojenke. Samsko stanovanje je zagotovljeno. 95

KONFEKCIJA »JUTRANKA« SEVNICA razpisuje prosta delovna mesta za:

10 KVALIFICIRANIH SIVILJ

Pogoji: v postev pridejo KV šivilje z eno ali dveletno prakso kakor tudi delavke, ki so uspešno dokončale šiviljski tečaj ter imajo večletno prakso v isti stroki.

Ponudbe pošljite splošne podatke o sprejemanju tistih fakultet en mesec po objavi tega razpisa.

72

Pravna fakulteta v Ljubljani razpisuje prosto delovno mesto

ASISTENTA

pri katedri za pravno zgodovino

Pogoj je diploma 2. stopnje pravne fakultete.

Ponudbe pošljite splošne podatke o sprejemanju tistih fakultet en mesec po objavi tega razpisa.

122

OSNOVNA ŠOLA FRANCA MARNA VODICE razpisuje prosto delovno mesto

socialnega delavca

POGOJ: končana višja šola za socialne delavce

Prijave na razpis pošljite do 20. januarja 1967 s potrebnimi dokumenti Svetu šole.

Poskusno delo bo 5 mesecev. 64

AUTOKIT

TRST VIA MAZZINI 24 telefon 36 897 (blizu trga Ponte rosso).

RAZNOVRSTNI DODATNI PRIBOR AVTOMOBILSKI POSAMEZNI DELI ZA KAROSERIJE BARVE

S tem odrezkom poseben popust.

POLTOVORNI avto volkswagen — letnik 1962, prav dobro ohranjen prodam. Cena po dogovoru. Oglej vsak dan od 8. do 17. ure. Martin Gramc, Stankova 2, pošta Krška vas. 91-3

FIAT 1300 prodam ali zamenjam za am 6, renault 4 l ali fiat 750. Vprašajte po telefonu — 70-043. Vrhnika. 260-3

CORTINO, 17.000 km, prodam. Ponudbe pod »26.000«. 257-3

FIAT 750 ugodno prodam. Trnovec, Tolstova 19, Bežigrad. 258-3

ZASTAVA 600 D, prevožen 39.000 km, prodaja. Jože Jager, Ljubljana, Štefletova 6. 218-3

TAUNUS 17 M, 62 letnik, odlično ohranjen, karamboliran v levi biatnik, ugodno prodam. Radovljica, Kosovelova 11. 233-3

ZASTAVA 750, letnik 63, 34.000 km, ugodno prodaja Janez Zrimšek, Ruzičev 97. 362-3

TOVARNI AVTO 666 z motorjem 682 71 in prikolico 10 t (z vzdržbo) prodam, cena je pri merna. Polzevbe: Dolenska c. 148, Ljubljana. 358-3

GARAZO oddam pri Kinu Vie. I. telefon 311-008. 345-3

DEVIZNI račun za nakup avtomobila prodam. Franc Jarm, Zelina, P. Grosuplje. 342-3

DEVIZNI račun odstopim takoj. Ponudbe pod »Takoje«. 331-3

TAUNUS 17 M, dvobarvni, rdečecrn, štiri brzine, bele gume, »kora« nov, prodaja Milica Čibšek, Klane 7, pošta Komenda. 35-3

AVTOMOBILISTI POZOR! — Vsa avtomatistična dela: strope, strehe, razne prevleke šivane s penasto gumo, kombinirane, s sklenjenim prenosom, maske za hladilnike in vsa ostala avtomatistična popravila opravi solidno, hitro in po zmernih cenah.

Avtomatistvo — A. Belantič, Ljubljana, Milana Majna 29 — (bivša Jernejeva c.) telefon — 311-641. 326-3

ZIMSKE GUME — spikes z obroči 6,40 x 13 nove, prilajnik, oljni filter, svodice vse za taunus 17 M in desolite za DKW prodam. Aleševčeva 23, Siška. 310-3

DEVIZNI račun kupim. Ponudbe pod »Nabava avtomobila«. 231-3

FIAT 1300, 1963, odlično ohranjen, opremljen, poceni prodam, tudi za ček. Jencić, Crtnova 17. 324-3

OPEL REKORD — letnik 58 — 60 (tudi če je potrebno večji popust) kupim. Ponudbe pod »Karambolirane«. 320-3

PEUGEOT 404, tovarniški nov, kupim za gotovino. Ponudbe z opisom pod »Gotovina takoj«. 300-3

8-TONSKI VOZ, po možnosti kiper, kupi Anton Gutnik, Sinja gorica 18, V. Vrhnika. 21167-3

PET plaščev z zračnicami Michelin 5,90 x 13, malo rabljene, prodam. Obiak, Črnomelj. 3063-3

FIAT 750, 2 ton, letnik 63, prodam. Hladnik, Sinja gorica 5, Vrhnika. 2-3

GARAZO, centralno grejte, dam najem nasproti javnih skladšč. Ponudbe pod »360 x 480 cm«. 287-3

PEUGEOT 404, karamboliran, 14.000 km, prodam. Ponudbe pod »Karambolirane«. 278-3

OPEL 67, poceni prodam. Kolenc, Linhartova 32, Ljubljana. 394-3

NOV VOLKSWAGEN in renault 8-10t, ugodno prodam. Ponudbe pod »2.600.000«. 390-3

MENJALNIK in razne rezervne dele za taunus 17 in prodam. Stare Jarše 18, Ljubljana. 372-3

VW, starejši letnik, dobro ohranjen, ugodno napravljen. Zelen, Ljubljana, Olskega 17, tel. 317-585. 406-3

MOTORENWERK FRANZ JERHOT

Celovec — Klagenfurt, Friedhofstrasse 14 Tel. 22 66 in 31 24 Fernsch. 04.306

SERVIS, POPRAVILA, NADOMESTNI DELI

RAZPISNA KOMISIJA DELOVNE ORGANIZACIJE KOMUNALNO OBRTNEGA PODJETJA ŠIŠKA ZIBERTOVA 13 razpisuje delovno mesto

direktorja

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da imajo srednjo strokovno izobrazbo strojne, lesne, gradbene ali ekonomske smeri in najmanj 5 let prakse na vodilnih delovnih mestih;
2. da je visoko kvalificiran delavec strojne, vodovodnoinstalatrske, lesne ali gradbene smeri in da ima najmanj 8 let prakse v vodenju obrtnih delovnih organizacij.

Ponudbe s kratkim življenjepisom, dokazili o strokovnosti, delu v drugih organizacijah, nezakazovanju ter dokazila o izpolnjevanju gornjih pogojev prejemajo komisija na gornji naslov do 15. I. 1967 v zaprti ovojnici z oznako »Za razpisno komisijo«. 73

Upravni odbor **INSTITUTE ZA MATEMATIKO, FIZIKO IN MEHANIKO UNIVERZE V LJUBLJANI** razpisuje v računskem centru mesto

operaterja (-ke)

Pogoji: srednja šola, zaželena praksa na teleprinterju.

Ponudbe kolkovane s 50 S din, biografski podatki, kolkovani s 30 S din vložite v tajništvo IMFM, Ljubljana, Lepi pot 11, v 15 dneh po objavi v časopisu. 93

ZDRUŽENO PODJETJE »ISKRA« KRANJ Organizacija: TOVARNA ZA ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO Zreče, 29. decembra 1966

ponovno razpisuje prosto delovno mesto

vodje gospodarskega sektorja

(komercialnega sektorja)

POGOJI:

- fakultetna izobrazba II ali I. stopnje s komercialno prakso
- srednješolska izobrazba ekonomske smeri z najmanj 10-letno komercialno prakso
- znanje enega svetovnega jezika

Kandidat, ki bo sprejel, bo moral uspešno opraviti poskusno delo, ki bo 3 mesece.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Pismene ponudbe pošljite gornjemu naslovu in predložite izkaz o strokovni izobrazbi ter dokazila o doseganju službovanja oz. doseganju praksi.

8

Vrtimo globus

RIO DE JANEIRO — Po uradnih podatkih je bilo 25 smrtnih žrtev in veliko število poškodovanih med neurjem, ki je zajelo brazilsko državo Rio. Vihar je razdeljal nad dvesto hiš, okoli 700 ljudi se je preselilo v zasilna bivališča.

NEW YORK — Devet ljudi — pilot in osem potnikov — se je smrtno ponesrečilo z majhnim letalom, ki je strmoglavilo po vzletu na letališču Red Bank v državi New Jersey. Družba, katere last je bilo to letalo, prevaža potnike na newyorsk letališča.

HAAG — Evropski center za informacije o cestah je začel z novim letom zbirati in objavljati podatke o stanju na vseh pomembnih avtomobilskih cestah in na gorskih prelazih. S tem centrom v Haagu sodelujejo avtomobilisti iz klubov Avstrije, Belgije, Francije, Italije, Nizozemske in Švice.

RIM — Rimski avtomobilisti bodo morali poslej plačevati višje pristojbine na parkirnih prostorih avtomobilističnega kluba v osrednjem delu mesta.

FRANKFURT — Zahodno-nemško omrežje avtomobilskih cest se je v minulem letu podaljšalo za 135 km. Letos nameravajo zgraditi do 130 km, prihodnje leto pa nadaljnjih 400 km novih avtomobilskih cest.

KOEBENHAVN — Aalborg Stiftstidende, drugi najstarejši dnevni časopis, praznuje te dni 200-letnico izhajanja. Dnevnik izhaja od tedna, znana 53.000, nedeljsko izdajo pa tiskajo v 82.000 izvodih.

LONDON — Strokovnjaki londonske zavarovalnice Lloyd so mnenja, da bo močnejše v dogledni prihodnosti graditi 400 m dolge petrolejske ladje, ki bodo lahko prevažale do pol milijona ton nafte. Prvi načrti za takšno ladjo so že pripravljeni.

AMSTERDAM — Na neki kmetiji blizu nizozemskega mesta Veendam so našli svezni starih nemških, avstrijskih in nizozemskih bankovcev v skupni nominalni vrednosti okoli četrtn milijona dolarjev. Bankovci so iz obdobja 1933–43, torej že dolgo ne veljajo več. Določeno vrednost imajo le za zbiranje.

PRAGA — Okoli 400.000 češkoslovaških državljanov bo letos po posredovanju turistične agencije Čedok preživljalo dopust v skupno 40 državah Evrope, Azije, Afrike in Amerike. Češkoslovaški turisti bodo obiskali med drugim svetovno razstavo v Montrealu in si ogledali Niagarske slapove, obnovljeni pa bodo tudi turistični poleti na Kubo.

MUENCHEN — Z 216 litri piva na prebivalca je Bavarska v svetovnem merilu na prvem mestu. V letu 1966 je dosegla skupna proizvodnja bavarskih pivovar 22 milijonov hektolitrov. Skoraj vse pivo so popili doma.

KAIRO — Ob stroških okoli 88 milijonov dolarjev nameravajo poglobiti in pokonk razširiti Sueski prekop.

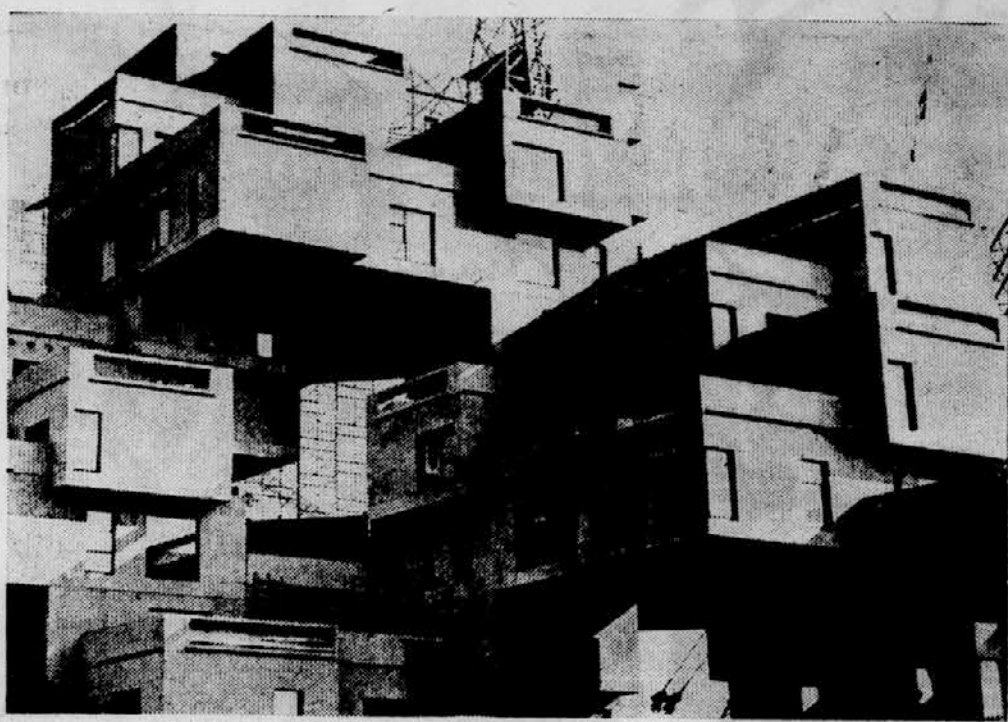
OSLO — Danska, Švedska in Norveška bodo na bliznjem sestanku v Københavnu podpisale sporazum, po katerem bodo smeli ribiči teh dežel loviti v obalnem pasu 4–12 milj v Skagerraku in v severnem delu Kattegata. Sporazum bo veljal 35 let ne glede na morebitno razširitev obalnega pasu oziroma teritorialnih vod drugod po svetu.

PARIZ — Anketa, ki so jo izvedli v univerzitetnih in nekaterih drugih pariskih restavracijah, je pokazala, da porcije sedanjih francoskih študentov znatno manj alkoholnih pijač, kot so jih nekdo njihovi očci. Okoli 70 odstotkov anketiranih študentov je odgovorilo, da pijejo samo vodo. Druge pijače pa so dole naslednje odstotke: mleko 7 in pivu 15, le preostalih osem odstotkov študentov je odgovorilo, da si privoščijo kdaj pa kdaj kozarec vina.

NEW YORK — Sestega februarja se bo začela v mestu Peoria (Allinois) poročna razprava proti Richardu Specku, ki je obtožen, da je v Chicagu zverinsko ubil 8 genčev sile za medicinske sestre.

BUENOS AIRES — Odprava, ki v njej sodelujejo argentinski in nemški znanstveniki, se namerava povzpeti na Aconcagua (6958 m) v Andih. Poglavitni namen odprave so medicinske raziskave v velikih višinah.

BERLIN — Posebni oddelki berlinske prometne policije bodo poslej zasledovali tiste avtomobiliste, ki povzročijo prometno nesrečo in potem pobežejo. V minulem letu je bilo okoli 7200 begov s krivca nesreče.

PAVILJON »HABITAT 67« — ena izmed posebnosti bližnje svetovne razstave v Montrealu — je sestavljen iz 158 družinskih hiš, katerih vsaka ima tudi vrtniček. Novost je namenjena predvsem velikim mestom, kjer je čedalje večja stiska za prostor.

Zimske katastrofe na Baltiku

Med decembrskimi viharji je Baltik najbolj nevarno plovno področje

STOCKHOLM — Nad štirindvajset ur so člani švedske reševalne službe in prebivalci obalnega pasu pri Holmsundu blizu pristanišča Umea spremljali smrtni boj posadke grškega parnika »Sinergasia«, ne da bi mogli priskočiti na pomoč. Ko je bila pomoč še možna, si je Grki niso upali sprejeti, ko pa je besneči orkan s hitrostjo trideset metrov v sekundi vrzel ladjo na čeri, je bilo prepozno. Deset kilometrov dolga veriga čeri Löfv Nyrund se je v tem snežnem viharju spremenila v pravi pekel.

Dvanajst mrtvih mornarjev je naplavilo na obalo, enega so kasneje našli primrznjenega na ograjo razbitega ladijskega krova, dvema je uspelo splavati na otok, vendar nista opazila nekaj metrov od daljane ribiške kočice, ki bi pomagal rešitve, in sta zmrznila, čeprav sta v ledeni decembrski noči videla luči na obali.

Švedi sodijo, da marsikdo podcenjuje nevarnost Baltika v zimskem času. V minulem decembru se je zvrstilo toliko ladijskih katastrof, da se upravičeno vprašujejo, ali niso vzroki še kje drugje, ne samo v neprizanesljivi naravi in v hudem mrazu.

Severni jeleni na progi

Lačnim živalim pomagajo tudi vojaške enote

STOCKHOLM — S skandinavskega severa poročajo o katastrofi, ki ji po obsegu doslej še ni bilo enake. Huda zima z obilico snega in v vmesnih vdori toplega zraka je spravila severne jelene v brezupen položaj. Sodijo, da bo poginilo na deset tisoč živali. To bi pomenilo konec pomembne gospodarske panoge na evropskem severu. Tehničnih pripomočkov za rešitev severnih jelenov sicer ne manjka, vendar so po mnenju gospodarstvenikov predlagi.

Krma severnih jelenov je pod meter debelim snegom, ki ga prepreža zaradi občasnih odjuga več ledenih plasti. Oslabele živali nimajo dovolj moči, da bi skozi te ovire prodre do mahov in lišajev, zato se potikajo po redkih cestah in po železniški progi, ki povezuje Oesterund z Gällivarom in kjer jih vsak vlak povzi nekaj sto.

Marsikje morajo železničarji s sekirami pobiti hudo ranjene živali. Zato imajo vlakove tri ali štiri ure zamude. Železničarji se upirajo takemu pokolu, ob koncu leta so zaradi tega časno opustili železniški promet na progi Arvidsjaur–Jokkmokk. Zvezo med 175 km oddaljenima krajema vzdržujejo avtobusi.

Sestradae živali so tako otepele, da se ne umakajo prihajajočim vlakom ali bližajočim se tovornjakom. Severni živali rejci skušajo s krmo ohraniti vsaj tiste jelene, ki so se rešili k železniški progi. Kaže, da bodo živali lahko tam ostale kakor tri tedne.

Zelenjavni vrt na Luni?

Seveda le pod pogojem, če je v skalovju voda

WASHINGTON — Čez deset ali petnajst let bodo morali na Luni pridobivati iz skalovja pitno vodo in na posebnih vrtnih pridelovalnih potrebno zelenjavo. Tako se v povzetku glasi nedavna napoved harvardskega astronoma dr. Donalda Menzla na letni skupščini ameriškega združenja za napredek znanosti.

Z vrtninami ne bo lahko, kakaj raziskovalci Lune se bodo morali pri izvedbi te zamisli prilagoditi velikim temperaturnim razlikam, ki se gibljejo po dnevi okoli vrelščke vode, v Lunini noči pa zdrknejo do 240 stopinj pod ničlo.

Ker vesoljci ne bi mogli pripeljati s seboj vsega, kar bi potrebovali za daljše bivanje na Luni — misljena so predvsem živila — proučujejo strokovnjaki možnosti za ureditev vrtov. Ameriški raziskovalci delajo že dlje časa poskuse s preprostimi rastlinami in živalmi — je dejal dr. Menzel — ki ugotovijo priti v poštev kot

samo v neprizanesljivi naravi in v hudem mrazu. Brodolom »Sinergasia« ni edina katastrofa v zadnjih tednih minulega leta. V osmih dneh so bile tri grške ladje močno poškodovane ali uničene, prav tako dve nemški ter po ena danska, švedska in finska, pa tudi 10.000-tonski danski tanker, ki je izgubil krmljo in so ga rešili po zares srečnem naključju; trije trajekti so med plavbo iz Nemčije na Švedsko izgubili trinajst novih avtomobilov; vse to se je zgodilo v nekaj dneh.

Švedska reševalna služba je

v tej zvezi objavila nekaj ugotovitev. Baltik je med decembrskimi viharji najbolj nevarno plovno področje na svetu, primerljati ga je močnejše s črni zahodno od Ognjene zemlje na koncu južnoameriške celine. Če se pokvari krmljo, silovit severozahodni nezaščiten žene ladjo proti čerem vzdolž švedske obale. Tiste ladje, ki so ravno še dovolj trdne, da lahko poleti plujejo po Baltiku, pozimi ne bi smele na to področje. Švedi pravijo, da ladje in posadke južnoevropskih in zlasti srednjeameriških ladij niso zadovoljivo opremljene in usposobljene za plovbo po nevarnem

Baltiku. Razmeroma največ

Artev zahteva mraz, ker mornarji pogosto nimajo niti premišljenih niti predvsem trome varujočih oblek. Nobeden izmed najdenih mrtvih grških mornarjev ni bil običen primerno za nordijsko podnebje.

Nadaljnja ugotovitev: kapitani delno poškodovanih ladij si pogosto ne upajo sprejeti ponudene pomoči, v glavnem iz strahu pred stroški, omahujejo med odgovornostjo za posadko in odgovornostjo za ladjo. Marsikaj se skušajo najprej povetovati s podjetjem ali celo z zavarovalnico, ko pa pride odgovor, je po navadi že prepozno za rešitev posadke in ladje.

Stare ladje, prešibiki stroji, pomanjkljivo znanje o plovni razmerah — celo malokateri kapitan ve, da švedski reševalci delajo zastoj, samo prevoz ladje na varno je treba plačati — so poglavitni vzroki neskončne verige ladijskih katastrof na Baltiku.

Velik hotel nad morjem?

Stavba za 1800 gostov

AMSTERDAM — O zamisli, ki naj zagotovi ljudem na dopustu »povsem nov počitniški občutek nad vodno gladino in pod njjo«, piše glasilo nizozemskih gostincev »Hotel-Review«. Mednarodno združenje, katerega ime za sedaj še ni znano, naj bi zgradilo sredi Severnega morja veliko hotelsko stolpnico.

Načrte za stavbo, ki bi stala izven obalnega pasu in nacionalnih carinskih določi, sta pripravila britanski arhitekt Woodboom in Silvermoor. Za gradbišče predlagata razmeroma plitvo področje v Severnem morju, na primer Dogerske sipine. Betonski temelji na morskem dnu bi nosili osem močnih stebrov, na katerih bi se začelo katik dvajset metrov nad morskogladino hotelsko poslopje, ki bi lahko sprejelo 1800 gostov.

»Nedvomno bi imel turistični obrat izven pristojnosti obalnih džel tako poslovne kakor številne druge prednosti.« ugotavlja glasilo nizozemskih gostincev. »Seveda ne gre zgolj za luksuzni objekt, marveč za hotel, ki bi bil dostopen tudi manj počitnim ljudem. V štirih izmed osmih stebrov bi bila dvigala, ki bi prevažala turiste tako navzgor do restavracij in razglednih ploščadi na vrhu kakor tudi do razglednih celic ob morskem dnu. Na hotelski strehi bi bila razen helikopterskega pristajališča tudi terasa za sončenje. Med stebri nameravata arhitekta urediti vsem potrebnim opremljenim stanišče. V hotelski stolpnici bi bile razen gledališča, kina in knjižnice tudi telovadnice, dvorane za tenis in kopališče z morskim savno.«

Vesoljske raziskave na morskem dnu
Znanstveniki nemškega zavoda za letalstvo in vesoljske polete pripravljajo za leto 1967 daljše raziskave na morskem dnu blizu Helgolanda. V ta namen se bo spustil na dno v globini 60 m podvodni laboratorij, dolg devet, širok 2,5 m in težak 20 ton, ki ga bodo ovrli v kabl s koptega oskrbovalni z zrakom in z električno energijo. Sodelavci z zavoda za letalsko medicino in helgolandskega naravoslovnega inštituta bodo več mesecev živeli in delali v podvodnem laboratoriju. Kakor pri podobnih ameriških poskusih bodo tudi v tem laboratoriju ustvarili breztežno stanje, da bi ugotovili njegov učinek na vesoljce. Hkrati bodo naravoslovci proučevali živalstvo in rastlinstvo v Severnem morju.

Nagel pregled krvi

V ZDA in v Angliji preiskujejo napravo, ki daje v minuti ugotovi krvno skupino (A, B, O) in krvni faktor. Po mnenju strokovnjakov bo minilo morda še leto dni, preden bo naprava delovala tako zanesljivo, da ne bo več treba laboratorijsko preverjati njenih ugotovitev.

Priprave na „Expo 67“

Na svetovni razstavi bo sodelovalo 70 dežel

MONTREAL — »Človek in njegov svet« je geslo svetovne razstave, ki jo bodo 28. aprila odprli v Montrealu. Sprehod po gradbišču počasi obiskovalca, da se pripravi na nekaj velikega. V Lovrenčevi reki so našli umetne otoke, vodi se istrgali 408 ha zemlje, potrebna sredstva (400 milijonov dolarjev) so prispevale kanadska vlada, provinca Quebec in mesto Montreal. Na razstavi bo zastopanih 70 dežel z vseh koncev sveta.

Expo 67 v Montrealu je prva svetovna razstava, prirejena po poblasti mednarodnega urada na severnoameriški celini, je zapisano v reklamnem prospektu. »Narodi sveta se bodo zbrali, da bi izprizili svojo vero v človeštvo in njegove dosežke, nade in prihodnost. To bo dobilo svoj izraz zlasti v sistem delu, kjer bodo paviljoni posvečeni znanosti in raziskavam, modernemu življenju, umetnosti in industriji, skratka človeškemu napredku na skoraj vseh področjih.«

Osrednji del bodo tri skupne tako imenovani dvorani poglavitnega motiva. V njih naj bi bilo zastopano vse, kar je človek ustvaril doslej in kar upa doseči v prihodnje. »Habitat 67« bo ponašal razdelitev človeških bivališč v velikih mestih, kjer je spričo naraščajočega prebivalstva čedalje večja stiska za prostor.

Paviljoni narodov in dvorane kanadskih provinc zraven osrednje stavbe »Habitat 67« bodo med poglavitnimi objekti svetovne razstave. Prireditelji bodo poskrbeli tudi za razvedrilo. V ta namen urejajo zabavišni park »Veseljce do življenja«. V okviru razstave gradijo tudi stadijon, ki bo imel 25.000 sedežev.

Švedi, zobje in fluor

Medicinski raziskovalci so še vedno različnega mnenja o rabi fluora za zaščito zob pred gnoblo. Na Švedskem so prepričani o učinkovitosti fluora, zato nameravajo stockholmskim otrokom pri šolski malici dajati kose kruha s prinesjo kostne moke, ki vsebuje fluor. Kostno moko dodajajo navadni krušni; moki zato, ker je v njej razen kalcija, fluora in fosfora še več drugih snovi, ki krepijo in ohranjajo zobno sklenino. Ta kruh ni po okusu nič drugačen od navadnega. Med daljšo preizkušnjo so ugotovili pri otrocih, ki so redno jedli ta kruh, za 35 odstotkov manj piskavili in gnilih zob kot pri drugih, ki ga niso dobili.

Računalnik piše za slepe

Specializirana tiskarna za slepe v Louisville (Kentucky) je začela z elektronskim računalnikom prenašati angleška besedila v Braillovo pismo. Naprava prepisuje nad tisoč besed v minuti. V »pomni« elektronskih možganov je vstavljen 46 znakov (abeceda, ločila, številke) ter 183 posebnih okrajšav in zložen. Stroj najprej prenese besedilo na preluknjane kartončke, nato pa jih spremeni v Braillovo pismo.

KOLO ZA MLADE INVALIDE — Na takem pokrovnem kolesu se lahko vozijo otroci, ki so prišli na svet s prekratimi ali z deformiranimi rokami. Oče deklice na sliki, strojni konstruktor iz Kölna, pripravlja načrte za serijsko proizvodnjo takih biciklov.

Francoski „zakon tišine“

Sirene je dovoljeno vključiti enkrat mesečno

PARIZ — Policijski prefekti francoskih okrožij so prejel okrožnico s podrobnimi navodili za »vsestranski boj proti hrupu, ki ogroža še poslednje ostanke zasebnega življenja zlasti v vele mestih. Okrožnica z naslovom »Zakon tišine« — le-ta vsebuje v glavnem sedem navodil — bo v bližnji prihodnosti začela veljati po vsej Franciji.

Eno izmed določil pove, da je v prihodnje prepovedano vsakršno javno obveščanje s glasnimi klici, s petjem, s trobento in z drugimi glasbami. Izjemoma je dovoljena tradicionalni poklicem, katerih izvajalci hodijo od hiše do hiše in z značilnimi klici obveščajo stanovalce in gospodinjstva, na primer zbiralec čun, steklenice in druge šare, brusilce škarij, popravilcem dežnikov idr.

Popravila avtomobilov in drugih motornih vozil so prepovedana v dnevnem času izjema so primeri, kadar bi tako delo oviralo promet. Industrijski obrati na določajo delovni čas v soglasju s krajevnimi oblastmi. Igranje razna glasbila je v stanovanjih dovoljeno le v primeru, če to ne moti sosedov in če z njihove strani ni pritožb.

JOHN CREASEY

Scotland Yard v škripcih

40. nadaljevanje

Rad bi vas še opozoril, da lahko dobite v vezah ob vhodih prospekte, in predlagam vam, da jih vsak vzame s seboj toliko, da jih bo razdelil po vsej ulici. Na ta način bi morali pokriti ves London, pa še bi nam jih nekaj ostalo za gospode iz notranjega ministrstva.

Gromki smeh, ki je pozdravil to domislino, ni bil sprošen; imel je grozljiv prizvok.

»V dvorani je tudi Pauline Weston.« Pokazal je sporočilo Sloanu, ki je prikladal. Chatworth je tako pozorno gledal proti odru, da ni ničesar opazil. Roger je s pogledom iskal može z Yarde in kmalu jih je opazil nekaj v bližini. Brammer je sedel pri mizi za novinarje, pred govorniki.

Ob vseh vhodih so stali policisti v uniformah ali detektivih.

»Zagotovi nameravamo,« je govoril Hawthornson, »kaj naša podpora naši kampanji, s katero bomo izbrisali nasilje z obličja tega velikega mesta — in te velike države. Vendar ne bi rad kradel ne časa še besed svojemu prijatelju siru Nevillu Hannu-Gorlayu, poslancu za okrožje...«

Njegove zadnje besede so se razgubile v oglušajočem ploskanju in življanju. Hann-Gorlay je vstal. Pogledal je Ruth. Dvignila je glavo in se mu nasmešnila. Vsakogar, kdor je videl njen obraz sredi bleščečega kroga svetlobe, je morala prevzeti njena lepota. Zdelo se je skoraj, kot bi bil Hann-Gorlay docela odvisen od nje ne podpore.

Hann-Gorlay je stopil naprej. V njegovem glasu in obnašanju je bilo nekaj magičnega. To je bil rojen govornik, ki mu je dano, da razgiblje deset-tisočglave množice. Njegove besede so bile preproste in učinkovite, v nekaj minutah je popolnoma obvladal vso velikanško množico v dvorani. Besede so bile razmeroma nepomembne, toda s skrbno in merjenim odtokom glasu, s prefinjenim podarkom je znal viliti življenje vsaki posebi.

...in nikar ne pozabimo tistih, ki so žrtve teh napadov. Ena je biti usmiljen, odpustiti tistim, ki grešijo, ravnanje s temi vrati, kot da so bolniki, ki se nam morajo smiliti. Nekaj povsem drugega pa je pozabiti na trpljenje in stisko tistih, ki je izgubila moža — otroka, otroka, ki so ga oropali trdnega življenjskega vodstva in očetovske ljubezni...«

Lahko bi vam pripovedoval pretrpete zgodbice o moških in ženskah, ki so bili nekoč krepki in zdravi, z lepo prihodnostjo pred seboj ter z ženo ali možem, z družino, ki bi delala to prihodnost z njimi; moški in ženske, ki so se znali

smejati, prav tako, kot ste se smejali v nočjo. Videli sem jih potem, ko so jih napadli ti misli divjaki in jih pretepli do nezavesti. Zdravi možje, polni volje do življenja — nenadoma na pol paralizirani. Razumni možje so nenadoma postali bebi. Stare ljudi, ki so jih divjaki napadli na jasan njihovega življenja. Mlade ljudi, ki so jih zahrbtno pretepli, tako da niso poškodovani le po telesu, marveč se bodo vse življenje z grozo spominjali udarcev, ki so prileteli iz teme...«

V dvorani je bilo tiho kot v cerkvi. Nihče se ni zganil. V mogočnem prostoru se je razlegel samo govornikov glas.

»No, in kaj zahteva naša organizacija,« je nadaljeval Hann-Gorlay. »Nič drugega kot zaščito za naše žene, otroke in nase. To je osnovna dolžnost države, to...«

Ploskanje se je vilo preko ploščadi kot hudournik in z ničimer ga ni mogel zaustaviti. Bil je zelo blid in z obraza mu je bilo mogoče razbrati, da je napet do skrajnosti; tudi Ruth je bila nemirna. Dlje ko je Roger opazoval in poslušal, bolj se mu je zdelo, da je Hann-Gorlay v tran su, da z vsem sroem verjame v vse, kar govori.

Ploskanje je naposled prenehalo in govornik je nadaljeval:

»Je mar preveč, če zahtevamo, da se je tem oboroženim zverinam treba postaviti po robu z orožjem? Sili s silo? Naj mar mirno čakamo in gledamo, kako pobijajo naše policiste — naše zveste, lojalne, pogumne prijatelje v modrem? Ali naj...«

Spet so se njegove besede razgubile v burnem ploskanju; nekateri ljudje so se celo dvignili in glasno vzklikali.

»Dajmo tem ljudem orožje, pa bodo lahko branili sebe in nas — lahko bodo zavarovali našo lastnino. Toda to nam ni dovolj, hočemo še več. Tam kjer je danes en, neoborožen policist — morata biti jutri dva, oborožena...«

Spet je moral čakati, da se je poleglo navdušenje.

»Zato pozivamo k pridobivanju novih ljudi za policijo in prepričani smo, da nas bodo ljudje z vsem sroem podprli, ko bo do videli, da so se naposled tudi oblasti lotile tega strašnega problema z vso zavestjo, ki jo terjajo sedanjí položaj.«

Občinstvo se je popolnoma prepustilo magičnemu vplivu osebnosti Hannu-Gorlaya; če je hotel, je zavladala v dvorani smrtna tišina, če je hotel, so navdušeni ploskali, se glasno smejali ali se škodočljivo rešali; skratka dajali so mu, kar koli je hotel.

Njegov glas je zvenel vedno močnejše in zdelo se je, da je tudi sam zrasel. Sredi popolne tišine je vzkliknil:

Ura šteje prebivalce

ZDA: pred koncem leta 200 milijonov ljudi

WASHINGTON — V prostoru ministrstva ZDA za gospodarstvo so pognali uro, ki bo na podlagi statističnih podatkov in napovedi zaznamovala rast ameriškega prebivalstva v prihodnjih letih in desetletjih. Sestavlja jo več številčnic, katerih vsaka je priključena na enega izmed števec. »Uro prebivalstva« je mogoče vsak trenutek prilagoditi novim statističnim in drugim podatkom. Zdal zaznamuje ura vsakih 8,5 sekunde po eno rojstvo in vsakih 17 sekund smrt. Vsako podružno minuto se kdo prišel vsakih 23 minut kar prebivalec zapusti ZDA. Osrednji števec, ki registrira čisti prirastek ameriškega prebivalstva, se vsakih 13,5 sekunde premakne za enoto.

Nova »ura prebivalstva« je začela pri številu 197.346.000 prebivalcev. Nadomestila je svojo predhodnico, ki je bila začela šteti ob številu prebivalstva 118 milijonov leta 1926 in ki je do nedavnega zaznamovala 133 milijonov rojstev, 62 milijonov smrti in priselitveni presežek približno osem milijonov ljudi. Leta 1963 je pokazala 190 milijonov, že 23 mesecev kasneje pa se je število prebivalcev ZDA zvišalo za nadaljnjih pet milijonov. Statistiki napovedujejo, da bo nova ura še pred koncem leta 1967 zaznamovala 200-milijontega prebivalca ZDA.

Duševno delo — hitrejši utrip

Duševno delo pospešuje srčni utrip. Število utripov se zviša zlasti takrat, kadar je treba odločiti o pomembni zadevi. Podatke za to ugotovitev je zbral prof. Preuschen, ravnatelj Max Planckovega inštituta za kemijsko delo in tehniko v Bad Kreuznachu. Po sodobnem merilnem postopku je profesor preiskoval ljudi na raznih delovnih mestih. Zaradi napake pri obračunu se je nekemu nameščencu zvišal srčni utrip za deset do petnajst udarcev v minuti. Tak je ostal tudi po delu in vso noč; normalen je postal šele naslednji dan, ko je nameščeneč odkril napako.

Sesalnik na baterije

Na ameriškem trgu so se pojavili sesalniki za prah, ki zanje ni potreben kablski priključek na električno omrežje. Energetski vir sedem kilogramov težkega gospodinjstva pripomočka je osem baterij (nilekij kadmijs), ki ob enkratni polnitvi šenejo motorček do 25 minut. Baterije, ki se polnijo čez noč, so majhne, lahke in trpežne.

AVTO — MOTOR — STROJ

ZAGREB, PREDSTAVNIŠTVO LJUBLJANA

za veletrgovino, malo prodajo, posredništvo zastopstvo inozemskih in domačih firm, Za greb, »MAJA 1945« št. 21/III, predstavništvo Ljubljana, Luize Pesjakove (brez številke) tel. 315-339, 311-845

Po statutu podjetja čl. 178 in 179 razpisuje

javni natečaj

za naslednji prosti delovni mesti:

SAMOSTOJNEGA KOMERCIALNEGA REFERENTA

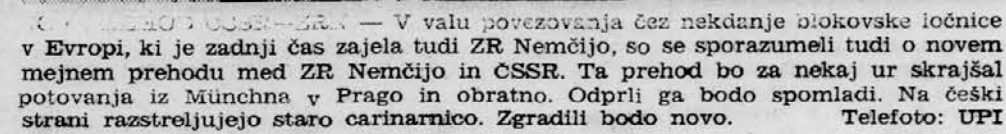
— potrebna je višja strokovna izobrazba in delovni staž nad 5 let s področja komercialno strojne stroke

KOMERCIALNEGA REFERENTA

— potrebna je srednja strokovna izobrazba in delovni staž do 3 let s področja komercialno avto stroke

HUDA PROMETNA NESREČA NA FILIPINIH — 72 kilometrov južno od Manile sta trčila dva avtobusa in oba trešila v 38 metrov globok prepad. Po uradnih poročilih je bilo najmanj 45 mrtvih, medtem ko čapornisi poročevalci zatrjujejo, da je bilo smrtnih žrtev več kot sto. Avtobusa sta bila v koloni vozil s katoliškimi verniki, ki so šli na neko slovesnost.

[illegible]

V nekaj vrstah

SOSTANJ

Upokojencev so se spomnili — V skrb za starejše ljudi je šloštanjsko društvo upokojencev na Silvestrovo obiskalo svoje bolne člane in jih obdarilo z nekaj denarja. Nekdanji članov delovnega kolektiva pa se je spomnil samo lesnoindustrijski kombinat in jih obdaroval s po 5000 S din. Društvo je ta kombinat dal 18 kvadratnih metrov desk za obnovo podov v stari občinski hiši, kjer si društvo ureja svoje prostore.

GORNJA RADGONA

Aktelja sekretariata za zdravstvo in socialno varstvo SRS — Tudi v gornjeradgonski občini so se lotili preučevanja varstva in vzgoje tistih otrok in starejših ljudi, katerih starši oziroma hranitelji so na delu v tujini. V akcijo republikanske sekretariata so vključili vse krajevne skupnosti, ki bodo izpolnile pripravnice za vse več kot 60 let stare ljudi naprej. Pripravnice bodo izpolnili tudi v šest otroških vrtih in dvanajstih osnovnih šolah.

SLOV. KONJICE

Denar za izobraževanje — Občinski sindikalni svet je pred kratkim razpravljal o letošnjem finančnem načrtu. Zavzel se je, da bi v prihodnje namenili več denarja družbeno-ekonomskemu izobraževanju članov sindikalnih organizacij, in sicer v obliki sofinanciranja sindikalnih šol, raznih seminarjev in predavanj. Predlagali so, naj bi pri OSS ustanovili stalno službo pravne pomoči.

MARIBOR

Pri Stavbarju manj stanovanj? — V tem mariborskem gradbenem podjetju, ki zvečne zida stanovanja, so lani prodali več kot 500 stanovanj. Za letos kaže slabše. Vsa zadnja leta so namreč sezidali po približno 800 stanovanj, letos pa naj bi jih kakih 550. Zategadelj bodo proste zmogljivosti preusmerili.

Ribe — V petek so v ribarnici »Pomurke« na Vodnikovem trgu prodali okrog 200 kilogramov raznih vrst morskih rib.

Selive — Kriminalistična služba uprave za notranje zadeve Maribor se je v petek preselila iz Slovenske 21 v Maistrovo ulico 2. Od sobote bodo uradovale že v novih prostorih.

Priprave za FIS I-A — V petek so na Trgu svobode v Mariboru začeli urejati prostorov za otvoritev mednarodnega smučarskega tekmovanja FIS I-A za ženske, ki bo 22. in 23. januarja na Pohorju.

SEŽANA

Proč vržen denar — Odsek glavne ceste Ljubljana—Trst nasproti mehanične delavnice Avtoremonta je bil poln luknenj. Pred kratkim so pripeljali grobo asfaltno prevleko, jo nasuli v dolžini 150 m in meter široko, in sicer kar na mokro podlago, prevleko zvaljali in delo je bilo opruženo. Asfalt je začel takoj razpadati. Vsak dan ga je manj. Naj se povemo, da je asfaltna podlaga stala najmanj kakih 100.000 S dinarjev.

JESENICE

Program varstvenih del v Gornjesavski dolini pripravljajo — Podjetje za urejanje hudoimov pripravlja program del na področju jeseniške občine. Izdelali bodo tudi karto varovalnih območij in predlagali občinski skupščini, da bi za to sprejela ustrezen predpis. Določili bodo območja, na katerih bo prepovedano sekati drevje.

NOVO MESTO

Predavanja — Občinski odbor SZDL in zavod za izobraževanje kadrov ter produktivnost dela sta organizatorja mnogih predavanj po novomeški občini. Ta mesec bodo predavali obiskali Skočjan, Senjerner, Žužemberk, Drvar, Stražo, Dolenski Toplice in Prečno. Govorili bodo o kmetstvu, zdravstvu in vzgoji, razen tega pa bodo tudi poslušala predavanja.

Smučarski tečaj — Kakor vsako leto, bo osnovna šola Katje Rupene tudi letos organizirala smučarski tečaj, za katerega se je doslej prijavilo že 220 šolarjev. Tečaj bo med zimskimi počitnicami in bo ga vodilo 15 ljudi. Sedemnajst najboljših smučarjev bo šlo še na tečaj v Črmošnjice.

Zanimanje za slabe filme — Zavod za kulturno dejavnost je, ko je izračunal obisk gledalcev v kinu »Krišak«, prišel do žalostnih ugotovitev: največ zanimanja je za kavgovke in indijance. Dveh filmov o Winnetouju — Slovo velikega poglavarja in Labirint smrti si je ogledalo 3953 oziroma 3396 gledalcev, revolveršarja Časa grande pa 3401 gledalec. Fellinijeva »Družinska kronika« je privabila le 660 ljudi.

RAVNE NA KOROSKEM

Obisk angleških otrok — Skupina angleških fantov in deklet je v petek obiskala ravensko gimnazijo, kjer jih je sprejel ravnatelj Tone Gojčar. Ogledali so si tudi dom telesne kulture, študijsko knjižnico in nekatere druge ustanove. V domu železarjev jim je predsednik občinske skupščine Ravne Franc Fale priredil kosilo. Popoldne so obiskale mednarodno likovno razstavo »Mir, humanost in prijateljstvo med narodi« v Slovenjem Gradcu.

Petrol: dobave še niso redne

Bencin, plinsko olje in mazut iz Trsta

Potrošnja bencina, olja in mazuta se je močno povečala, dobave pa še niso redne. Zato so bili pri »Petrolu« prisiljeni, da so uvozili goriva iz Italije, iz Trsta. Le tako se jim je namreč posrečilo prebroditi težave s preskrbo, ki so se začele že konec oktobra in stopnjale konec leta. Tako v Sloveniji ni bilo čutili pomanjkanja gospodinskega olja, kot n. pr. v Srbiji in Makedoniji.

CELJE

Do pomladi »Ljudski magazin« v celoti prenovljen

Med novoletnimi prazniki je začelo gradbeno podjetje Remont iz Celja obnavljati notranjost trgovske hiše »Ljudski magazin«, ki je trenutno zaprta. Do ponedeljka bodo opravili vsa tista dela v vrtnih nadstropjih, ki bi sicer morala redno delo trgovine. V ponedeljek bodo odprli pritične prostore in I. nadstropje, vtem ko bodo v II. nadstropju nadaljevali z obnovitvenimi deli. Ko bodo tu opravili, pride na vrsto II. nadstropje, kot zadnje pa še pritličje. V treh mesecih bodo tako postopno, ne da bi preveč trpelo poslovanje te največje blagovnice v mestu, le to temeljito prenovili. V vseh nadstropjih bodo zamenjali tla, urejena bo sodobnejša razsvetljava in zamenjana vsa oprema s sodobnejšo. Za malenkost bodo prodajne površine v »Ljudskem magazinu« tudi povečali.

»Robin Hood« najbolji obisk

Po podatkih celjskega kinopodjetja je bil v letu 1986 v Celju najbolj obiskan ameriški film »Robin Hood« s skupno 19311 gledalci. Drugi najbolj obiskan film lanskega repertoarja je bil francoski film »Vitez de Pardalane« (9341 gledalcev), tretje mesto pa zavzema jugoslovansko-nemški film »Slovo od velikega poglavarja« z 9240 obiskovalci.

NA POLZELI RASTE NOVO NASELJE — Zategadelj je žalski Savinjski magazin tamkaj odprl samopostrežno trgovino, Alojz Cimperman pa prodajalno mesa.

Trije novi mostovi

Zgradili jih bodo letos v Celju

Pravo naključje je, da bodo letos gradili v Celju kar tri nove mostove. Vsa zase je doslej predstavljal za normalno razvijanje cestnega prometa resno oviro. Doslej zaradi različnih okoliščin ni prišlo do novih gradenj.

Most (lesene konstrukcije), ki so ga pred leti kot provizorij zgradili čez Savinjo v Čopovi ulici, je odslužil. Lani proti jeseni so most zaprli za ves promet, razen za pešce. Naselje Liscen na desnem bregu Savinje pa je tako ostalo precej odrezano od matičnega naselja Otok in bližnje zveze z mestom.

Na Ljubljanski cesti predstavljajo zaradi prometne varnosti most čez Ložnico ozko grlo. Prav na mostu se cestistiže vozi in ta okoliščina je doslej potrovala že številnim prometnim nesrečam, tudi takim s smrtnim izidom. Med neizbežnimi je tudi most čez Voglajno na Teharski cesti, zakaj zaradi hudega regulacije Voglajne pač ni kazalo na tem mestu zgraditi trajnega železobetonskega cestnega mostu.

No, sedaj je z regulacijo Voglajne že tako daleč, da je prišel na vrsto zadnji odsek in s tem tudi most, ki pa ne bo stal tam, kjer je sedanj. Temeljno jamo za opornike novega mostu čez Voglajno so že izkopalni na suhem med tovarno perila Toper in sedanjo Teharsko cesto. Na tem prostoru bo namreč potekala bodoča struga Voglajne. Zaradi vodnih regulacijskih del na Ložnici (razširitev struge) bodo sočasno zgradili tudi novi most čez Ložnico na Ljubljanski cesti in s tem bo odpadlo tudi ozko grlo na tem delu mestne vpadnice.

Most čez Savinjo v Čopovi ulici bi sicer prišel na vrsto šele prihodnje leto. Ker pa nameravajo začeti z gradnjo stopnic ob Partizanski cesti v Liscen, se je s tem povečal tudi interes za gradnjo mostu čez Savinjo. Gradbeno podjetje, ki bo to gradilo (vse kaže, da bo to Ingrad), bi v nasprotnem primeru moralo voziti vse gradbene pripomočke po velikem ovinku skozi mesto in to pod po cesti na desnem bregu Savinje proti Liscen. Izguba na času in denarju bi bila velika. Ingrad je zato pripravljen na račun komunalnega prispevka že letos sofinancirati gradnjo novega mostu čez Savinjo.

F. KRIVEC

Nova knjiga o Pohorju

V začetku februarja bo turistično društvo v Ljubljani na Pohorju izdalo publikacijo »Turizem na Pohorju«. Delo bo vsebinsko bogato, saj so delujoči s prispevki znani turistični delavci in kulturni delavci Slovenije. Z vidika slovenskega in jugoslovanskega turizma bo prikazal Pohorje pred sedmimi turistične zveze Slovenije dr. Danila Dougan. Ing. Marjan Šterbenec piše o turistično-urbanističnih zasnovah na Pohorju. M. Šostarič govori o kulturno-gospodarskih spomenikih in naravnih lepotah Pohorja, dr. Sergej Vršič pa o pomenu teh spomenikov v službi turizma. Vse prispevke so objavili v anu turističnih delavci iz Maribora: inž. Josip Teržan, inž. Friderik Degen, prof. J. Šumiljak, Franjo Novak, Marjan Kožuh, Herman Weiss, Franc Čop in Otmir Cvim. Milani Zevart pripravljajo študijo o pohorskih borih in herojih v NOB.

V publikaciji bodo objavljene tudi prispevki občinskih skupščin ki so ob pohorskem gorskem masivu. F. S.

„Izgnanci smo se predolgo skrivali“

»Obzorje« bodo izdala knjigo »Slovenski izgnanci v Srbiji 1941–1945«

Marca letos bo izšla knjiga »Slovenski izgnanci v Srbiji 1941–1945«, ki jo je uredil in zanjo napisal uvod ter tudi največ lastnih doživetij znani celjski družbeni delavec in književnik Fran Roš, pozneje pa še ena z naslovom »Kronika ljudske solidarnosti«. Vprašal sem ga o tem.

— Mariborska založba Obzorje bo izdala tvojo knjigo »Slovenski izgnanci v Srbiji 1941–1945«, ki je že v tisku. O slovenskih izgnancih v Srbiji, na Hrvaškem in v Bosni so že veliko pisali, največ v lokalnih publikacijah na Stajerskem. Tudi ti si precej prispeval. Ti spomini in pričevanja pa so raztresena in je prav, da jih nekdo zbere v knjigi ali ne? Pa tudi naša mladina naj bi se podrobneje se seznanila s tako in podobno literaturo iz vojnih let.

— Tako knjiga in tudi pisanje o tej tematiki bo koristno, saj smo se izgnanci predolgo skrivali, kakor da bi nas bilo celo sram pečata, ki so nam ga dali nacisti, ko smo postali prve žrtve njihovega terorja na Slovenskem. Ta dejstva so pri nas prezirali. Naša mladina naj ob tem spozna namere fašizma, navduši pa naj se tudi za brutalno in enostransko naših narodov v dejanjih, ob hudih preizkušnjah.

— Kako bo vsebinsko in oblikovno urejena knjiga, ki bo govorila o trnovi poti naših ljudi, ki so jih nacisti napravili načrtno zbirati z evropskega zemljevida, pa so jih srbski bratje med okupacijo obvarovali najhujšega, da so se lahko čez štiri leta skoraj vsi vrnili v osvobodeno domovino?

FRAN ROŠ

— Knjiga je razvojno in časovno razporejen prikaz dogodkov. Pripovedujejo ljudje, ki so prikazane dogodke osebno doživljali, tako boje slovenske čete 1941, Kragujevac, Kraljevo, slovensko brigado v Srebru idr. V Srbiji je padlo okoli 300 Slovencev na partizanski strani! Ze leta 1941 jih je bilo v partizanskih enotah okrog 100, to je poltrudi odstotek vseh. Doma na Slovenskem bi jih leta 1941 ob istem odstotku moralo biti 21.000, pa jih je bilo šele 1000. Leta 1944 je število slovenskih borcev v Srbiji doseglo 600, kar nad 10 odstotkov vseh izgnancev! Srbi so prikazani v zelo lepi luči, čeprav nič idealizirani. — Letos je v načrtu še ena knjiga z naslovom »Kronika ljudske solidarnosti«, ki naj

bi izšla v slovensčini in srbohrvaščini in bi jo izdala časopisno podjetje »Pobeda« v Kruševcu. Obsegala naj bi spomine slovenskih izgnancev gostov in srbskih gostiteljev in na koncu se seznan slovenskih izgnancev v Srbiji. Kaj ti je znanega o tej knjigi, ki naj bi bila plod vzajemnega dela?

— Kar zadeva »Kroniko ljudske solidarnosti« so dali zanj ponudbo Srbi v pogovoru z našimi novinarji, ki za mojo knjigo kaže se vedel niso. V Celju je bila pred nekaj dnevi seja muzealcev NOB Slovenije in naših novinarjev v zvezi s to knjigo. Sklenili so, da bodo gradivo poskušali zbrati do konca leta 1987 in ga nato urediti in dotiskati v letu 1988, torej šele čez dve leti. Moja knjiga pa bo verjetno v pol leta razprodana. Vseeno navaja, da bo tu sodelovalo 250 Slovencev in 250 Srbov, kar je seveda nemogoče izdati v eni sami ediciji. Tudi to knjigo naj bi izdala založba Obzorje in ne časopisno podjetje »Pobeda« v Kruševcu. V pripravljani odbor za to knjigo sem bil doležen, da bom zanj predložil gradivo, zbrano že za prvo knjigo. V njej bodo prispevki iz Maribora, Ptujja in z Gorenjske, predvsem pa zapiski tistih, ki so največ doživeli in snali to tudi napisati. Brez teh bi nova knjiga mogla le malo povedati. Tako bo »Kronika« bolj ali manj nadomestila ponatis prve knjige.

VLAĐO KLEMENČIĆ

Močno gozdno-lesno industrijsko podjetje

GG Nazarje in LIN Nazarje sta se združila v eno podjetje

Delovna kolektiva Gozdnega gospodarstva Nazarje in Lesne industrije Nazarje sta se pred kratkim na referendumu odločila za združitve v eno močno gozdno-lesno industrijsko podjetje, in sicer s 1. januarjem 1987. Da je bila združitve res izraz teženj obeh kolektivov, je pokazal tudi referendum, na katerem je glasovalo več kot 90 odstotkov zaposlenih v obeh delovnih kolektivih za združitve. Novo združeno podjetje bo zaposlovalo blizu 1.800 ljudi. Združitve je tudi velikega pomena za uvedbo enotnega režima v gospodarjenju z gozdovi in izkoriščanja lesne mase v občini.

Kot posledica integracije nastopajo zlasti ugodni finančni efekti predvsem zaradi skupnega vlaganja kapitala, ki ga bo močno vložiti v takšne investicije, ki bodo prispevale k znižanju sedanjih stroškov za izkoriščanje gozdov. Z vloženimi investicijami bo močno zagotoviti v bodoče lesni industriji potrebno surovino ob najnižjih možnih proizvodnih stroških. Predvsem velja omeniti vlaganja v izgradnjo gozdnih cest. Sedanja gostota je le

0,44 km na 100 ha. Da bi dosegli gostoto vsaj 1 km na 100 ha, bi bilo treba zgraditi 92 km novih gozdnih cest. S tem bi se odprli še nekateri nedostopni ali pa slabo dostopni gozdni kompleksi. S skupnim vlaganjem sredstev menimo, da bo plan izgradnje gozdnih cest mogoče uresničiti že v petih letih. Z izgradnjo gozdnih cest bi se močno zboljšala tudi kvaliteta lesa in pa stroški spravila. Kakorjamo, da bo letni prihranek znašal več kot 250 milijonov starih dinarjev. Če letni letni finančni efekt (kot posledica integracije) naj bi dosegel znesek nad 400 milijonov starih dinarjev. Z vlaganjem novih investicij in aktiviranjem že vloženih investicij pa bi finančni efekt dosegel v nekaj letih več kot 700 milijonov starih dinarjev.

Novo mesto: velike zaloge

Dokaj pa so se zvišali osebni dohodki

Nekoliko pozno, šele ob koncu leta, so odborniki občinske skupščine Novo mesto dobili pregled gibanja gospodarstva v treh trimesecjih lanskega leta. V podatkih pa so nekatere pokazatelj, ob katerih se morajo samoupravni organi ob pregledu poslovanja v letu 1986 zamisliti ter iskati izhodišča prizadevanj v letu 1987.

Skrb vzbuja podatek, da so bile zaloge surovin, polizdelkov in izdelkov v devetih mesecih po vrednosti večje kot vrednost proizvodnje. Zlasti sta velike zaloge izkazali industrija in trgovina. V primerjavi s istim obdobjem prejšnjega leta so se zaloge po vrednosti povečale za 28, terjatve do kupcev za 50, obveznosti do dobaviteljev pa celo za 53 odstotkov. Pri tem ni moči tudi mimo podatka, da so osebni dohodki zaposlenih porasli za 55, obratni sklad pa le za 15,5 odstotkov. V primerjavi s produktivnostjo bi se smeli osebni dohodki zvišati za okoli 35 odstotkov.

V razpravah so se odborniki ustavili predvsem na dveh problemih, velikih zalogah in neutemeljenem zvišanju osebnih dohodkov v nekaterih delovnih organizacijah, kar ni v skladu z rastjo produktivnosti. Postavlja se vprašanje zalog predvsem končnih izdelkov, ki je bilo treba prikazati ob letnih poslovnih sklepih. Je boja-

zgodov. Z vloženimi investicijami bo močno zagotoviti v bodoče lesni industriji potrebno surovino ob najnižjih možnih proizvodnih stroških. Predvsem velja omeniti vlaganja v izgradnjo gozdnih cest. Sedanja gostota je le

0,44 km na 100 ha. Da bi dosegli gostoto vsaj 1 km na 100 ha, bi bilo treba zgraditi 92 km novih gozdnih cest. S tem bi se odprli še nekateri nedostopni ali pa slabo dostopni gozdni kompleksi. S skupnim vlaganjem sredstev menimo, da bo plan izgradnje gozdnih cest mogoče uresničiti že v petih letih. Z izgradnjo gozdnih cest bi se močno zboljšala tudi kvaliteta lesa in pa stroški spravila. Kakorjamo, da bo letni prihranek znašal več kot 250 milijonov starih dinarjev. Če letni letni finančni efekt (kot posledica integracije) naj bi dosegel znesek nad 400 milijonov starih dinarjev. Z vlaganjem novih investicij in aktiviranjem že vloženih investicij pa bi finančni efekt dosegel v nekaj letih več kot 700 milijonov starih dinarjev.

V perspektivi ima podjetje v načrtu gradnjo novega kemičnega obrata za izkoriščanje vseh odpadkov v lesni obdelavi (36 odst. in odpadkov, ki ostanejo v gozdu (12 do 15 odst.). Omenjene količine so sedaj le delno izkoriščene, pa še to le mehanično. Investicijski elaborat za izgradnjo omenjenega obrata je že izdelan.

Prednost integriranega podjetja so zlasti v močnem formiranju kapitala z investicijskimi naložbami, ki bodo zagotovile ceneno in kvaliteto surovino sedanjim kapacitetam. Zaporedeje investicijskih naložb pa bo moralo biti tako, da bo zagotovilo v prvi fazi ekonomično eksploatacijo gozdov z najnižjimi proizvodnimi stroški, nato pa v naslednje za izkoriščanje odpadkov. R. ZAGER

MARIBOR

Studentske zadeve

Na konferenci zveze študentov na višji pravni šoli v Mariboru so med drugim govorili tudi o tem, da študenti pri pripravi na predavanja, da na imple niso dovolj pripravljeni, ker imajo na voljo zvečinske učbenike, v katerih pa ni sprememb. Reklamo, da bi te zadeve odpravili, če bi se j" že prej lotili. V minulnem obdobju je bilo težljše dela študentov le na posameznih komijah, ki bi morale biti nosilke dejavnosti organizacije so zelo pozno oblikovali. A. G.

Zameti in poledica vse do morja

Na stranskih cestah na Primorskem je zaradi zametov ustavljen promet

KOPER, 6. jan. — Kras, Brkina pa tudi vse območje ob obali je včeraj popoldne in zlasti ponoči presenetil močan snežni met. Ob obali vse od leta 1961 ni zapadlo toliko snega kot včeraj. Vse do morja sega bela odeja, na cestah pa je bila zjutraj poledica.

Koprsko cestno podjetje si že od sinoči prizadeva usposobiti glavne ceste za promet. Zaradi močne burje je zlasti na Krasu in v Brinčinih to prizadevanje malo uspešno. Do popoldneva je bila še vedno za promet zaprta cesta Herpelje—Rupa in Divača—Sežana. Na snežnih plugih, ki so orali to cesto, je burja znova napolnila na nekaterih mestih tudi po več metrov visoke zamete. Dopoldne so na cesto Herpelje—Rupa poslali na pomoč še snežno frezo in tako upajo, da bo do večera tudi ta cesta prevozna.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zimskim rastlinam, saj ga je močna burja sproti stresala z dreves. Prinesel pa je obilo veselja otrokom, ki ob morju le redko vidijo sneg. Voznikom motornih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koperom in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Pobegi po nesrečah

Na celjskem prometnem območju je v treh mesecih pobegnilo 6 voznikov

V minulih treh mesecih je bilo samo na cestah celjskega območja kar šest primerov pobegov voznikov potem ko so povzročili prometno nesrečo. V teh primerih, žal, ni šlo le za navadna trčenja, temveč so pri nesrečah bili poškodovani tudi ljudje. Pri vsem tem pa je vredno vsega obsojanja ravnanje voznikov, ki pobežejo in puste na kraju nesreče poškodovane ljudi.

Organom prometne varnosti navadno uspe že čez dan, dva, izslediti brezbržnega in krutega voznika. Od šestih primerov v zadnjih treh mesecih so skoraj vse izsledili.

Toda, je to dovolj? Mar ni pobeg po nesreči nekaj povesm drugega od ostalih prometnih prekrškov? Take prestopke bi kazalo obravnavati hitreje in kajpak tudi primerno strožje kot je sedaj navada. V nekaterih drugih deželah na primer ukrepa v takih primerih dosti hitreje in strožje. Kadar voznik po prometni nesreči, ki je s sanj zakrivil, pobeže in ne nudi pomoči poškodovanim, mu kot prvi ukrep odvzamejo voznikovo dovoljenje. Šele potlej sledijo ostale posledice. So pa še drugi načini strožjega ravnanja družbe do takih storilcev. Za nekoliko strožji in bolj učinkovit način obravnavanja takih prestopkov se zavzemajo tudi naši prometno-varnostni organi. saj so te vrste prestopki v porastu. F. K.

Snežni zameti na Pohorju

MARIBOR, 6. jan. — Sveže zapadli sneg je povzročil težave v prometu. Na klancih med Mariborom in Slovenskimi Konjicami je bilo zjutraj več zastojev. Zato so prometni organi prepovedali promet s prikolicami in že v Mariboru izločili iz prometne vse tovrstne prikolicami. Zimska služba cestnega podjetja Maribor je dopolnila sporočila, da je zaprta cesta Črna na Koroškem—Šentvid. Tudi cesta od odcepa pod Poštarškim domom na Pohorju iz zgornje postaje Pohorške vzpenjače je bila zaradi snežnih zametov zaprta. To in nekaj drugih cest so vse dopolnile čistili. M. K.

Pomoč milničikov

V šišenski občini so lani — brez zadnjega četrtletja — milničiki posredovali na prvotno občanov v 643 primerih. Največkrat jih je poklicali zaradi neredov in prestopov v gostinšah in na javnih krajih, in sicer 359-krat, 224-krat so morali v akcijo zaradi družinskih sporov in neredov, v 60 primerih pa zaradi nasilne izsilavitve ali vseitve v stanovanja. Prav tako so sodelovali za prekrške prijavili 864 ljudi, ki so kršili javni red in mir. V največ primerih je šlo za nedostojno vedenje na javnem kraju, pretepe in podobno. al

Zima ovira promet

Sneg in led na cestah v vsej državi

LJUBLJANA, 6. jan. — Sneg, ki je včeraj ponoči zapadel, je prekril skoraj vse slovenske ceste. Lahko rečemo, da ni niti kilometra suhe makadamske ali asfaltna poti. Sol, katero so cestarji nasuli na ceste, je snežno odejo spremenila v brozgo, na Primorskem pa se je stopljen sneg spremenil v ledeno glazuro.

Razen ceste na Mangart, ceste čez Vršč in ceste Kalce—Hrušica, ki so zaradi snega neprevorne že dalj časa in pa ceste Litija—Zagorje—Trbovlje, ki še ni popravljena po jenskih poplavih, je zaradi snega zaprta za vozila s prikolicami tudi cesta Ljubljana—Bregana.

Najbrž so neprehodni tudi prelazi čez Ljubelj in Podkonec z avstrijske strani, čeprav Avstrija še niso poslali uradnega sporočila. Mejni prehod na Jezerskem je moč z avstrijske strani prepejati le z verigami.

Slovenske cestne službe opozarjajo na nevarnost poledice na vseh cestah v naši republici, saj se z nočjo lahko sneg strdi v led.

Spog in mraz ovirata promet tudi na mnogih cestah v državi. V Hrvaški je zaradi velikega snega zaprt promet na cestah Karlovac—Jelenje—Reka in Karlovac—Plitvice—Gospic. Na avtocesti Beograd—Zagreb—Ljubljana je promet možen, vendar najbolj težaven je na slovenskem delu.

Tudi črno goro je zajelo slabo vreme s snegom in dežjem. Ob vsem črnogorskem pri morju pihata močna burja, ki ovira promet. Na cestah Murina—Peč in Nikšić—Savnik—Zabljak je promet prekinjen že skoraj dva in pol meseca.

V Sloveniji manj nesreč

V sredo jih je bilo samo trinajst

LJUBLJANA, 6. jan. — Na cestah, ki so poledenele in zelo nevarne, je manj voznikov motornih vozil. Včeraj je bilo na cestah v naši republici samo 13 prometnih nesreč, v katerih sta dva človeka dobila hude poškodbe, 5 pa je bilo laže ranjenih. Skodo so ocenili na 46 tisoč Ndinarjev.

V mariborski bolnišnici je včeraj umrl Vlado Težak, ki je bil zadnji dan lanskega leta žrtve hude prometne nesreče v vasi Bohova. V ponedeljek pa se je na Cobjovski cesti v Ljubljani hudo po nesreči 52-letni Ivan Miheč, ki je včeraj umrl v bolnišnici dr. Petra Držaja.

Na križišču Šmartinske in Savske ceste v Ljubljani je včeraj zjutraj osebn avto, ki ga je vozil Darko Somrak, podrl 54-letnega kolešarja Ivana Magistra. Nesreča se je zgodila, ker je Somrak v križišču izsiljeval prednost pred Magistrom, ki je pripeljal po Šmartinski cesti od Pokopališke ulice. Pri padcu je kolešar dobil zlom lobanje.

Surov uboj brez povoda

Kaznovani nasilneži, ki so na smrt pretepli rudarja

Pred dnevi je večinski senat okrožnega sodišča v Celju obravnaval surov napad na 45-letnega rudarja Antona Ocepka iz Konovega 24 pri Velenju. Trije mladi moški so lani, 7. junija brez vzroka napadli Ocepka, ko se je ob 22.30 uri vračal z dela domov. Poškodovali so ga tako hudo, da je zaradi poškodb čez en mesec umrl v celjski bolnišnici.

Edvard Cigler (27 let), njegov brat Adolf Cigler (24 let) in Ivan Urmav (20 let), vsi iz vasi Orlice pri Ribnici na Pohorju so bili prav tako zaproseni v velenjskem sodišču. Zvečer 7. junija so se vračali s popoldanske

[illegible]

V nekaj vrstah

LJUBLJANA

Osebnostne izkaznice — V dvorani Maksa Perca bodo danes menjali osebnostne izkaznice prebivalcem občine Ljubljana-Center, katerih primki se začne s črkami Di-Dv, E in F.

Rojstva — V vseh ljubljanskih porodnišnicah se je večeraj in predvečerajšnjim rodilo 24 deklet in 26 dečkov.

Poroke — V poročni dvorani ljubljanskega Magistrata se bo danes poročilo 35 parov.

Parkirišča — Projektivni biro Ljubljana bo izdelal načrte za izgradnjo novih parkirišč ob vseh mestnih avtocestah. Razen parkirišč naj bi površje zgradili tudi avtoparlance, priročne servise in okrepčevalnice.

Hoteli le napoli polni — Ljubljanski hoteli so bili večeraj zvečer le napoli zasedeni. Povsod je bilo še dovolj prostora, razen morda v »Turistu«, ki je bil skoraj poln. Receptori so nam povedali, da si obeta več gostov konec meseca, saj se bo takrat (31. januarja) pričelo evropsko prvenstvo v umetniškem drsanju.

Reševalci — Ljubljanski reševalci so opravili večeraj do 21. ure 186 vžganih. Prepeljali so tudi 11 ponesrečenec.

SOSTANJ

Upokojevcem so se spomnili — V skrb za starejše ljudi je sošolsko društvo upokojevcem na Silvestrovo obiskalo svoje bolne člane in jih obdarilo s nekaj denarja. Nekdanji članovi delovnega kolektiva pa se je spomnili samo lesnoindustrijski kombinat in jih obdaroval s 5000 S din. Društvo je ta kombinat dal 18 kvadratnih metrov desk za obnovo podov v stari občinski hiši, kjer si društvo ureja svoje prostore.

GORNJA RADGONA

Aleksi sekretariata za zdravstvo in socialno varstvo SRS — Tudi v gornjeadrijski občini so se lotili preučevanja varstva in vzgoje tistih otrok in starejših ljudi, katerih starši oziroma hranilci so na delu v tujini. V akcijo javnega sekretariata so vključili vse krajevne skupnosti, ki bodo izpolnile priprave za vse več kot 60 let stare ljudi naprej. Priprave bodo izpolnili tudi v šest otroških vrtih in dvanajstih osnovnih šolah.

MARIBOR

Pri Stavbarju manj stanovanj — V tem mariborskem gradbenem podjetju, ki zvečinoma zida stanovanja, so lani prodali več kot 500 stanovanj. Za leto kaže slabše. Vsa zadnja leta so namreč sezidali po približno 800 stanovanj, letos pa naj bi jih kakih 550. Zategadelj bodo proste zmogljivosti preusmerili.

Ribe — V petek so v ribarnici »Pomurke« na Vodnikovem trgu prodali okrog 200 kilogramov raznih vrst morskih rib.

SEŽANA

Proči vržen denar — Odsek glavne ceste Ljubljana-Trst nasproti mehanični delavnici Avtoremonta je bil poln luknj. Pred kratkim so pripeljali grobo asfaltno prevleko, jo nasuli v dolžini 150 m in meter široko, in sicer kar na mokro podlago, prevleko zvaljali in delo je bilo opravljeno. Asfalt je začel takoj razpadati. Vsak dan ga je manj. Naj se poveni, da je asfaltna podlaga stala najmanj kakih 100.000 S dinarjev.

JESENICE

Program varstvenih del v Gornjesavski dolini pripravljajo — Podjetje za urejanje budournikov pripravljajo program del na področju jeseniške občine. Izdelali bodo tudi karto varovalnih območij in predlagali občinski skupščini, da bi za to sprejela ustrezen predpis. Določili bodo območja, na katerih bo prepovedano sekati dreve.

NOVO MESTO

Predavanja — Občinski odbor SZDL in zavod za izobraževanje kadrov ter produktivnost dela sta organizirala mnogih predavanj po novomeški občini. Ta mesec bodo predavatelji obiskali Šentjernej, Žuženberk, Dvor, Straz, Dolenjske Toplice in Prečno. Govorniki bodo o kmetijstvu, zdravstvu in vzgoji, razen tega pa bodo tudi popisna predavanja.

Zanimanje za slabe filme — Zavod za kulturno dejavnost je, ko je izračunal obisk gledalcev v kinu »Krkas«, prišel do žalostnih ugotovitev: največ zanimanja je za kavgovke in indijance. Dveh filmov o Winnetouju, Slovo velikega poglavarja in Labrint smrti si je ogledalo 3583 ostroma, 3396 gledalcev, revolverse ranca Casa grande pa 3401 gledalec. Fellinijeva »Družinska kronika« je privabila le 660 ljudi.

RAVNE NA KOROSKEM

Obisk angleških otrok — Skupina angleških fantov in deklet je v petek obiskala ravensko gimnazijo, kjer jih je sprejel ravnatelj Tone Golčer. Ogledali so si tudi dom telesne kulture, študijsko knjižnico in nekatere občinske ustanove. V domu železarjev jim je predsednik občinske skupščine Ravne Franc Fale priredil kosilo. Popoldne so obiskale mednarodno likovno razstavo »Mir, humanost in prijateljstvo med narodi v Slovenjem Gradcu«.

Petrol: dobave še niso redne

Bencin, plinsko olje in mazut iz Trsta

Potrošnja bencina, olja in mazuta se je močno povečala, dobave pa še niso redne. Zato so bili pri »Petrolu« prisiljeni, da so uvozili goriva iz Italije, iz Trsta. Le tako se jim je namreč posređilo prebroditi težave s preskrbo, ki so se začele že konec oktobra in stopnjemale konec leta. Tako v Sloveniji ni bilo čutili pomanjkanja gospodinjstevskega olja, kot n. pr. v Srbiji in Makedoniji.

Obnovljena mlekarina v Podnanosu

V vipavski zadrugi izboljšujejo kakovost mleka

Kmetijska zadruga v Vipavi je te dni obnovila svojo mlekarino v Podnanosu. Modernizacija mlekarne je potekala vzporedno s prizadevanji, da bi v hlevih zdravili ter pri njihovi kooperativni izboljšali kakovost mleka. Z 3-letnimi rezultati so v glavnem zadovoljni. Ugotavljajo pa, da predpisi ne postavljajo vsi proizvajalci mleka v enak položaj. Tisti, ki prodajajo mleko neposredno potrošniku, ga lahko vnovčijo dražje kot kooperativni zadrugi, pri tem pa jim ni treba izpolnjevati nujnih higienskih zahtev.

Ker dostoj zadruga ni mogla zagotoviti prodaje zaprtje mleka, je bila 3-letnih prizadevanj omejena. Zlasti v manjših središčih se se kupci obračali neposredno h kmetom, čeprav njihovo mleko ne ustreza vselej zahtevam po toščnosti in snižnosti.

Zadrugi se večja vlaganja v prodajalne mleka v manjših krajih niso izplačala. Mleje pa bo pakirano mleko lahko prodajala tudi v trgovinah s prehranbenim blagom.

Kmetijska zadruga je v obnovo mlekarne ter zabave opretilo vložila blizu 30 milijonov dinarjev. S tem je znatno razširila njene zmogljivosti.

Fančka Vipotnik

V četrtek smo na zalah v Ljubljani pokopali dobro mater, plemenito ženo in zvesto prijateljico Fančko Vipotnikovo. Krog njenih prijateljev in znancev je bil zelo velik, čeprav ni nikdar nastopala v javnem življenju. Vsa se je posvetila svoji družini: možu Cenu, otrokom Alenki, Matjažu in Lenartu. Njen dom je bil vedno odprta za vsakega soročnika in prijatelja, temveč vsem, ki so potrebovali njen nasvet, pomoč, njen pogum in do zadnjega veliko vedrino. V svoji življenjski volji je bila na ravni nepremagljiva in zmerom je delila svojo moč drugim, ki so se ji zdeli še bolj potrebni te moči kot ona sama.

Doma iz Zagorja ob Savi je Fančka, kakor smo ji vsi rekli, prinesla svoj izredno občutek za ljudi najprej na Rakke, kjer je nekaj časa poučevala, pozneje pa v Ljubljano. Zdoma je ponesla izostren posluš za trajne vrednote, življenje iz trdnje in zdrave tradicije. Ta posluš je nenavadno srečno združevala z ideali novega časa; na teh temeljih ter z upanjem v prihodnost je vzgojila svoje otroke.

FANČKA VIPOTNIK

Za zadnjo pesem si je izbrala žalostinko »Prečuden svet je v grapi črni«, ki ji jo je zapel Slovenski oktet, ob grobu pa se ni pa zelenela je. Na zalah je bil že gost mrak. Mnogi žica je v nemi tišini obstala pri grobu.

S Fančko Vipotnikovo smo izgubili dobrega človeka. To je bila njena osnovna poteza. Bila je preprosta in dobra, kakor kruh. Zato je ne bomo pozabili. Težko bi bilo pozabiti na dobroto, ob kateri smo se mnogi otroci, na dobroto, ki se je razdalja, ne da bi mislila na sebe. Fančka, počitaj mirno!

FR. NOVŠAK

Starši ne pustijo otrok v šolo

Več kot 400 otrok polhovgrajske šole od ponedeljka brez pouka

LJUBLJANA, 6. jan. — Današnji izredni seji sveta za šolstvo občine Ljubljana-Vid-Rudnik so člani sveta soglasno sklenili, da zaradi dotrajanosti šolskega poslovanja v Polhovem Gradcu od ponedeljka naprej ne bo več pouka, dokler ne bodo stavbe vsaj zasolino popravili. Prav tako so sklenili, da bodo takoj začeli zbirati sredstva za gradnjo nove šole. Polhovem Gradcu, saj stara — tudi popravljena — ne bo dolgo uporabna za pouk.

Direktor šole v Polhovem Gradcu je na začetku seje seznanil člane sveta z zaključki analize, ki so jo opravili minuli mesec strokovnjaki Zavoda za raziskavo materiala. Strokovnjaki so ugotovili, da je dopustna deformacija preokretna za 244 odstotkov, da je še strop v treh učilnicah povesil za devet centimetrov, v hodniku pa za osem centimetrov, da so dopustne napetosti v zidovih preokretna za 97 odstotkov in je dovolj, da le en človek zaniha strop, pa se bo sesedel. Zato je zbor delovne skupne i polhovgrajške šole sklenil, da s ponedeljkom 9. januarja pouk v vseh razredih prekinemo. Takšna je tudi zahteva staršev otrok, ki so zahtevali roditeljski sestanek in odločilo vztrajajo, da otrok v šolo ne bodo pustili, dokler zgradbe ne bodo popravili. Tako bo brez pouka 452 otrok iz Polhovnega Gradca in okolice.

Strokovnjaki Zavoda za raziskavo materiala so prav tako izdelali predlog za sanacijo šolske stavbe, ki pa po njihovemu mnenju, s katerim so se strinjali tudi člani sveta, zadošča za največ dve do tri leta. Torej je nujno popraviti gradnjo nove šole v Polhovem Gradcu.

I. VIDIC

NOVA SOLA V RIBNICI BO KMALU NARED — Nova osemletka v Ribnici bo kmalu zgrajena. Če bi bilo denarja dovolj tudi za nakup opreme, bi lahko šola sprejela prve šolarje že februarja. Vendar potrebnih 40 milijonov Sdinarjev ni in v nove, svetle učilnice se bodo ribniški otroci vseli šele jeseni. Šola, katero so največ zgradili s samoprispevkom, bo veljala (brez tečajev) 380 milijonov Sdinarjev. Obe stari šoli bodo pozneje s hodniki povezali z novo, tako da bodo lahko otroci v copatah prišli iz enega poslopja v drugo. V starih šolah bodo namreč ostali še kabinet, telodavnica, glasbena šola, uredili in razširili pa bodo tudi otroški vrtček.

Foto: I. Vidic

„Iznanci smo se predolgo skrivali“

»Obzorja« bodo izdala knjigo »Slovenski iznanci v Srbiji 1941–1945«

Marca letos bo izšla knjiga »Slovenski iznanci v Srbiji 1941–1945«, ki jo je uredil in zanjo napisal uvod ter tudi največ lastnih doživetij znani celjski družbeni delavec in književnik Fran Roš, pozneje pa še ena z naslovom »Kronika ljudske solidarnosti« Vprašal sem ga o tem.

— Mariborska založba Obzorja bo izdala svojo knjigo »Slovenski iznanci v Srbiji 1941–1945«, ki je že v tisku. O slovenskih iznancih v Srbiji, na Hrvaškem in v Bosni so že veliko pisali, največ v lokalnih publikacijah na Stajerskem. Tudi ti si precej prispevki. Ti spomini in pričevanja pa so raztresena in je prav da jih nekdo zbere v knjigo ali ne? Pa tudi naša mladina naj bi se podrobneje seznanila s tako in podobno literaturo iz vojnih let?

— Tako knjiga in tudi priprave o tej tematici bo koristno, saj smo se iznanci predolgo skrivali, kakor da bi nas bilo celo sram pečati, ki so nam ga dali naristi, ki so postali prve trte nje hovega terorja na Slovenem skem. Ta dejstva so pri nas prezrli. Naša mladina naj ob tem spozna namere fašizma, navdušja pa naj še tudi za bratstvo in enotnost naših narodov v dejanjih, ob nuh dihi preizkušnjah.

— Kako bo vsebinsko in oblikovno urejena knjiga, ki bo govorila o trnovi poti naših ljudi, ki so jih nacisti namerali načrtno zbrisati z evropskega zemljevida, pa so jih srbski bratje med okupacijo obvarovali najhujšemu. Letos je v naših šolih ena iz knjig z naslovom »Kronika ljudske solidarnosti«, ki naj

FRAN ROŠ

— Knjiga je razvojno in časovno razporejen prikaz dogodkov. Priprave bodo ljudje, ki so prikazane dogodke osebno doživljali, tako boje slovenske čete 1941. Kragujevac. Kraljevo slovensko brigado v Sremski udr. V Srbiji je padlo okoli 300 Slovencev na partizanski strani. Z leta 1941 jih je bilo v partizanskih enotah okrog 100, to je polodruzi odstotek vseh. Doma na Slovenskem bi jih leta 1941 ob istem odstotku moralo biti 21.000, pa jih je bilo šele 1000. Leta 1944 je število slovenskih borcev v Srbiji doseglo 600, t. j. nad 10 odstotkov vseh iznancov. Srbi so prikazani v zelo lepi luči, čeprav nič idealizirani. — Letos je v naših šolih ena iz knjig z naslovom »Kronika ljudske solidarnosti«, ki naj

bi izšla v slovenski in srbohrvaški in ki jo izdala časopisno podjetje »Pobeda« v Kruševcu. Obsegala naj bi spomine slovenskih iznancov gostov in srbskih gostiteljev in na koncu se seznam slovenskih iznancov v Srbiji. Kaj ti je znanega o tej knjigi, ki naj bi bila plod zajednega dela?

— Kar zadeva »Kroniko ljudske solidarnosti« so dali zanj ponudbo Srbi v pogovoru z našimi novinarji, ki za mojo knjigo kaže še vedno niso v Celju je bila pred nekaj dnevi seja muzejskega NOB Slovenije in naših novinarjev v zvezi s to knjigo. Sklenili so, da bodo gradivo poskušali zbrati, do konca leta 1967 in ga nato urediti in dotiskati v letu 1968, torej šele čez dve leti. Moja knjiga pa bo verjetno v polni leti razprodana. V četrta navaja da bo tu sodejstvo 350 Slovencev in 250 Srbov, kar je seveda nemogoče izdati v eni sami ediciji. Tudi to knjigo naj bi izdala založba Obzorja in ne časopisno podjetje »Pobeda« v Kruševcu. V pripravi imam od bor za to knjigo sem bil do konca, da bom zanj predložil gradivo, zbrano že za prvo knjigo. V njej bodo prišli spisi iz Maribora, Ptuj in iz Gornjeadrijskega predstev, pa tudi spisi iz naših šol, največ doživljel in znal to tudi napisati. Brez teh bi nova knjiga mogla le malo povedati. Tako bo »Kronika« bolj ali manj nadomestila ponatis prve knjige.

VLADO KLEMENČIČ

Zameti in poledica vse do morja

Na stranskih cestah na Primorskem je zaradi zametov ustavljen promet

KOPER, 6. jan. — Kras, Brkine pa tudi vse območje, ki se ob obali je večeraj popoldne in zlasti ponoči presenetil močan snežni met. Ob obali vse od leta 1961 ni zapadlo toliko snega kot večeraj. Vse do morja sega bela odeja, na cestah pa je bila zjutraj poledica.

Koprsko cestno podjetje si že od sinoči prizadeva usposobiti glavne ceste za promet. Zaradi močnejše burje je zlasti na Krasu in v Brkinah to prizadevanje malo uspešno. Do popoldneva je bila še vedno za promet zaprta cesta Herpelje-Rupa in Divača-Sežana. Za snežnimi plugi, ki so orali to cesto, je burja znova nanosila na nekaterih mestih tudi po več metrov visoke zamete. Popoldne so na cesto Herpelje-Rupa poslali dva pomočja, ki se s snežno frezo in tako upajo, da bo do večera tudi ta cesta prevozna.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj se ne kaže, da bi škodovale zimzelinim rastlinam, saj ga je močna burja sprl s stropa z dreves. Prinášel pa je obilo veselja otrokom, ki ob morju le redko vidijo sneg, voznikom motornih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koperom in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Pobegi po nesrečah

Na celjskem prometnem območju je v treh mesecih pobegnilo 6 voznikov

V minulih treh mesecih je bilo samo na cestah celjskega območja kar šest primerov pobegov voznikov, katerim so povzročili prometno nesrečo. V teh primerih, žal, ni šlo le za navadna trčenja, temveč so pri nesrečah bili poškodovani tudi ljudi. V vsakem primeru pa je vredno vsega obsojanja ravnanje voznikov, ki pobegnejo in puste na kraju nesreče poškodovanega človeka.

Organom prometne varnosti navadno uspe še čez dan, dva, izslediti brezbržnega in krutega voznika. Od šestih primerov v zadnjih treh mesecih so skoraj vse izsledili.

Toda, je to dovolj? Mar ni pobeg po nesreči nekaj povesm drugega od ostalih prometnih prekrškov? Take prestopke bi kazalo obravnavati hitreje in karkaj tudi primerno strožje kot je sedaj. V nekaterih drugih državah na primer ukrepijo v takih primerih tudi hitreje in strožje. Kadar voznik po prometni nesreči, ki je sam zakrivil, pobegne in ne nudi pomoči poškodovanim mu kot prvi ukrep odvzamejo vozniško dovoljenje. Šele poletje sledijo ostale posledice. So pa še drugi načini strožjega ravnanja z vozniki, ki pobegnejo. Za nekoliko strožji in bolj učinkoviti način obravnavanja takih prestopkov se zavzemajo tudi naši prometno varnostni organi. Sami te vrste prestopki v porastu.

F. K.

Snežni zameti na Pohorju

MARIBOR, 6. jan. — Sveže zapadli sneg je povzročil težave v prometu. Na klanjski in na Mariborski v Slovenskimi Konjicami je bilo zjutraj več zastojev. Zato so prometni organi preprečili promet s prikolicami in že v Mariboru izločili iz prometa vse tovornjake s prikolicami. Zimska služba cestnega podjetja Maribor je dopolnila sporočila, da je zaprta cesta Črna na Koroskem-Sentvid. Tudi cesta od Odepe pod Poštarskim domom na Pohorju do zgornje postaje Pohorške vzpenjače je bila zaradi snežnih zametov zaprta. To in nekaj drugih cest so vse dopoldne zlasti.

M. K.

Pomoč miličnikov

V šišenski občini so lani — brez zadnjega četrtletja — miličniki posredovali na prošnji občanov v 643 primerih. Največkrat jih poklicali zaradi neredov in pretepev v gostilnah in na javnih krajih, in sicer 359-krat, 224-krat so morali v akcijo zaradi družinskih sporov in neredov, v 60 primerih pa zaradi nasilne izselitve ali selitve v stanovanja. Prav tako so sodelovali za prekrške prijavljene 644 ljudi, ki so kršili javni red in mir. V največji meri je šlo za nedostojno vedenje na javnem kraju, pretepe in podobno.

al

Zima ovira promet

Sneg in led na cestah v vsej državi

LJUBLJANA, 6. jan. — Sneg, ki je večeraj ponoči zapadel, je prekril skoraj vse slovenske ceste. Lahko rečemo, da ni niti kilometra suhe makadamske ali asfaltna poti. Sol, katero so cestarji nasuli na ceste, je snežno odejo spremenil v brozgo, na Primorskem pa se je stopljeni sneg spremenil v ledeno glazuro.

Razen ceste na Mangart, ceste čez Vršč in ceste Kalce-Hrušica, ki so zaradi snega neprevozne že dalj časa in pa ceste Ljubljana-Zagorje-Trbovlje, ki še ni popravljena po jenskih poplavih, je zaradi snega zaprta za vozila s prikolicami tudi cesta Ljubljana-Bregana.

Najbolj so neprehodni tudi prelazi čez Ljubelj in Podkoren z avstrijske strani, čeprav Avstrijci se niso poslali urednega sporočila. Mejni prehod na Jezerskem je moč z avstrijske strani preprečiti le z verigami.

Slovenske cestne službe opozarjajo na nevarnost poledice na vseh cestah v naši republiki, saj se z nočjo lahko sneg strdi v led.

Sneg in mraz ovirata promet tudi na mnogih cestah v državi. V Hrvatski je zaradi velikega snega zaprt promet na cestah Karlovac-Jelenje-Reka in Karlovac-Pitvice-Gospic. Na avtocesti Beograd-Zagreb-Ljubljana je promet možen, vendar najbolj zaven je na slovenskem delu.

Na vseni ozemlju Bosne in Hercegovine danes neprekinjeno pada sneg. V Sarajevu je 50 cm snega. Na Velikem polju na Igmanu je najnižja temperatura v državi minus 33 stopinj.

Tudi Črno goro je zajelo slabo vreme s snegom in dežjem. Ob vsem črnogorskem primorju piha močna burja, ki ovira promet. Na cestah Ljubljana-Krško in Ljubljana-Savinjska Zabljak je promet prekinjen že skoraj dva in pol meseca.

V Sloveniji manj nesreč

V sredo jih je bilo samo trinajst

LJUBLJANA, 6. jan. — Na cestah, ki so poledenele in zelo nevarne, je manj voznikov motornih vozil. Večeraj je bilo na cestah v naši republiki samo 13 prometnih nesreč, v katerih sta dva človeka dobila hude poškodbe, 5 pa je bilo laže ranjenih. Škodo so ocenili na 46 tisoč Sdinarjev.

V mariborski bolnišnici je večeraj umrl Vlado Težak, ki je bil zadnji dan lanskega leta žrtve hude prometne nesreče v vasi Bohova. V ponedeljek pa se je na Cvojsovi cesti v Ljubljani hudo ponesrečil 52-letni Ivan Miheč, ki je večeraj umrl v bolnišnici dr. Petra Dražaja.

Na krizišči Smartnice in Savske ceste v Ljubljani je večeraj zjutraj osebni avto, ki ga je vozil Darko Somrak, podrl 54-letnega kolešarja Ivana Magis. Nesreča se je zgodila, ker je Somrak v krizišči izsiljeval prednost pred Magistrom, ki je pripeljal po Smartniski cesti od Pokorliške ulice. Pri padcu je kolešar dobil zlom lobanje.

Surov uboj brez povoda

Kaznovani nasilneži, ki so na smrt pretepli rudarja

Pred dnevi je večlanski senat okrožnega sodišča v Celju obravnaval surov napad na 45-letnega rudarja Antona Ocepka iz Konovega 24 pri Velenju. Trije mladi moški so lani, 7. junija brez vzroka napadli Ocepka, ko se je ob 22.30 uri vračal z dela domov. Poškodovali so ga tako hudo, da je zaradi poškodb čez en mesec umrl v celjski bolnišnici.

Edvard Cigler (27 let), njegov brat Adolf Cigler (24 let) in Ivan Urnavt (20 let), vsi iz vasi Očice pri Ribnici na Pohorju so bili prav tako zaplenjeni v velonjskem rudniku Zvečer 7. junija so se vračali s popoldanskega dela pri zasebniki Bilzu cerkve v Konovem jim je prišel nasproti Anton Ocepka. Ta je še v bolnišnici povedal tole o napadu: »Na klanec v Konovem sem srečal tri moške. Eden je hodil sprejdat, po sredini ceste, drug dva pa zadaj ob strani. Eden izmed njih me je vprašal, kam grem, pa sem mu odgovoril, da domov. Takoj na to je drugi zaklical: 'Ujumbo ga.' Vsi trije so planili po meni, me zbili na tla in tolkli vseprek. Začel sem klicati na pomoč. V župnišču se je prižgala luč in nekdo je odprl okno. Tedaj so vsi trije napadali zbežali. Nikogar izmed njih nisem spoznal.«

Župnik Jože Vratnar in kaplan Jože Kuk v Konovem sta nesrečnemu Ocepku nudila prvo pomoč. Nato je zbral vse moči in se odpravil domov. Toda že drugi dan so mu postale bolečine v trebuhu neznošne. Ocepka so nato prepeljali v celjsko bolnišnico. Od udarcev v trebuhu mu je počila vranica, tako da je nastala močna notranja krvavitev. Hudo poškodovano vrnil.

Edvard Cigler je o napadu dejal: »Spominjam se, da smo ga malo pretepli kar tako. V pretepu ni bilo nikarskega povoda. Brnili sem ga samo enkrat in potem še enkrat, ko je klical na pomoč. Tako so pretepli nesrečnika, ki se je po naporem delu v rudniku vračal k svoji družini v Konovo. Mi slutim, da se bo proti hudega primeru, saj je poznal samo delo in skrb za številno družino.«

Okrožno sodišče v Celju je obsodilo Edvarda Ciglerja na 1 leto in 5 mesecev strogega zaporja, Adolfa Ciglerja na 4 leta in 8 mesecev strogega zaporja in Ivana Urnavta na 4 leta strogega zaporja.

F. KRIVEC

Čigava so kolesa?

Postaja ljudske milice Center 3: Moška kolesa: rog-sport, štev. 4994, neslane znamke, štev. neslane, sivo; rog-sport, štev. 580.134, tem. seleno.

Zensko kolo neslane znamke 67-63, rdeče; rog-sport, štev. 650.121, si v; neslane znamke, štev. neslane, sivo; rog-sport, štev. 599.577, si v; seleno, neslane znamke, štev. neslane, sivo; neslane znamke, 1.816.781, rdeče.

Postaja milice Ljubljana-Belica: Moška kolesa: preta sport, štev. 499.122, modre; rog-sport, štev. 493.554, črno; rog, štev. 575.506, tem. seleno, sivo; neslane znamke, 1.816.781, rdeče.

Postaja milice Ljubljana-Center 2: Moška kolesa: Extra, 257.032, rjav; rog-sport, štev. 599.581, črno; rjav; rog-sport, štev. 37.771, rumeno; rog-sport, 112.408, seleno; Styria, 557.533, črno; rog-sport, 2239, črno; preta, 003, 957, črno; modre, 1.366.392, črno; ženska kolesa rog 220-247, seleno; diamant, 4.370.951, seleno; rog, 89.951, si v; seleno; neslane znamke, 1.035, črno; rog-sport, 810.837, črno.

Postaja milice Ljubljana-Center 1: Moška kolesa: rog, 58.710, zeleno; rog-sport, 337.508, črno; rog-sport, 58.11833, rdeče.

Zenska kolesa: rog-sport, štev. 195.822, črno; rog-sport, 391.221, seleno.

LOZBA MLADINSKA KNJIGA
TOVA 3, LJUBLJANA

V nekaj vrstah

LJUBLJANA

Osebnostne izkaznice — V dvorani Maksa Perca bodo danes menjali osebne izkaznice prebivalcem občine Ljubljana. Center, katerih primki se začne s črkami Di-Dv, E in F.

Rojstva — V obeh ljubljanskih poročnišnicah se je včeraj in predvčeršnjim rodilo 24 deklet in 26 dečkov.

Poroke — V poročni dvorani ljubljanskega Magistrata se bo danes poročilo 35 parov.

Parkirišča — Projektivni biro Ljubljana bo izdelal načrte za izgradnjo novih parkirišč ob vseh mestnih vpadnicah. Razen parkirišč naj bi povsod zgradili tudi avtopralnice, priložne servise in okrepčevalnice.

Hoteli le napol polni — Ljubljanski hoteli so bili včeraj zvečer le napol zasedeni. Povsod je bilo še dovolj prostora, razen morda v "Turistia", ki je bil skoraj poln. Receptori so nam povedali, da si obetajo več gostov konec meseca, saj se bo takrat (31. januarja) pričelo evropsko prvenstvo v umetniškem drsanju.

Reševalci — Ljubljanski reševalci so opravili včeraj do 21. ure 186 voženj. Prepeljali so tudi 11 ponesrečencev.

MARIBOR

Pri Stavbarju manj stanovanj? — V tem mariborskem gradbenem podjetju, ki zvečuje zidala stanovanj, so lani prodali več kot 500 stanovanj. Za letošnje kaže slabše. Vsi zadnja leta so namreč sezidali po približno 800 stanovanj, letos pa naj bi jih kakih 550. Zategadelj bodo proste zmogljivosti preusmerili.

JESENICE

Program varstvenih del v Gornjesavski dolini pripravljajo — Podjetje za urejanje hudoornikov pripravljajo program del na področju jeseniške občine. Izdelali bodo tudi karto varovalnih območij in predlagali občinski skupščini, da bi za to sprejela ustrezen predpis. Določili bodo območja, na katerih bo prepovedano sekati dreve.

NOVO MESTO

Predavanja — Občinski odbor SZDL in zavod za izobraževanje kadrov ter produktivnost dela sta organizatorja mnogih predavanj po novomeški občini. Ta mesec bodo predavatelji obiskali Škofjan, Sentjerne, Žužemberk, Dvor, Stražo, Dolenski Toplice in Prečno. Govorili bodo o kmetijstvu, zdravstvu in vzgoji, razen tega pa bodo tudi topotinska predavanja.

Zanimanje za slabe filme — Zavod za kulturno dejavnost je, ko je izračunal obisk gledalcev v kinu "Krišak", prišel do žalostnih ugotovitev: največ zanimanja je za kavbojke in indijance. Dveh filmov o Winnetouji — Slovo velikega poglavarja in Labirint smrti si je ogledalo 3953 oziroma 3396 gledalcev, revolveraša ranca Casa grande pa 3401 gledalec. Fellinijeva "Družinska kronika" je privabila le 660 ljudi.

SOSTANJ

Upokojeencev so se spomnili — V skrb za starejše ljudi je šostanjsko društvo upokojeencev na Silvestrovo obiskalo svoje bolne člane in jih obdarilo z nakaz denarja. Nekdanji članov delovnega kolektiva pa se je spomnil samo jesenoindustrijski kombinat in jih obdaroval s 3000 S din. Društvo je iz kombinata dal 18 kvadratnih metrov desek za obnovo podov v stari občinski hiši, kjer si društvo ureja svoje prostore.

GORNJA RADGONA

Akcija sekretariata za zdravstvo in socialno varstvo SRS — Tudi v gornjoradgonski občini so se lotili preučevanja varstva in vzgoje tistih otrok in starejših ljudi, katerih starši oziroma hranilci so na delu v tujini. V akcijo republiškega sekretariata so vključili vse krajevne skupnosti, ki bodo izpolnile pripravnice za vse več kot 60 let stare ljudi naprej. Pripravnice bodo izpolnili tudi v šest otroških vrtih in dvanajstih osnovnih šolah.

Ribe — V petek so v ribarnici "Pomurke" na Vodnikovem trgu prodali okrog 200 kilogramov raznih vrst morskih rib.

SEŽANA

Proč vržen denar — Odsek glavne ceste Ljubljana—Trst nasproti mehanike delavnic Avtoremonta je bil poln luknenj. Pred kratkim so pripeljali grobo asfaltno prevleko, jo nasuli v dolžini 150 m in meter široko, in sicer kar na mokro podlago, prevleko zvaljali in delo je bilo opravljeno. Asfalt je začel takoj razpadati. Vsak dan ga je manj. Naj še pomenimo, da je asfaltna podlaga stala najmanj kakih 100.000 S dinarjev.

Petrol: dobave še niso redne

Bencin, plinsko olje in mazut iz Trsta

Potrošnja bencina, olja in mazuta se je močno povečala. Dobave pa še niso redne. Zato so bili pri "Petrolu" prisiljeni, da so uvozili goriva iz Italije, iz Trsta. Le tako se jim je namreč posrečilo prebroditi težave s preskrbo, ki so se začele že konec oktobra in stopnjevale konec leta. Tako v Sloveniji ni bilo čutili pomanjkanja gospodinskega olja, kot n. pr. v Srbiji in Makedoniji.

Pričakujemo, da bo letos teh težav manj. V začetku leta je potrošnja nekoliko manjša, proizvodnja pa je redna, je dovolj zaloga. Torej tudi ni težav s preskrbo. Sicer pa težave niso bile zaradi pomanjkanja goriva, ampak zaradi transporta. Ker domači dobavitelji niso bili kos, smo gorivo kupili v Trstu, kjer smo najeli tržaške transporterje in — dobava poteka v redu, nam je povedal komercialni direktor "Petrola" Milan Semenič.

V januarju bodo sklepali pogodbe za letošnje leto, za zagotavljanje "Nove" in pravijo, da bodo naročili precej več goriva kot lani, saj v letošnjem, turističnem letu pričakujejo večjo prodajo. Prav zato bodo v Sloveniji zgradili okoli 20 novih bencinskih črpalk. Nove črpalke bodo

zgradili tudi v Ljubljani, na Prešernovi cesti, tam kjer je že bila, na Celovški cesti na sproti "Avtohitne", na Šmarinski cesti pri semaforu, križišču in na Viču, nasproti sedanje črpalke.

"Če bomo dobili ugodne lokacije, bi zgradili tudi nekaj manjših črpalk v mestnem središču, podobnih tistim v Zupancičevi ulici, pravijo v "Petrolu".

Z že zgrajenimi bo tako v Sloveniji več kot sto črpalk. Vendar v "Petrolu" menijo, da je črpalke še zmeraj premalo. Treba bi bilo zgraditi več črpalk, da bi razbremenili obstoječe in izboljšali kvaliteto in hitrost postrežbe. Črpalke gradimo komaj dovolj hitro, da zadostimo povečanju potrošnje, so povedali.

I. VIDIC

Slike — ovira za potne liste

V pol leta 50.000 novih potnih listov v Ljubljani

Na oddelku za notranje zadeve pri mestnem svetu v Ljubljani so lani izdali Ljubljancem okrog 50.000 novih potnih listov. Nove potne liste so začeli izdajati sredi lanskega leta. Razen potnih listov pa so lani izdali še okrog 130.000 viz imetnikom starih potnih listov.

Ni si težko predstavljati vsakdanjega gneče pred okenci v Mladovi ulici. Naval za potna dovoljenja je tako velik, da marsikdaj knjižice za potne liste zmanjka. Zavod za izdelavo bankovcev v Beogradu ne more dovolj hitro nadstirati dovolj teh dokumentov.

Razen tega pa zastoj pri izdajanju potnih listov večkrat povzroči tudi občani sami. Neredno se napreže primeri, da prosilec za potni list izpolni vse formulare in plača vse pristojbine, pogabi pa prinese dve sliki. Uslužbenec pri okencu zatrjuje, da bo sliko prinesel takoj, vendar pa jih navadno prinese še po štirih dneh, ko sicer pride iskat svoj potni list. Takrat se navadno začne pre-

rekaniti z uslužbenici, češ "potni list mora biti gotov v štiri dneh, slike imate tu in vas ne slane, če jih prilpite na prijavo takoj." Na upravi za notranje zadeve so nam povedali, da lahko potni list izdajo šele štiri dni potem, ko prosilec vloži vse dokumente, tudi dve sliki.

Zanimivo pa je, da v Ljubljani fotografirajo niso spomnili in v neposredni bližini namestil kiosk za ekspresno fotografiranje. Občina Center je sicer že prej izglasovala sklep o prepovedi postavljanja novih kioskov, vendar bi nemara tokrat pogledali skozi prste ali pa bi se morda kje v bližini našel primeren majhen prostor za ekspresni fotografski atelje.

B. S.

Fančka Vipotnik

V četrtek smo na Zalah v Ljubljani pokopali dobro mater, plemenito ženo in zvesto prijateljico Fančko Vipotnikovo. Krog njenih prijateljev in znancev je bil zelo velik, čeprav ni nikdar nastopala v javnem življenju. Vsa se je posvetila svoji družini: možu Cenu, otrokom Alenki, Matjažu in Lenartu. Njen dom je bil vedno odprta in prijazna, kjer je bilo vedno soročnikom in prijateljem, temveč vsem, ki so potrebovali njen nasvet, tolažbo, njen pogum in do zadnjega veliko vedrino. V svoji življenjski vojni je bila nevarnost nepremagljiva in zmerom je delila svojo moč drugim, ki so se ji zdeli še bolj potrebni te moči kot ona sama.

Doma iz Zagorja ob Savi je Fančka, kakor smo ji vsi rekli, prinesla svoj izreden občutek za ljudi na preji na Rakke, kjer je neka časa poučevala. Po znebe pa v Ljubljano, kjer je ponesla izostren po-

FANČKA VIPOTNIK

sluh za trajne vrednote, izvirajoče iz trdnje in zdra-ve tradicije. Ta posluh je nenehno srečno združeval z ideali novega časa; na teh temeljih ter z upanjem v prihodnost je vzgojila svoje otroke.

Za zadnje pesem si je izbrala žalostnino "Prečuden čep je v grapi črnica, ki ji to je zapel Slovenski oktet, ob grobu pa se 'Li pa zelenela je. Na Zalah je bil še gost mrak. Mno žica je v nemi tišini obstojila grob."

S Fančko Vipotnikovo smo izgubili dobrega človeka. To je bila njena osnova poteza. Bila je preprosta in dobra, kakor kruh. Zato je ne bomo pozabili. Teško bi bilo po- zabit na dobroto, ob kateri smo se mnogi greti, na dobroto, ki se je razdajala, ne da bi mislila na sebe. Fančka, počivaj mirno!

FR. NOVŠAK

Starši ne pustijo otrok v šolo

Več kot 400 otrok polhovgrajске šole od ponedeljka brez pouka

LJUBLJANA, 6. jan. — Na današnji izredni seji sveta za šolstvo občine Ljubljana, Vič-Rudnik so člani sveta glasno sklenili, da zaradi dotrajanosti šolskega poslopija v Polhovem Gradcu od ponedeljka naprej ne bo več pouka, dokler ne bodo stavbe vsaj zasilno popravili.

Prav tako so sklenili, da bo do takoj začeli zbirati sredstva za gradnjo nove šole v Polhovem Gradcu, saj stara — tudi popravljena — ne bo dolgo uporabna za pouk.

Direktor šole v Polhovem Gradcu je na začetku seje seznanil člane sveta z zaključki analize, ki so jo opravili minuli mesec strokovnjaki Zavoda za raziskavo materiala. Strokovnjaki so ugotovili, da je dopustna deformacija preokračena za 244 odstotkov, da se je strop v treh učilnicah povzela za devet centimetrov, v hodniku za deset centimetrov, da so dopustne napetosti v zidovih preokračene za 97 odstotkov in je dovolj, da le en človek zanima strop, pa se bo sesedel. Zato je zbor delovne skupne "i polhovgrajске šole sklenili, da s ponedeljkom 9. januarja pouk v vseh razredih prekinemo. Takšna je, tudi zahteva staršev otrok, ki so zahtevali roditeljski sestanek in odločno vztrajajo, da otrok v šolo ne bodo pustili, dokler zgradbe ne bodo popravili. Tako bo brez pouka 452 otrok iz Polhovnega Gradca in okolice.

Strokovnjaki Zavoda za raziskavo materiala so prav tako izdelali predlog za sanacijo šolske stavbe, ki pa po njihovemu mnenju, s katerim se se strinjajo tudi člani sveta, zadošča za največ dve do tri leta. Torej je nujno potrebna gradnja nove šole v Polhovem Gradcu.

I. VIDIC

Vsaka toplota ne poživlja

Peči na butan so lahko življenjsko nevarne

Peči na tekoča in plinska goriva so postale v zadnjem času več kakor modni krilki. Kadar koli jih dobe v trgovinah, so v nekaj urah razprodane, razen tega pa jih mnogi hodijo iskat tudi za mejo, v bližnji Trst ali v Avstrijo. Kupci, ki jih pri teh peceh privlači zlasti ceneno vzdrževanje, pa ne pomislijo na to, da peči teh vrst niso primerne za vsak prostor in da lahko postane prijetno poživiljoča toplota, ki jo širijo okrog sebe tudi — smrtno nevarna.

Uslužbenke v pisarnah podjetja Elektrotehna, ki so se gospe ob infra peceh na tekoči plin propan butan so čisto tožile, da jih boli glava. Za njihove pritožbe se ni nihče zmenil, dokler — niso morali eno izmed njih odpeljati v bolnišnico, saj se je zasturila s plinom.

V Namni so pred časom prodali infra peč na butan (zdelek Avtoremonta iz Sežane) tovaršiški Zupancičevi iz Smartna ob Savi. Peč je sicer dobro grela, vendar se je ob tem v sobi nabralo toliko ogljikovega monoksida, da je ženska padla v nezavest in so jo morali odpeljati v bolnišnico. Pa je imela še srečo, da so jo pravočasno našli.

V mestni planini so začeli dobivati pritožbe, kakor da so oni proizvajalci peči Kijub temu, da prodajo peč na butan, s katerim se take peči kurijo, so sklenili, da raziščejo, če res niso nevarne. Preizkusili so infra peč na butan znamk Continental.

Ugotovitve so bile skrajno zaskrbljujoče: skoraj vse peči so povzročile v sobi tolikšno koncentracijo ogljikovega monoksida, ki ni več primerna za bivanje in je lahko celo nevarna. V nekaterih primerih je bila koncentracija ogljikovega monoksida celo štirikrat večja kot

Continental, Zoppas in Queen. V posebnih sobi, ki ima 57 kubičnih metrov prostornosti, so peči zakurili in po določenem času izmerili količino ogljikovega monoksida, se je v sobi nabralo ob gorenju. Pri meritvah, ki so bile izvedene natančno in strokovno, so sodelovali tudi predstavniki zavoda "SRS" za zdravstveno varstvo in predstavniki zavoda za zdravstveno in tehnično varstvo SRS.

Ugotovitve so bile skrajno zaskrbljujoče: skoraj vse peči so povzročile v sobi tolikšno koncentracijo ogljikovega monoksida, ki ni več primerna za bivanje in je lahko celo nevarna. V nekaterih primerih je bila koncentracija ogljikovega monoksida celo štirikrat večja kot

Samoprispevki v Šiški

Šišenska občinska skupščina je lani namenila v proračunu za delo krajevne skupnosti 677.300 S dinarjev za redno dejavnost, za vzdrževanje otroških igrišč in zelenic, za komunalno dejavnost in za druge potrebe. Za sodelovanje pri krajevnih samoprispevkih občanov pa so namenili še 100.000 S dinarjev.

Izkazalo se je, da so občani izvenmestnih območij pokazali veliko več poslušnosti krajevnim samoprispevke kot v mestu. Občani so na primaru za ureditev ceste Tosem — Vodice prispevali več kot milijon dinarjev, za asfaltiranje ceste Medvođe—Smlednik pa 3.300.000 S dinarjev. Prebivalci naselij Sora, Rakovnik in Dol so se odločili, da bodo v dveh letih s samoprispevki zbrali 4 milijone za dograditev trgovskega lokala in prostorov za krajevno družbeno organizacijo v Sori. Prav tako so precej pomagali s lastnim delom in precej prebivalci Firniče, v Stanekah, Smledniku, Bukovici, Medvodah, Podutiku in Topolu ter Vodicih. Sp

SNeg JE POBELIL ULICE — Z novim letom je, vsaj zdi se, prišla v Ljubljano tudi prava zima. Sneg je pobelil ljubljanske ulice, živo srebro pa je v toplomerih zlezlo pod ničlo. Vrtovinarji pa nam za naprej obetajo še več snega in nižje temperature.

Foto: S. Busić

„Izgnanci smo se predolgo skrivali“

„Obzorja“ bodo izdala knjigo „Slovenski izgnanci v Srbiji 1941–1945“

Marca letos bo izšla knjiga „Slovenski izgnanci v Srbiji 1941–1945“, ki jo je uredil in zanjo napisal uvod ter tudi največ lastnih doživetij znani celjski družbeni delavec in književnik Fran Roš, pozneje pa še ena z našim slovom „Kronika ljudske solidarnosti“. Vprašal sem ga o tem.

— Mariborska založba Obzorja bo izdala tvojo knjigo „Slovenski izgnanci v Srbiji 1941–1945“, ki je že v tisku O slovenskih izgnancih v Srbiji, na Hrvaškem in v Bosni so že veliko pisali, največ v lokalnih publikacijah na Stajerskem. Tudi ti si precej prispeval. Ti spomini in pričevanja pa so raztresena in je pravo, da jih nekdo zbere v knjigo ali ne? Pa tudi naša mladina naj bi se podrobneje seznanila s tako in podobno iz literaturo iz vojnih let?

— Tako knjiga in tudi pri- sanje o tej tematiki bo koristno, saj smo se izgnanci predolgo skrivali, kakor da bi nas bilo celo sram pečati, ki so nam ga dali nacisti. ko smo postali prve žrtve njihovega terorja na Sloven- skem. Ta dejstva so pri nas prezirali. Naša mladina pa ob tem spozna namere fašizma, navduši pa naj se tudi za bratstvo in enotnost naših narodov v dejanjih, ob hudih preizkušnjah.

— Kako bo vsebinsko in oblikovno urejena knjiga, ki bo govorila o umorih poti naših ljudi, ki so jih nacisti nameralni načrtno zbrisali z evropskega zemljevida, pa so jih srbski bratje med okupacijo obvarovali najhujšega, da so se lahko čez štiri leta skoraj vsi vrnili v osvobodeno domovino?

— Knjiga je razvojno in časovno razporejen prikaz dogodkov Pripravevali ljudje, ki so prikazane dogodke osebno doživljali, tako boje slovenske čete 1941, Kragujevac, Kraljevo, slovenske brigado v Sremu idr. V Srbiji je padlo okoli 300 Slovencev na partizanski strani. Z leta 1941 jih je bilo v partizanskih enotah okrog 100, to je poltrides odstotek vseh Doma na Slovenskem bi jih leta 1941 ob istem odstotku moralo biti 21.000, pa jih je bilo šele 1000. Leta 1944 je število slovenskih borcev v Srbiji doseglo 600, t. j. nad 10 odstotkov vseh izgnancev. Srbi so prikazani v zelo lepi luči, čeprav ni idealizirani.

— Letos je v načrtu še ena knjiga s naslovom „Kronika ljudske solidarnosti“, ki naj bi šla v slovenski in srbski izdaji in bi jo izdala celjska založba „Obzorja“. V knjigi bodo govorili o slovenski solidarnosti, ki jo je v prvi nagradi na filmskem festivalu v Berlinu, To filmsko delo je za mladino izredno priporočljivo. — Kinematografsko podjetje opozarja na predvajanje filma vse šole.

Novi filmi v prihodnjem tednu

V kinu „Union“ bo prihodnji teden premiera ameriškega kriminalnega filma „Fatamorgana“. Delo je zrealiziral režiser stariše generacije Edward Dmytryk, v glavnih vlogah pa nastopata Gregory Peck in Diane Baker.

V kinu „Komuna“ pa bo prihodnji teden premiera nemškega barvnega dokumentarnega filma „Serengeti. Film je dobil oscarja in je v prvi nagradi na filmskem festivalu v Berlinu. To filmsko delo je za mladino izredno priporočljivo. — Kinematografsko podjetje opozarja na predvajanje filma vse šole.

R. Z.

Zameti in poledica vse do morja

Na stranskih cestah na Primorskem je zaradi zametov ustavljen promet

KOPER, 6. jan. — Kras, Brkini pa tudi vse območje ob obali je včeraj popoldne in zlasti ponoči presneti močan snežni meteo. Ob obali vse do leta 1961 ni zapadlo toliko snega kot včeraj. Vse do morja sega bela odeja, na cestah pa je bila zjutraj poledica.

Koprsko cestno podjetje si še od sinoči prizadeva usposobiti glavne ceste za promet. Zaradi močne burje je zlasti na Krasu in v Brkinah to prizadevanje malo uspešno. Do popoldneva je bila še vedno za promet zaprta cesta Herbelje—Rupa in Divača—Sežana. Za snežnimi plugi ki so orali to cesto, je burja znova nanosila na nekaterih mestih tudi po več metrov visoke zamete. Popoldne so na cesto Herbelje—Rupa poslali na pomoč še snežno frezo in tako upajo, da bo do večera tudi ta cesta prevozna.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj so poledeneli klanci med Koprmo in Sečoveljami velika ovira za promet.

G. G.

Ker napovedujejo hladnejše vreme, računajo, da bo sneg ob obali tudi nekaj časa obstal. Za zdaj še ne kaže, da bi škodoval zim zelenim rastlinam, saj ga je močna burja sprla s cest. Na avtocesti, ki se od morja le redko vidi, sneg, voznikom morebitnih vozil pa precej nevarnosti, saj

